ЈТ П 2968

РАД МАТИЦЕ СРПСКЕ

10

НОВИ САД

1974

МИ ДОЛЕ ПОДПИСАНИ

добровољно се слажемо и установљавамо једно Дружство, као једно тело, које равним, и једним јединим духом за ползу и славу народну дише. I. Повод и намереније. — Начин намереније получити. — Повод к заведенију овога Дружства јест једина љубов и ревност к општему благу; а намереније јест распространеније књижества и просвештенија народа Србског, то јест, да се Књиге Србске рукописне на свет издају и распространавају, и то сад и отсад без престанка за свагда.

(4/16. фебруара 1826. године)

ОСНИВАЧИ МАТИЦЕ СРПСКЕ

у Пешти 1826. године

Гаврило Бозитовац, 1798—1856
Јован Деметровић, 1778—1830
Јосиф Миловук, 1793—1850
Петар Рајић, 1780—1855
Андрија Розмировић, 1798—1835
Борђе Станковић, 1782—1853
др Јован Хаџић, 1799—1869

п II 2968 инв. бр. 69307.

РАД МАТИЦЕ СРПСКЕ

БРОЈ 10.
ГОДИНА CXLVIII
ОД ОСНИВАЊА
МАТИЦЕ СРПСКЕ
1974.

ВОЈВОДАНСКА ЗАВИЧАЈНА ЗБИРКА НОВИ САД

РАД МАТИЦЕ СРПСКЕ

издаје Матица српска
као свој повремени орган

Чланови уредништва:
Сава Јосић
др *Божидар Ковачек*
Павле Малетин
Миливој Николајевић
Бошко Петровић

Главни уредник
Павле Малетин

Одговорни уредник
Бошко Петровић

Технички уредник
Лаза Атанацковић

Уредништво: Нови Сад, Улица Матице српске 1.
Телефон: 44-609 * Цена по броју: 2,5 дин. *
Чланови Матице српске добијају *Рад* бесплатно.
Штампа: „Просвета", Нови Сад, 1974.

САДРЖАЈ

СВЕЧАНА СЕДНИЦА МАТИЦЕ СРПСКЕ 1974: Др ДИМИТРИЈЕ ВУЧЕНОВ — О БРАНКУ РАДИЧЕВИЋУ ПОВОДОМ 150-ГОДИШЊИЦЕ РОЂЕЊА; ДЕСАНКИ МАКСИМОВИЋ УРУЧЕНА „ЗМАЈЕВА НАГРАДА“ ЗА 1973. ГОДИНУ — П. М. — — — — 5

ПРЕГЛЕД ВАЖНИЈИХ ОДЛУКА УПРАВНОГ ОДБОРА У ПРВОМ ПОЛУГОДИШТУ 1974. ГОДИНЕ — П. М. — — — — 9

ЗАВРШНИ РАЧУН МАТИЦЕ СРПСКЕ И ЗАДУЖБИНА ЗА 1973. ГОДИНУ — — — — — — — — — — — — — 13

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ У 1973. ГОДИНИ — Др БОЖИДАР КОВАЧЕК — — — — — — — — — — — 19

ГАЛЕРИЈА МАТИЦЕ СРПСКЕ У 1973. ГОДИНИ — МИЛИВОЈ НИКОЛАЈЕВИЋ — — — — — — — — — — — 30

ИЗДАВАЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ МАТИЦЕ СРПСКЕ У 1973. ГОДИНИ — САВА ЈОСИЋ — — — — — — — — — — — 35

ИЗЛОЖБЕ ГАЛЕРИЈЕ МАТИЦЕ СРПСКЕ: СЛИКЕ НИКОАЕ АЛЕКСИЋА — ОЛГА МИКИЋ — — — — — — — — — 39

ИЗЛОЖБЕ БИБЛИОТЕКЕ МАТИЦЕ СРПСКЕ: ДЕЛО БРАНКА РАДИЧЕВИЋА; ДУШАН ВАСИЉЕВ — — — — — — — 42

ИЗ ИСТОРИЈЕ МАТИЦЕ СРПСКЕ: КЊИЖЕВНО ОДЕЉЕЊЕ — П. МАЛЕТИН — — — — — — — — — — — — 44

ДАТУМ СМРТИ ПАВЛА ТРИФУНЦА — Ж. МИЛИСАВАЦ — 58

БИБЛИОГРАФИЈА ИЗДАЊА МАТИЦЕ СРПСКЕ У II ПОЛУГОДИШТУ 1973. ГОДИНЕ — Ј. НИКОЛИЋ — — — — — 60

ПОКЛОНИ КЊИГА БИБЛИОТЕЦИ МАТИЦЕ СРПСКЕ — И. ТРОИЦКИ — — — — — — — — — — — — — 85

п II 2968

РАД МАТИЦЕ СРПСКЕ

Година 4. Септембар 1974. Број 10.

НА 148. ГОДИНУ ОД ОСНИВАЊА

СВЕЧАНА СЕДНИЦА МАТИЦЕ СРПСКЕ 1974.

ДР ДИМИТРИЈЕ ВУЧЕНОВ, ПРОФЕСОР УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ: О БРАНКУ РАДИЧЕВИЋУ ПОВОДОМ 150-ГОДИШЊИЦЕ РОЂЕЊА. — ДЕСАНКИ МАКСИМОВИЋ УРУЧЕНА ЗМАЈЕВА НАГРАДА ЗА 1973. ГОДИНУ.

I

Традиционална свечена седница Матице српске поводом годишњице оснивања одржана је 16. фебруара 1974. Свечаности, која је приређена у Матичиној дворани за састанке, присуствовали су многи чланови и пријатељи Матице српске из Новог Сада и Београда. Нешто после 18 часова, седницу посвећену 148. годишњици нашег најстаријег књижевног и културног друштва, отворио је академик Младен Лесковац, председник, који је поздравио свечани скуп, објавио дневни ред седнице, а затим дао реч др Димитрију Вученову, предавачу.

Др Димитрије Вученов, професор Филозофског факултета у Београду, говорио је пред препуном двораном, о Бранку Радичевићу, поводом 150. године песникова рођења. На самом почетку свог излагања он је поставио питање: где се, на којем месту, у ризници наше културе, налази дело Бранка Радичевића, „да ли је и, ако јесте, колико је... данас песнички жив"... „зрачи ли и данас његова поезија одређеним поетским сјајем?"...

Да би одговорио на та питања, професор Вученов се послужио резултатима једне анкете која је спроведена међу средњошколцима у Земуну, Тузли, Славонском Броду, Панчеву, Титограду и Сарајеву,

Др Димитрије Вученов за говорницом

као и међу младим читаоцима народних библиотека у Нишу, Сарајеву, Титограду и Тузли. На основу одговора анкетираних омладинаца могло се установити, рекао је др Димитрије Вученов, „да им је Бранкова поезија блиска, као и то да се на свој начин идентификује с Бранковим певањем, проналазећи у њему знатан део себе"...

Говор др Димитрија Вученова објавиће се као увод фототипском издању све три Бранкове књиге песама у оном облику како су се први пут јавила (I књ. 1847, II књ. 1851. и III књ. 1862. године), које припрема, у овој јубиларној години, Антикварница Матице српске.

Завршне речи предавача „да је Бранково песништво прихваћено и данас... као и јуче, као и у време када је настало", слушаоци су прихватили и поздравили аплаузом.

II

У другом делу свечане седнице проглашена је и уручена Змајева награда за 1973. годину.

Председник Младен Лесковац је прочитао одговарајући текст Змајеве награде и одлуку о додељивању те награде за 1973. годину, која гласи:

„Жири за додељивање „Змајеве награде Матице српске" за 1973. годину одржао је своју седницу у Новом Саду 8. фебруара 1974. у саставу: др Милош И. Бандић, Иван В. Лалић, Бошко Петровић, Павле Поповић и Јован Христић. После исцрпне дискусије, жири је једногласно одлучио да се „Змајева награда" за 1973. додели Десанки Максимовић — за књигу *Немам више времена,* у издању Просвете, Београд, 1973, као за нови стваралачки домет у оквиру значајног и изграђеног песничког опуса". (Дуг аплауз).

Десанка Максимовић

БОШКО ПЕТРОВИЋ: ЛАУДАЦИЈА У ЧАСТ ДЕСАНКЕ МАКСИМОВИЋ

О поезији Десанке Максимовић, под овим насловом, говорио је, затим, књижевник Бошко Петровић, секретар Матице српске и члан жирија. Његова реч је саслушана особито пажљиво, а завршни акорд медитација био је поздрављен спонтаним дугим аплаузом. Цео есеј је објављен у априлској свесци *Летописа,* али ће се овде, из пажње према нашим читаоцима, навести бар последњи редови.

„Поменувши песме и досадашње кругове песничког пута Десанке Максимовић, намерно нисам навео ни једну из њезине последње збирке, ове за коју је по други пут добила Змајеву награду, збирке *Немам више времена.*

То је изузетан корак, сасвим посебан круг ове песникиње, деликатан и који, најзад, сасвим јасно набацује питање о снази песме, тј. о снази песникова гласа пред материјом која се кроза њ уобличује у песму. Ми знамо шта је она, та материја, и ја је сад не бих помињао. Али оно што рећи ваља, и што се казује са поштовањем, страхом и захвалношћу, то је баш поменута снага гласа, то јест осећања, ко-

ја све оно неименовано и неименљиво уздиже, диже у себе, превладава собом, надвладава и — немарна за језик, за риму, за ритам, за правила — надилази једном тихом хармонијом — али чија је тишина налик на чудесни глас *mirum sonum*, оне познате библијске трубе.

Но, не додирујмо ту збирку. Њу ваља читати склопљених очију и затворених уста, у тишини самога себе".

После дуготрајног аплауза публике, којим је пропраћен сам чин предавања Змајеве награде, Десанка Максимовић, песник и двоструки добитник Змајеве награде, очигледно узбуђена али и захвална на љубави и поштовању који су просто зрачили из читаве дворане, захвалила се на тек указаној почасти, једноставно... „Хвала... свима хвала..." изговорила је једва чујно, силазећи са говорнице и стојећи блиско, лицем у лице са својим читаоцима. У таквој атмосфери стихови награђеног песника из награђене књиге, које су рецитовали Мирко Петковић и Тома Кнежевић, глумци Српског народног позоришта, саслушани су отворена срца и са захвалношћу.

*
* *

Ово је друга Змајева награда коју је примила Десанка Максимовић. Прву Змајеву награду Десанка Максимовић је добила пре шеснаест година, 1958, за свеукупно песничко дело, а поводом збирке песама *Мирис земље*.

О великом песнику нашем, Десанки Максимовић, нису неопходни уобичајени биографски и библиографски подаци који се дају у оваквим, пригодним, приликама. Они се могу наћи у свакој енциклопедији и сваком лексикону, а верујемо да су и без тих приручника познати свима, не само љубитељима поезије и књижевности. Стога ћемо извештај са ове свечаности завршити пописом књига стихова Десанке Максимовић, које је издала Матица српска, верујући да би тај податак могао бити не само занимљив него и индикативан.

1964.

Десанка Максимовић: *Тражим помиловање*.

Тренутак после примања Змајеве награде

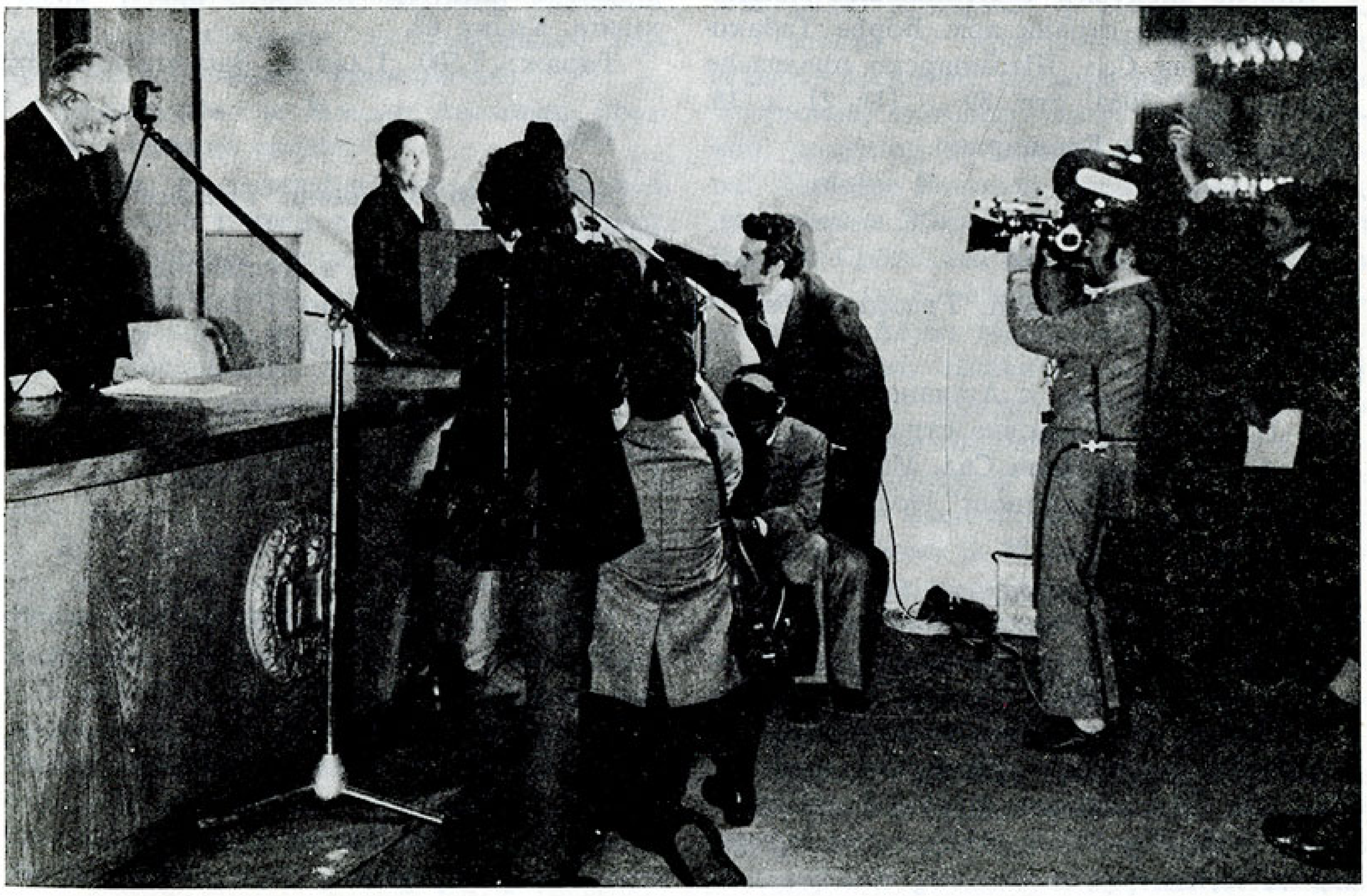

Рецитовање стихова награђеног песника

Лирске дискусије с Душановим закоником. Насловна страна арх. Борђе Табаковић. — Нови Сад, Штампарско предузеће „Будућност", 1964; стр. 89 + (1); 21 × 16.

Тираж: 2.000. Брошурано.

1965.

Десанка Максимовић: *Тражим помиловање.*

Лирске дискусије с Душановим закоником. II издање. Насловна страна арх. Борђе Табаковић. — Нови Сад, МС, Штампарско предузеће „Будућност",1965; стр. 89 + (1); 21 × 16.

Тираж: 3.000. Брошурано.

Десанка Максимовић: *Песме.*

Избор Стеван Раичковић. Предговор Милан Богдановић. — Нови Сад—Београд, МС-СКЗ, Штампарско предузеће „Будућност", 1965; стр. 247 + (1) + слика аутора; 19,5 × 13,4.

Библиотека Српска књижевност у сто књига. Књига 82.

Тираж: 7.500. Платно. Заштитни омот.

1966.

Десанка Максимовић: *Тражим помиловање.*

Лирске дискусије с Душановим закоником. III издање. — Нови Сад, МС, Штампарско предузеће „Будућност", 1966; стр. 89 + (1); 20,1 × 16,3.

Тираж: брошурано 3.700, платно 300. Насловна страна арх. Борђе Табаковић.

1969.

Десанска Максимовић: *Песме.*

Избор и предговор Стеван Раичковић. — Нови Сад—Београд, МС-СКЗ, Штампарско предузеће „Будућност", 1969; стр. 273 са сликом аутора; 19,9 × 12,8.

Библиотека Српска књижевност у сто књига. Књига 85.

Тираж: 10.000. Платно.

П. М.

ПРЕГЛЕД ВАЖНИЈИХ ОДЛУКА УПРАВНОГ ОДБОРА У ПРВОМ ПОЛУГОДИШТУ 1974.

ПРВА СЕДНИЦА ОДРЖАНА ЈЕ 14. ЈАНУАРА, ДРУГА 2. АПРИЛА И ТРЕЋА 25. ЈУНА.

I

Своју прву седницу у 1974. години Управни одбор је одржао 14. јануара.

Седници су присуствовали: академик Младен Лесковац, председник; инж. Лазар Стојковић и Милош Хаџић, потпредседници; Бошко Петровић, секретар и чланови Управног одбора: др Димитрије Вученов, др Слободан Глумац, др Драгиша Живковић, Сава Јосић, др Владимир Капор, др Јован Кашић, Србислава Ковачевић, др Страхиња Костић, Павле Малетин, др Дејан Медаковић, академик Радивој Милин, Живан Милисавац, Миливој Николајевић, Влада Поповић, Радомир Радујков, др Младен Стојанов, др Александар Терзин, мр Александар Форишковић.

Председавао је Младен Лесковац, председник Матице српске.

Пошто је прихваћен предложени дневни ред од 6 тачака, седница се, углавном, бавила избором секретара одељења и чланова одбора свих одељења, именовањем жирија Змајеве награде, као и Савета, односно Уредништва *Летописа*. Мандат изабраних тела траје четири године. Састав изабраних тела објављен је у Именику Матице српске *(Рад Матице српске* бр. 9, стр. 26—29).

Бр. 8. Усваја се предлог Бошка Петровића, секретара Матице српске и мења се назив КЊИЖЕВНОГ ОДЕЉЕЊА, који ће у будуће гласити: ОДЕЉЕЊЕ ЗА КЊИЖЕВНОСТ И ЈЕЗИК. Ова промена назива најстаријег одељења Матице српске (1864), верује се, боље ће, адекватније одговарати савременој, садашњој садржини рада овог одељења, које се не бави само питањима књижевности, него у доброј мери и питањима филологије и лингвистике, а нарочито после оснивања Филозофског факултета у Новом Саду (1954), када се битно променила и структура књижевних радника око Матице српске, па и у Одбору Књижевног одељења. Промена назива дуго је већ на дневном реду. Стога је његово прихватање у предложеном облику, у ствари, саглашавање са фактичким стањем и већ измењеним односима.

II

Своју другу овогодишњу седницу Управни одбор је одржао у уторак, 2. априла.

Седници су присуствовали: академик Младен Лесковац, председник; инж. Лазар Стојковић, потпредседник; Бошко Петровић, секретар и чланови Управног одбора: Живојин Бошков, др Слободан Глумац, др Драгиша Живковић, Сава Јосић, др Јован Кашић, Србислава Ковачевић, др Божидар Ковачек, др Страхиња Костић, Павле Малетин, др Дејан Медаковић, академик Радивој Милин, Живан Милисавац, Миливој Николајевић, Душан Попов, др Чедомир Попов, Влада Поповић, др Младен Стојанов, др Александар Терзин, др Јован Тучаков и мр Александар Форишковић.

Председавао је Младен Лесковац, председник Матице српске.

Из усвојеног дневног реда (10 т.) у овом извештају говориће се: о именовању уредништава и других радних тела; о утврђивању чланарине за редовне чланове Матице српске; о учешћу стипендијских задужбина Матице српске у Титовом фонду; о формирању пројектног одбора *Српског биографског речника* и другим питањима.

Бр. 11. Полазећи од предлога одбора Матичиних одељења и Извршног одбора, а на основу чл. 21. Статута Матице српске, Управни одбор је именовао уредништва, редакције и жири Бранкове награде са мандатом од четири године.

Подаци о изабраним телима и њиховом саставу објављени су у Именику Матице српске *Рад Матице српске* бр. 9, стр. 26—29).

Бр. 12. На основу Правилника о избору чланова Матице српске и предлога Извршног одбора, Управни одбор прима ове нове редовне чланове: Лили Дукову, библиотекара Библиотеке Матице српске, Нови Сад; Бојану Шоћ, библиотекара Библиотеке Матице српске, Нови Сад; Петра Дугића, директора филијале Привредне банке Сарајева, Београд; Марину Татић, професора Економске школе, Нови Сад и инж. арх. Јована Татића, директора Грађевинског центра, Нови Сад.

Бр. 13. На предлог Извршног одбора доноси се одлука о повећању чланарине редовних чланова Матице српске. Од наредне, 1975. године чланарина ће износити, за једну годину, 100 динара. Садашња чланарина од 10 динара важиће, према томе, до краја ове 1974. године.

Бр. 14. У жељи да се Матица српска придружи општем расположењу и настојању које се манифестује у свим крајевима наше земље ради формирања Титовог фонда, Управни одбор одлучује да приходе од камата 29 стипендијских задужбина под управом Матице српске, који сада износе 35.000 динара, уплати у „Титов фонд" за стипендирање радничке омладине, као и да се остварени приходи ових задужбина и убудуће уплаћују у „Титов фонд"

Бр. 15. Пошто се установило да укупни доходак за 1973. годину износи 1,518.804 динара и да се, према одредбама Самоуправног споразума о мерилима за утврђивање и расподелу дохотка и личних доходака, дели а) на личне дохотке 90,84%, односно 1,379.707 динара и б) на фондове 9,16%, односно 139,097 динара, Управни одбор одлучује да се од укупног дохотка издвоји:

— у фонд за издавачку делатност 43.561,30 динара (2,87%);

— у резервни фонд 30.376,10 динара (2%);

— у фонвд за стамбену изградњу 28.459,60 динара (1,87%);

— за личне дохотке 1,379.707 динара (90,84%) и

— у фонд заједничке потрошње 36.700 динара (2,41%).

Бр. 17. На предлог Уредништва *Српског биографског речника* и Одбора Одељења за друштвене науке доноси се одлука о формирању Пројектног одбора, у који Матица српска именује: Томислава Бекића, Живојина Бошкова, др Славка Гавриловића, др Николу Гаћешу, др Милорада Живанчевића, др Владимира Капора, академика Младена Лесковца, др Велимира Михајловића, Бошка Петровића, др Чедомира Попова, Милорада Радевића, Радомира Радујкова, Срету Савића, др Радована Самарџића, инж. Лазара Стојковића, мр Александра Форишковића и др Симу Ћирковића.

Управни одбор предлаже интересним заједницама које финансирају припремне радове око издања да именују своје представнике.

Бр. 18. Решава се да се повећа обим *Зборника за историју* са 2 на 3 свеске годишње и то од 1975. године.

Бр. 19. Прихвата се иницијатива др Бранислава Букурова да Матица српска, поводом 150-годишњице (1976), припреми и изда монографију Новог Сада и позива се иницијативни одбор да поднесе образложени програм предлога.

III

Трећа седница Управног одбора у I полугодишту ове године одржана је 25. јуна.

Седници су присуствовали: академик Младен Лесковац, председник, инж. Лазар Стојковић и Милош Хаџић, потпредседници и чланови: Живојин Бошков, Сава Јосић, др Владимир Капор, Србислава Ковачевић, др Божидар Ковачек, академик Радивој Милин, Живан Милисавац, Миливој Николајевић, Душан Попов, Влада Поповић, Радомир Радујков, др Младен Стојанов, др Александар Терзин и мр Александар Форишковић.

Председавао је Младен Лесковац, председник Матице српске.

Бр. 23. Поводом усвајања записника прошле седнице Управног одбора (2. априла 1974) утврђено је да је из решења бр. 22 случајно изостало име др Нике Марти-

новића и решава се да се његово име унесе у поменуто решење.

Бр. 24. Дискусија о тачкама 2, 3. и 4. дневног реда водила се истовремено. Прочитан је записник прве седнице Надзорног одбора одржане 17. јуна 1974, као и извештај о конституисању и о прегледу финансијског пословања Матице.

Узима се на знање извештај Надзорног одбора о конституисању и да је за председника изарбан инж. Сава Поповић, а за секретара Живојин Живановић.

Прихватају се предлози Надзорног одбора који се односе на предлог завршног рачуна за 1973. годину и узима се на знање одлука Надзорног одбора да ће се преглед финансијског пословања обављати убудуће свака два месеца.

Бр. 25. На основу предлога Надзорног одбора и дискусије усваја се завршни рачун и рачун прихода и расхода за редовне делатности Матице српске на дан 31. децембра 1973, у укупном износу од 2.139.000,10 динара.

Усваја се рачун изравнања Матице на дан 31. децембра 1973. у укупном износу 20.157.438,30 динара.

Усваја се рачун прихода и расхода задужбина под Матичином управом на дан 31. децембра 1973, у укупном износу 11.050,60 динара.

Прима се и рачун изравнања задужбина у укупном износу 344.621,63 динара како на страни активе тако и на страни пасиве.

Бр. 26. У разматрању **плана рада и** предрачуна прихода и расхода за редовне делатности Матице у 1974. години дошла је до израза процена да предвиђени износ за оперативне расходе неће бити довољан и да ће се морати тражити накнадна средства. Говорило се и о личним примањима радника стручне службе и на основу сугестије Извршног одбора прихваћено је мишљење да се тај лични доходак одржи бар на садашњем нивоу.

На основу тога, усваја се план рада и предрачун прихода и расхода за редовне делатности у 1974. години са укупно 2.369.465 динара, како на страни прихода тако и на страни расхода.

Усваја се, такође, план рада према посебном предрачуну прихода и расхода у 1974. години у укупном износу 3.086.650 динара (наменска средства за посебне делатности).

Бр. 27. Извештај о припремама прославе 150-годишњице Матице српске (и усвајање ревидираног програма) поднео је председник Младен Лесковац. Према његовим речима Извршни одбор је прихватио ревидирани програм акција и манифестација и предлаже да то учини и Управни одбор. Првобитни програм морао је бити сужен и због захтева сарадника, који треба да реализују поједине пројекте и због финансијских средстава која ће се, према садашњем очекивању, моћи обезбедити. Матица је одредила делегацију, у којој су били: Младен Лесковац, инж. Лазар Стојковић, Бошко Петровић, Радомир Радујков, др Бошко Ковачек и Живко Боаров, и која је, 18. јуна, посетила Николу Кмезића, председника Извршног већа САП Војводине, а дан касније (19. VI), Драгослава Марковића, председника Председништва СР Србије. У овим контактима прихваћен је овакав програм прославе који се данас предлаже, а стекао се и поуздан утисак да ће се моћи обезбедити и одговарајућа финансијска средства.

Првобитни програм ревидиран је са настојањем да се реализују првенствено они подухвати који би имали већи значај за нашу културу и науку, подухвати којима би се презентирало стваралаштво широког круга књижевних и научних радника.

У дискусији су учествовали: др Владимир Капор, Живан Милисавац, Живојин Бошков, др Александар Терзин, Сава Јосић, мр Александар Форишковић, инж. Лазар Стојковић, Радомир Радујков, др Божидар Ковачек, Милош Хаџић и Миливој Николајевић, који су дали више предлога и сугестија.

Председник Матице српске, Младен Лесковац, предлаже да се препоручи свима уредништвима Матичиних издања да воде рачуна о прослави, да и прилозима у својим публикацијама даду свој допринос јубилеју.

На основу исцрпне дискусије и предлога који су дати, Управни одбор усваја предложени ревидирани програм прославе 150-годишњице Матице српске.

Узима се на знање информација о току припрема прославе.

Никола Алексић: Портрет Григорија Радака

Поверава се Извршном одбору да размотри предлоге и сугестије које су дали чланови Управног одбора и да их по могућности реализују у припремама које води.

Бр. 29. На основу пријава у смислу чл. 2. Правилника о избору чланова Матице српске, а на предлог Извршног одбора, примају се за редовне чланове: Стеван Вујин, пекар, Паја Гаврилов, земљорадник, Светозар Јојкић, земљорадник, Витомир Малетин, земљорадник и Бурица Муњин, пензионер, сви из Турије.

П. М.

ЗАВРШНИ РАЧУН МАТИЦЕ СРПСКЕ И ЗАДУЖБИНА ЗА 1973. ГОДИНУ

ПРЕГЛЕД ПРИХОДА И РАСХОДА НА ДАН 31. XII 1973.

Приходи	Остварено
1. Чланарина	1.488.—
2. Допринос задужбина МС	900.—
3. Допринос за књижевне награде	1.000.—
4. Издавачка делатност	83.743,45
5. Остали приходи	18.461,85
	105.593,30
Средства Покрајинске заједнице културе	2,014,590.—
Свега приходи	2,120.183,30

Расходи	
А. Функционални	
I. Издавачка делатност	
1. Летопис МС	280.000.—
2. Прва књига	15.000.—
3. Рад МС	30.000.—
	325.000.—
II. Архивистичка делатност	
1. Попуњавање фондова	20.000.—
2. Приручна библиотека	1.387,20
	21.387,20
III. Остале делатности	
1. Змајева награда	13.133,70
2. Бранкова награда	457,80
3. Катедра МС (предавања)	5.000.—
4. Конгреси, научни скупови	5.000.—
5. Обележавање културних споменика	7.000.—
	30.591,50
Свега функционални расходи	376.978,70

Б. Режија		
I. Оперативни расходи		
1. Одржавање зграде, инвентара и кола		37.929,60
2. Осветљење, чистоћа, услуге		27.725,70
3. Општи трошкови управе		48.794.—
4. ПТТ трошкови, канцеларијски и потрошни материјал		70.046,25
5. Осигурање, таксе и допринос		24.866,25
6. Ванредни расходи		627,75
	Свега режије	209.989,55
II. Лични расходи		1,302.031,85
III. Амортизација		250.000.—

Рекапитулација расхода

А. Функционални расходи		
I. Издавачка делатност		325.000.—
II. Архивистичка делатност		21.387,20
III. Остале делатности		30.591,50
Б. Режија		
I. Оперативни расходи		209.989,55
II. Лични расходи		1,302.031,85
III. Амортизација		250.000.—
	Свега расходи	2,139.000,10
Остварени приходи		2,120.183,30
Извршени расходи		2,139.000,10
Вишак расхода		18.816,80

ПОСЕБАН РАЧУН ПРИХОДА ЗА 1973. ГОДИНУ

	Одобрено	Дозначено	Неостварено до 31. XII 1973.
Републичка заједница културе, Београд			
Речник српскохрватскога књижевног језика	—	—	—
Лексикон писаца Југославије	—	—	—
Српски биографски речник	125.000	—	125.000
	125.000	—	125.000
Републичка заједница за научни рад, Београд			
Српски биографски речник	125.000	106.250	18.750
Српска уметност 1459—1690	20.000	17.000	3.000
Топографија споменика српске уметности	20.000	17.000	3.000
Др Александар Младеновић — Говор владике Данила	22.000	—	22.000
	187.000	140.250	46.750
Покрајинска заједница културе, Нови Сад			
Зборници Матице српске	300.000	200.000	100.000
Речник српскохрватскога књижевног језика	70.500	50.000	20.500
Лексикон писаца Југославије	66.000	50.000	16.000
Српски биографски речник	—	—	—
Ристо Ковијанић — Српски писци у Братислави и Модри 18. века	35.000	—	35.000
Руско-српскохрватска библиографија	30.000	—	30.000
Међународна сарадња	36.450	—	36.450
За инвестиције (набавка радијатора)	100.000	100.000	—
	637.950	400.000	237.950
Покрајинска заједница за научни рад, Нови Сад			
Српски биографски речник	100.000	85.000	15.000
Историја књижевности народа Југославије	30.000	15.000	15.000
Уједињена омладина српска	50.000	25.000	25.000
Монографија Фрушке горе	60.000	60.000	—
Монографија Шајкашке (истраживања)	25.000	12.500	12.500
Српска уметност 1459—1690	10.000	8.500	1.500

	Одобрено	Дозначено	Неостварено до 31. XII 1973.
Топографија споменика српске уметности	10.000	8.500	1.500
Насеља и становништво Војводине	25.000	21.250	3.750
Библиографије	90.000	76.500	13.500
VII међународни конгрес слависта у Пољској	3.460	3.460	—
Зборници Матице српске	300.000	255.000	45.000
Др Вера Јерковић — Чајничко јеванђеље	37.000	31.450	5.550
Др Лазар Мирковић — Иконографске студије	73.000	62.050	10.950
Др Андрија Раденић — Борба за национално и социјално ослобођење Војводине и Србије	30.000	25.500	4.500
Др Велимир Михајловић — Топономастика Срема	20.000	17.000	3.000
Колонизација Банатског Аранђеловца, Руског села, Лукићева и Стајићева	35.000	29.750	5.250
Др Хенрик Писарек — Филозофија Светозара Марковића	30.000	25.500	4.500
Др Младен Стојанов — Професионализација рада у пољопривреди и положај пољопривредника	35.000	29.750	5.250
Монографија Шајкашке, II књига	100.000	85.000	15.000
Цосиолошка монографија Челарева	20.000	17.000	3.000
Иванка Веселинов, Теодора Петровић — Библиографија Бранка Радичевића	25.000	21.250	3.750
Др Славко Јовин — Епидемија колере у Војводини 1873.	20.000	17.000	3.000
Др Мирослав Шовљански — Самоубиства и њихове карактеристике у Војводини	10.000	8.500	1.500
	1,138.460	940.460	198.000
Покрајинска заједница образовања, Нови Сад			
Зборници Матице српске	300.000	—	300.000
	300.000	—	300.000
Свега посебан рн прихода	2,388.410	1,480.710	907.700
1. Научноистраживачка делатност	896.410	555.960	340.450
2. Издавачка делатност	1,392.000	824.750	567.250
3. Инвестиције	100.000	100.000	—
Свега:	2,388.410	1,480.710	907.700

РАЧУН ИЗРАВНАЊА МС НА ДАН 31. XII 1973.

АКТИВА

Зграде и земљиште		14,840.463,68
Основна средства опрема		2,257.263,54
Фондови Рукописног одељења		83.331,16
Ситан инвентар у употреби		11.493,83
Имовина код установа МС		
1. Галерија, фонд слика	176.008,07	
2. Библиотека, књижни фонд	255.308,79	431.316,86
Благајна		94,55
Жиро рачун редован		1,267.683,46
„ СРЗ.		550.—
„ преко поште		6.467,45
Девизни рачун код Југобанке		9.081,71
Средства заједничке потрошње — основни део		73.214,15
Кредити радника за стамбену изградњу		24.085,70
Издвојена средства за стамбену изградњу		19.566,12
Орочена средства за стамбену изградњу		100.000.—
Кредити радника за стамбену изградњу		44.960.—
Новчана средства задужбина код НБ		0,02
Југословенска банка за спољну трговину		43.157,20
Југословенска инвестициона банка Бгд. 2,5%		7.078.—
Привредна банка		3.535,59
Издвојена средства гарант. износа 30%		3.044,55
Рн. дужника		528.496,05
Ратна штета		88.366,60
Финансијска средства за инвестиције		213.129,66
Кредити за стамбену изградњу		48.928.—
Ротапринт — хартија		52.130,42
Укупно		20,157.438,30

ПАСИВА

Пословни фонд	9,187.820,85
Резервни фонд	67.842,85
Ограничена буџетска средства код СДК	81.133,47
ФЗП — основни део	109.606,75
„ — за стамбену изградњу по ЗРН-у	67.359,20
„ — за стамбену изградњу из 4%	170.488,02
Исправка вредности основних средстава	9,521.491,82
Задужбине	160.578,65
Повериоци (2% БК)	1.317,37
Варијабилни део Л. Д.	82.149,44
Преносне ставке салда	612.024,03
Прелазни рачун	241,80
„ преко поште	6.467,45
„ С. З. радника	550.—
Ратна штета	88.366,60
Укупно	20,157.438,30

РАЧУН ИЗРАВНАЊА ЗАДУЖБИНА МАТИЦЕ СРПСКЕ НА ДАН 31. XII 1973.

АКТИВА

Рн Ратне штете		72.913,40
Рн Непокретности		111.129,58
Рн Текућег рачуна код МС		160.578,65
	Свега	344.621,63

ПАСИВА

Рн Резерва ратне штете		72.913,40
Рн Капитала		271.708,23
	Свега	344.621,63

РАЧУН ПРИХОДА И РАСХОДА ЗАДУЖБИНА НА ДАН 31. XII 1973.

ПРИХОДИ

Камате по текућем рн-у за 1973.		7.634,40
С. О. Нови Сад, 11 рата за нац. зграде		589,10
О. П. З. Ловас, закупнина за земљу		2.827,10
	Свега	11.050,60

РАСХОДИ

Допринос Матици српској		900.—
Допринос у фонд за књижевне награде		1.000.—
Резервисана средства стипенд. задужбина		2.906,85
Преостала средства прибијена главници		6.243,75
	Свега	11.050,60

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ У 1973. ГОДИНИ

ИЗ ГОДИШЊЕГ ИЗВЕШТАЈА О РАДУ

Годину 1973. и у Библиотеци Матице српске карактеришу значајне промене конституисања нових друштвених односа, на бази уставних амандмана, Платформе за X конгрес СКЈ и Писма председника Тита и Извршног бироа. Те промене у Библиотеци Матице српске започеле су трансформацију институције у основну организацију удруженог рада са пуним остварењем начела непосредног самоуправљања.

Фебруара 1973. донета је одлука да се Библиотека Матице српске конституише као јединствена, основна организација удруженог рада. У мају је донесена статутарна Одлука којом су утврђене надлежности Збора радника као исходишта самоуправљања, те осталих извршних органа у Библиотеци. Доношењем ове Одлуке у Библиотеци Матице српске је успостављен принцип непосредног самоуправљања, који се даље конституише, спроводи и усавршава у пракси. Тај принцип доследно је спроведен и у новом Статуту Библиотеке Матице српске, који је усвојен крајем године. У јуну је основана самоуправна радничка контрола, донет је Правилник о њеном пословању и изабрани њени органи који су одмах предузели послове из свога делокруга. Донесена су и друга самоуправна акта, као Правилник о избору и опозиву чланова сталних и повремених комисија Збора радника; Правилник о давању станова на коришћење и кредитирање стамбене изградње; Правилник о избору и опозиву чланова Радничког савета, председника и заменика председника Збора радника, те Правилник о организацији и вођењу књиговодства. Крајем године усвојен је Самоуправни споразум о међусобним односима у удруженом раду који су потписали сви радници Библиотеке. Избори за Раднички савет Библиотеке Матице српске обављени су 26. 12. 1973. тако да су завршени први основни послови око организационог устројства новог самоуправног система. Послови самоуправног одлучивања и извршавања одлука обављали су се на 14 зборова радника, на две седнице Савета, три седнице Стручног већа, те на седам седница Управног одбора Библиотеке Матице српске.

Кадрови. Квалификациона структура запослених радника може се сматрати задовољавајућом, али број запослених не. Наиме, обим послова се по самој природи институције неминовно повећава из године у годину. Не рачунајући велики број примерака периодике и знатну количину штампаног материјала за посебне збирке, у Библиотеку годишње уђе око 20.000 књига. Ако се прихвати мерило да на 5.000 књига треба да дође један стручни радник, онда би требало да Библиотека аутоматски запошљава по четири радника годишње. С обзиром да прилив кадрова у Библиотеку годинама не одговара стварним потребама, јасно је да ангажовање колектива из године у годину мора да буде све напрегнутије, да би се квалитет послова одржао на стандардном нивоу.

Озбиљне тешкоће причињава Библиотеци флуктуација кадра. Уз напомену да редован систем школовања библиотекара на факултетима не постоји, те да се библиотекарство може изучити само радом у библиотеци, флуктуација кадра причињава посебне тешкоће, јер нови радници тек после 1—2 године учења могу испољити пун радни ефекат.

Разлоге за флуктуацију кадра можемо тражити свакако и у висини личних дохо-

дака. У 1973. Библиотека је остварила 873 динара месечно по условном раднику, а просечан лични доходак високе спреме био је 2.543,00 динара.

Разноврсност и разнојезичност штампаног материјала у Библиотеци захтева различите профиле стручњака за рад у Библиотеци, а поједине групе потребних стручњака су веома дефицитарне у покрајини уопште (хунгаролози, словакисти, правници).

Смештај. Простор Библиотеке је ургентно питање. Сталан прилив књига изискује увек нове магазинске просторе, којих у Библиотеци већ годинама нема. Стога се неопходан простор за смештај нових књига и периодике обезбеђује сложеним и скупим унутрашњим размештајем књижног фонда, што уз велики утрошак времена и средстава може само делимично и само привремено да буде излаз. Нове просторе захтева и растуће коришћење библиотечких услуга, усавршавање и модернизација рада у Библиотеци, законом одређено ширење њених дужности, те неопходно повећање броја запослених. Због тога је изградња нове зграде, а пре свега доградња привременог магазинског простора императив који не трпи даља одлагања.

У 1973. постигнут је договор којим ће Заједница културе САПВ, Заједница за научни рад САПВ, Заједница образовања САПВ, Скупштина Општине Нови Сад и Покрајинска скупштина у току следеће три године финансирати доградњу магазинског простора за Библиотеку и радног простора за њене јавне службе у укупном износу од 4.500.000 динара, а у оквиру реконструкције читаве Матичине зграде. Коначно решење, изградња нове зграде Библиотеке Матице српске, начелно је подржано у Скупштини САПВ.

Материјални положај. Текући послови Библиотеке, порастом личних доходака, порастом цене књиге, порастом општих трошкова, изискују сталан пораст средстава. Тај пораст се обезбеђује до висине неопходног одржавања послова, али њихово побољшање или повећање не омогућује. Посебно питање су редовна средства за куповину књига и њихову међународну и унутрашњу размену. Она су у 1973. била испод потребних, и само уз помоћ ванредних извора средстава могао је да се обезбеди минимум оптицаја нове књиге потребан да се спречи фатално заостајање Библиотеке за књижном производњом у свету. Може се очекивати да ће спровођење одлука документа о заједничком интересу у култури САПВ донети боља решења.

Сасвим је разумљиво да овако крупна, витална, а нерешена питања живота Библиотеке не могу да прођу без негативних последица по рад читаве установе. Околности под којима се тај рад одвија прихватљива су само као привремене, а привременост не дозвољава сагледавање даље перспективе и планирања развоја установе.

Ипак, проучавањем резултата рада у протеклој години може се запазити да су послови текли задовољавајућим темпом, да је у датим околностима потенцијал Библиотеке искоришћен приближно оптимуму, да је установа у целини своје задатке обавила. Извесна упоређења са сумом рада у 1972. години наводе на закључак да су са истим бројем запослених, а под тежим околностима, послови ипак повећани, свакако уз појачан напор колектива.

I. ПРИНОВА КЊИГА, ПЕРИОДИКЕ И ОСТАЛОГ БИБЛИОТЕЧКОГ МАТЕРИЈАЛА

ПРИНОВА КЊИГА

1. Обавезни примерак. Обавезни примерак достављале су Библиотеци све републичке и покрајинске библиотеке, а на основу законских прописа.

Обавезним примерком примљено је 12.196 књига.

2. Куповина књига. Књиге су куповане за потребе завичајног фонда, збирке приручника и уџбеника и за потребе I примерка. Куповином стране књиге праћена су текућа збивања у издавачкој делатности света у оној мери у којој су дозвољавала средства. Посебна пажња посвећена је југославистици и славистици, те капиталним делима. Купљено је:

нових страних књига:	723,	за	116.054,65 динара,
антик. страних књига:	1780,	за	111.167,40 динара,
нових југосл. књига:	128,	за	12.701,35 динара и
антикв. југосл. књига:	1202,	за	46.365,40 динара.
Укупно:	3833,	за	286.288,80 динара

Планирани прилив куповином од 5.100 књига није достигнут. Разлог је што су ванредна средства Библиотеци одобрена пред сам крај године, па се куповало успореним темпом. У децембру је, међутим, поручена велика количина књига, али оне нису приспеле у Библиотеку до краја године.

Међу купљеним страним књигама истичу се *Encyclopedia of Library and Information Science* у 18 књига; Hegel: *Vorlesungen über Rechtsphilosophie* у 6 књига; Stendhal: *Oeuvres complètes* у 50 књига и велики број стручне литературе из области библиотекарства; 1 елзевира и 72 књиге фототипских издања. Просечна цена стране књиге била је 180,00 динара по књизи.

Антикварних књига на страним језицима је купљено 480 више него што је било планирано, а утрошено је 10.000,00 динара мање од предвиђене суме. Разлог овако великом броју књига и повољној цени била је понуда Антикварнице Матице српске, од које је купљено преко 1000 књига на словенским језицима, претежно руских из 18. и 19. века и књига издатих између два рата.

У току 1973. године купљен је програмом предвиђен број југословенских нових књига за завичајну збирку (која се од 1972. године комплетира из обавезног примерка) и делимично за приручнике, а утрошено је за њих више него што је предвиђено због тога што су књиге поскупеле. Међутим, ни у 1973. години се није приступило реализацији програмом предвиђене куповине универзитетских уџбеника у више примерака, што је утицало да се не искористе сва средства намењена куповини југословенске нове књиге.

Антикварних југословенских књига је купљено 80% од предвиђеног броја, а и средства су у тој сразмери мање утрошена. Од значајнијих куповина навешћемо рукописне књиге: 2 молитвеника српске рецензије из 17. и 18. века, 14 књига раритета српских штампаних књига, 34 тома разних енциклопедија и 65 књига са посветама (из библиотеке Јована Цвијића).

Куповина књига се, углавном, обављала преко Антикварнице Матице српске, где је набављена првенствено антикварна југословенска и страна књига и периодика, делимично и нова страна књига и целокупна куповина нових југословенских књига за потребе размене публикација. Остала куповина нове стране књиге и периодике обављала се посредством Издавачког предузећа „Просвета" у Београду, као и „Просвета-Антикваријат".

У мањем обиму било је и откупа од приватних лица, који се обавља на основу процене од стране Комисије за откуп при Библиотеци Матице српске.

3. Размена књига. Библиотека је у 1973. години размењивала књиге и периодичне публикације са 190 иностраних библиотека и других институција у 29 земаља. Размена није проширивана на нове установе, али је са постојећим партнерима одржавана тешња сарадња уз стално настојање да се разменом систематски комплетирају већ постојећи фондови Библиотеке, као и да се нове књиге и периодика у што квалитетнијем избору и што редовније примају и шаљу.

Размена са 103 установе у СФРЈ и даље се одвија без промена.

Поред књига које се редовно примају на основу посебних споразума о проширеној сарадњи, Библиотека је у 1973. години примила и око 150 књига из Бугарске, које су иначе и куповином и разменом набављане у веома малом броју. Из СССР стигле су бројне књиге на основу дезидерата наше Библиотеке или на основу понуда од стране библиотека из СССР. За комплетирање наших фондова је, такође, тражен и примљен већи број бугарске и руске периодике (18 наслова, 54 годишта). Из Немачке Демократске Републике примљено је око 50 књига од издавачке куће Aufbau-Verlag из Берлина, а од British National Library из Лондона око 30 књига. Мађарске, румунске, чешке и словачке књиге

примљене су у већем броју него што је то споразумима било предвиђено. Са укупно примљених 2.250 књига програм је извршен за 98% према планираном.

Библиотека је и у 1973. години поред купљених књига (1878 од којих је до краја године послато око 1700), послала и око 300 књига властитих издања, затим 110 књига које су примљене на поклон од Издавачког предузећа Матице српске и један део од 160 књига примљених на поклон од Матице српске, док се други део ових књига, које се примају по 20 примерака, оставља као резервни фонд за размену. Књиге за потребе размене куповане су од Антикварнице Матице српске, и то у издању Издавачког предузећа Матице српске са рабатом од 30%, а осталих издавача из СФРЈ са рабатом од 10%. На овај начин је постигнута уштеда од 15.365,15 динара

Укупан број послатих књига у размену био је 2.200. Проширена размена књига по посебним уговорима са библиотекама Мађарске, Румуније и Чехословачке обављала се по плану. Књиге које су примљене од Државне библиотеке Румуније (900) за библиотеке са већим бројем читалаца румунског матерњег језика нису исказане као принова, јер се оне шаљу библиотекама у Вршцу, Панчеву, Алибунару, Житишту и Ковачици. Као узврат за ове књиге, Државној библиотеци Румуније послано је 631 књига. Ове књиге нису сабране у горњем укупном броју, јер су послане као поклон намењен библиотекама у Румунији које имају читаоце српскохрватског матерњег језика.

4. Поклони. Библиотека је у 1973. години примила већи број поклона, и то 1.089 књига, за депозит организације FAO 99 књига, а за депозит организације UNESCO 80.

У току 1973. године Библиотека је примила на поклон две велике приватне библиотеке: библиотеку публицисте Мирка Цветкова, коју је поклонила његова супруга Ружа Цветков, и легат Мите и Предрага Клицина, адвоката из Новог Сада. Библиотека Цветкова садржи 3.465 књига на српскохрватском и разним страним језицима, претежно белетристику, затим дела из области историје, историје књижевности и фолклористике. Библиотека Мите и Предрага Клицина има 2.544 књиге из културне историје Војводине и друштвено политичке литературе с краја 19. века, па до краја другог светског рата.

Не рачунајући књиге из Румуније поклоном је у 1973. примљено 7.277, што је сасвим изузетно.

5. Укупан број приновљених књига, обавезним примерком, куповином, разменом и поклоном износи 25.556 књига, што је у односу на планирани број од 19.700 књига премашај од 29,5%. У односу на 1972. годину број приновљених књига је за 40% већи.

ПРИНОВЕ ПЕРИОДИКЕ

Набавка периодике обухвата уз обавезни југословенски примерак и страну периодику, претежно научну, те периодику за текуће коришћење у читаоницама. Набавком антикварне периодике попуњаване су празнине у фонду периодике Библиотеке Матице српске.

1. Обавезним примерком је примљено:

за фонд југословенске периодике,	часописа	2.432	наслова, са	16.363	броја,
	новина	1.755	наслова, са	45.037	бројева,
за музејски примерак САПВ,	часописа	185	наслова, са	757	бројева,
	новина	272	наслова, са	5.026	бројева,
Укупно:	часописа	17.120	бројева,		
Укупно:	новина	50.063	бројева.		

2. Куповином је примљено:

за фонд југословенске периодике,	часописа	22	наслова, са	90	бројева,
	новина	1	наслов, са	293	броја,

за фонд стране периодике,

часописа	336	наслова,	са	3.090	бројева,
новина	18	наслова,	са	1.583	броја,

старе периодике за комплетирање фондова,

часописа	174	наслова,	са	1.462	броја,
новина	57	наслова,	са	2.384	броја,

за потребе читаоница,

часописа	25	наслова,	са	233	броја,
новина	12	наслова,	са	1.693	броја.

Укупно: часописа				4.875	бројева,
новина				5.953	броја.

3. Разменом је примљено:

часописа	406	наслова,	са	2.321	бројем,
новина	12	наслова,	са	872	броја,

Већи део ових наслова (388) односи се на страну периодику.

4. Поклоном је примљено:

часописа	78	наслова,	са	1.888	бројева,
новина	20	наслова,	са	937	бројева.

5. Депозитом је примљено:

од организације FAO —	24	наслова часописа,	са	61	бројем,
од организације UNESCO —	23	наслова часописа,	са	136	бројева,

6. Укупан прилив периодике је 5.816 наслова са 82.200 бројева. То је у односу на планирани број више за 12%.

Фонд периодике Библиотеке износио је на дан 31. XII 1973:

17.064 наслова, односно, 86.816 годишта часописа и новина.

ПРИНОВА ПОСЕБНИХ ЗБИРКИ

1. Обавезним примерком:

нота	187
грамофонских плоча	552
сликовница	313
албума	31
атласа	15
географских карата	86
разгледница	1.654
умножене графике	507
стрипова	808
сепарата	222
плаката	3.061
документарног, пропагандног и сл. м.	9.168

2. Куповином:

нота	38
грамофонских плоча	—
умножене графике	31
географских карата	11
разгледница	1.318
албума	12
атласа	—
документарно-пропагандног мат.	61

3. Разменом је примљено

нота	1
албума	1
атласа	2
документарно-пропагандног мат.	9

4. Поклоном је примљено

нота	—
атласа	1
албума	—
грамофонских плоча	—
документ. проп. материјала	134
сепарата	13

Укупно је примљено:

нота	226
грамофонских плоча	552
сликовница	313
албума	44

атласа	18
географских карата	97
разгледница	2.974
графике	538
сепарата	235
плаката	3.088
ситног материјала	9.305
стрипова	827

ПРИНОВА МИКРОФИЛМОВА И ФОТОКОПИЈА

Израдом у радионици и разменом приновљено је:

микрофилмова	9.312
фотокопија	943
хегох-копија	7.863

Послове принове библиотечког материјала обављали су: Набавно одељење са Одсеком за размену и делимично Одељење периодике, Одељење старе књиге и Завичајно одељење.

II. ОБРАДА КЊИГА И ОСТАЛОГ БИБЛИОТЕЧКОГ МАТЕРИЈАЛА

Пријем књига. У Одељењу су обављени следећи послови:

инвентарисано је 16.381 књига, сигнирано је 16.568 књига, жигосано је и сложено по формату 14.514 књига.

Именска обрада књига. Поред обраде на листићима ту су и ревизија картотеке, као и улагање картона у картотеке.

Најважнији послови Одељења, бројчано изражени, јесу: именска обрада књига обављена је на 15.115 књига; написано је главних, упутних и збирних листића 20.521; уложено у интерне картотеке и јавни каталог 31.882 картона; ревидирано 1.427 картона; достављено Библиографском институту и Централном каталогу Србије 3.374 картона.

Предметна и децимална обрада. Процес обраде обухватио је 15.440 књига. Од тога обрађено је 13.358 књига, док је, по правилима, остало ван обраде 2.082 књиге. Књиге су обрађене на 25.282 одреднице, од тога предметних 10.995, а децималних 14.287. У одговарајуће картотеке уложено је 27.146 листића.

Обрада старих и ретких књига. За збирку старе и ретке књиге набављено је: 4 српске ћириличке рукописне књиге, 2 гештетнером умножена текста, 7 књига штампаних до 1700. године, 2 дисертације (магистарске и докторске), 17 српских, хрватских, словеначких и македонских књига XVIII и XIX века, 528 књига са посветама и белешкама, 37 књига изданих током ратова и у илегалству, 49 фототипска издања и 6 руских књига XVIII века.

Већи део принове дошао је из фондова дупликата Библиотеке. Посебно треба истаћи две рукописне књиге Јована Рајића и две књиге писане босанчицом. Међу старим књигама до 1700. године је и једна елзевира. У броју књига с посветама и белешкама 47 их је из оставштине Јована Јовановића Змаја.

Све набављене књиге су каталогизиране. Осим њих обрађено је још 9 ћирилских рукописа.

Фонд мултипликата је прошао кроз једну врсту ревизије; прегледано је око 10.000 свезака књижног материјала. После тријажа део књижног материјала је укључен у редовне збирке (први примерак, завичајни фонд, стара и ретка књига), један део је поклоњен Народној библиотеци Нови Сад, Народној библиотеци у Кањижи, Градској библиотеци у Суботици, Градској библиотеци у Шапцу и Библиотеци града Београда. Преостале књиге су продате Антикварници Матице српске и предузећу за откуп хартије „Унија", а око 5.000 свезака остало је у мултипликатском резервном фонду, који је смештен на релативно хигијенски и сређен начин.

Обрада периодике. Потребне радне операције извршене су на целокупном фонду приспеле периодике, па је обрада обухватила 5.816 наслова, са 82.200 бројева новина и часописа.

У том оквиру обрађено је и сигнирано 890 нових наслова.

За потребе читаоница Библиотека је била претплаћена на 25 наслова часописа и 12 наслова новина. Током године тим путем је примљено 233 броја часописа и 1.693 броја новина. Примљено је и 1.770 дупликата.

Обрада материјала из посебних збирки. Обрада материјала посеб-

них збирки није за све категорије материјала подједнака. Нотни материјал, фонд графике, сликовнице, атласи и географске карте добијају пун библиотечки третман, док се грамофонске плоче, као и остали материјали само евидентирају, распоређују по серијама, сигнирају и инвентаришу.

Обрада завичајног фонда. Праћена је југословенска књижна продукција. Прегледан је обавезни примерак који стиже у Библиотеку и *Библиографија Југославије*. Проверено је 1.790 књига понуђених на откуп из Антикварнице Матице српске, дупликата Библиотеке итд. Написано је 420 контролних листића, 310 акцесорних и 72 дезидерата који су предати Набавном одељењу.

Поред завичајне збирке води се посебна брига и о комплетирању збирки издања Матице српске и Српске књижевне задруге.

Обрађено је и сигнирано 620 књига. Од тога на српскохрватском 404, на мађарском 75, на словачком 76, на румунском 23, на русинском 35, француском 1, руском 1, немачком 3, грчком 1, латинском 1. У Одељењу је обрађено 408 (антикварних) и спојено са умноженим листићима 212 (нова књига).

Уложено је у азбучни каталог 640, у хронолошки 214, географски 214, топографски 214. Укупно је уазбучено и уложено у поменуте каталоге 1.282 каталошка листића.

Ажурно се води и картотека збирки издавачких кућа у Војводини.

Збирка издања Матице српске је увећана за 117 књига. Током ове године рађена је ревизија књига, отворена је картотека, књиге су сложене хронолошки, а унутар године азбучним редом писаца.

Збирка издања Српске књижевне задруге допуњена је са 3 књиге.

Ревидирано је 46 наслова старе војвођанске периодике са 313 годишта и 8.930 бројева. Том приликом на листиће су детаљно унете све промене података у историји излажења публикације: наслова, поднаслова, уредника, издавача, места излажења, штампарије, периодичности и формата. Тиме је ове године започет рад на изванредно значајном послу који ће се наставити и следећих година. Приликом ревизије констатоване су све евентуалне празнине и публикацијама је дата боља заштита.

Библиографска обрада. Све нове публикације Матице српске библиографски су обрађене. Код збирних и периодичних публикација извршена је и аналитичка обрада. Цео материјал сврстан је у картотеке и одговарајућу расподелу. Публикације изашле у другој половини 1972 су прекуцане, сређене и предате за *Рад Матице српске*. Исто тако је сређена и грађа за прво полугодиште 1973.

Настављена је и ретроспективна обрада за период 1826—1949. Све библиографске јединице су сређене хронолошки, а збирна дела и периодичне публикације обрађене су аналитички. Проверавањем и поређењем врши се селекција, јер се сепарати изостављају, а у обзир узимају само публикације поново отиснуте. Рађено је и на прикупљању, сређивању и обради штампаног и службеног материјала који до сад није био библиографски обрађен.

Завршен је рад на именском регистру и регистру штампарија за II књигу *Библиографије Матице српске*, 1950—1965 (стр. 620) која се тада налазила на штампању. После прикључења ових регистара, почетком октобра је завршено и штампање књиге. Пошто штампање III књиге није ни започето, регистри за њу нису могли бити урађени.

Прегледавањем библиотекарских часописа прикупљена је грађа за Библиографију библиотекарства Војводине. Прикупљена је грађа за 1970, 1971. и 1972. и предана је на штампање.

Обрађено 613 библиографских јед. издања Матице српске; израђено 110 листића за Библиографију библиографија; исписано 3.457 листића за регистар аутора са насловом дела или чланака; исписано 339 листића за именски регистар; исписано 9 листића за регистар штампарија; исписано 53 реверса и сигнатура; обрађена 231 књига (120 мађарских, 65 словачких, 39 румунских, 7 српских).

III. ЗАШТИТА И СМЕШТАЈ КЊИГЕ И ОСТАЛОГ БИБЛИОТЕЧКОГ МАТЕРИЈАЛА

Рестаурацију и конзервацију обавља одговарајуће одељење Библиотеке.

У 1973. години су обављени следећи послови: прање и неутрализација листова књига 5.015, рестаурација листова велике и мање оштећености 3.959, рестаурација корица од хартије 101, рестаурација корица од коже 3, шивење књига 24, коричење књига 24, конзервација рукописа 20, поправка књига без раскоричавања 238, рестаурација осталог материјала (графике, мапе, повеље, плакате) 14, поправка корица од хартије 58, дезинфекција књига са претходним чишћењем 606.

У току 1973. године у конзерваторској лабораторији обављен је читав низ послова око испитивања и допуњавања система механизованих рестаураторских метода, од којих су значајнији следећи: испитивање лепкова и њихова комбинована употреба, испитивање целулозних влакана (лишћарских, четинарских и памучних). Експерименти су вршени ради утврђивања најбољег метода попуне старе хартије новом и одабирања најбољег сировинског материјала.

Механичка заштита. Обим књиговезачких послова био је следећи:

укоричено је (са златотиском) дневних и недељних листова 293 комплета (8.700 бројева);

укоричено је (са златотиском) часописа 80 комплета (966 бројева);

укоричено је књига (комплетирање табака, „лајмовање" и убацивање у повез) 1.758 примерака;

укоричено је у тврде повезе 22 примерка;

брошурано је сепарата 70 примерака.

Осим послова коричења, механичка заштита је обухватила, поред осталог, и израду разних видова амбалаже: „упаковано" је домаће и стране периодике 2.901 комплета, израђено разних врста коверата 8.700 комада, израђено кутија и фасцикла 247 комада.

Смештај. У магазину су обављени ови послови:

евидентирано је у топографске каталоге и смештено нових 15.210 књига;

евидентирано је на топографске картоне и смештено 6.123 наслова — годишта периодике;

евидентиран је 1.731 снимак микрофилмова.

У одељењу магазина, у току 1973. године, поред редовног посла, обављени су и следећи радови: извршена су померања југословенске и стране периодике и искоришћен је добијен простор за принову у 1973. години.

У магазинима немају места следећи фондови: фонд библиотекарства, фонд FAO, фонд славистике, руске књиге и књиге на осталим језицима.

Припремао се материјал за изложбе.

IV. КОРИШЋЕЊЕ КЊИГЕ И ОСТАЛОГ БИБЛИОТЕЧКОГ МАТЕРИЈАЛА

Јавни каталог, читаонице, међубиблиотечка позајмица и информације

За чланове Библиотеке било је уписано 4.475 читалаца; у читаоницама је коришћено 97.503 књиге и свеске периодике; на позајмицу је издано 2.906 књига; укупна посета читалаца у читаоницама: 89.915.

Коришћење капацитета читаоница је у 1973. години премашила нормалан ниво, пошто су свако седиште користила безмало 2 читаоца дневно.

Библиотека Матице српске је једина јавна библиотека САПВ уведена у међународни регистар међубиблиотечке позајмице. У овој области остварено је око 296 веза са приближно истим бројем библиотека у земљи и иностранству.

Послано је на позајмицу 143 књиге;

примљено на позајмицу 66 књига;

снимљено и послано микроснимака, фотокопија и ксерокопија 10.811 комада;

тражено и примљено микроснимака, фотокопија и ксерокопија 1.051 комад.

У одељењу ради један библиотекар-информатор. Услуге читаоцима, бројчано исказане, биле су: писмених информација 10; усмених, личних и телефонских 3.639.

Структура информација: каталошких информација 2.770, упућивање на изворе и литературу 544, библиографских информација 335.

Централни каталог

Централни каталог Војводине приновљен је из девет библиотека са 6.014 каталошких листића. Централни каталог пери-

одичних публикација приновљен је са 181 насловом.

Централни каталог Војводине, који се формира добровољним учешћем библиотека, није показао тенденцију убрзанијег раста, и неће све дотле док се ова функција не подведе под прописе о библиотекама.

Ово питање је решено нацртом новог Закона о библиотекама и одредбама о успостављању правог места Централног каталога Војводине.

V. МАТИЧНА СЛУЖБА

Настављен је рад на припремању и издавању *Библиотекарских новости;* припремљена је и издата свеска 4/72, издата је свеска 1—2/73, свеска 3. је у штампи, а свеска 4. је у припреми и изаћи ће почетком 1974. године. Формиране су децимална и азбучна (по језицима) картотека анотација овог реферативног часописа.

Припремљена су и одржана два састанка библиотечких радника у дечјим одељењима народних библиотека САПВ. Први састанак одржан је у Бачкој Паланци, 18 маја. Тема састанка била је: „Набавна политика у дечјим одељењима". Присуствовало је 30 библиотечких радника. Прочитано је више саопштења о искуствима и пракси библиотека. За састанак је Л. Дукова, сарадник Одељења, припремила и информацију о југословенском саветовању библиотечких радника дечјих библиотека, које је одржано у Загребу, 20—21. децембра 1972. Закључци састанка у Бачкој Паланци умножени су и послати основним школама, заједницама образовања и заједницама културе у Покрајини. Други састанак одржан је у Народној библиотеци у Инђији, 26. новембра. Тема састанка била је: „Часописи и новине у дечјим библиотекама САПВ". Присуствовало је 40 библиотечких радника из Војводине и 8 из уже Србије, затим представници Народне библиотеке СР Србије, НИП *Дечје новине* из Горњег Милановца и „Пионирске заградке" Нови Сад.

Обрађени су годишњи извештаји о раду народних библиотека Војводине у 1972. години. Сумарни извештај је умножен и обавиће се дистрибуција почетком 1974. године. Други примерци појединачних извештаја достављени су Народној библиотеци СР Србије.

Спроведена је анкета о раду школских, високошколских и специјалних библиотека у 1971/72. години у Војводини. Анкета је обрађена и припремљена за штампање. Касније је спроведена и анкета о раду школских библиотека у 1972/73.

Припремљен је материјал о постојећем стању и потребама библиотека у Војводини за одговарајућим кадром под насловом: „Кадрови у народним и високошколским библиотекама САПВ и видови њиховог стручног образовања и усавршавања"

Припреман је семинар за библиотечке раднике који раде на обради књижних фондова у народним библиотекама (МДК — примена у народним библиотекама).

Израђен је програм заједничког рада у 1973. години Матичне службе Библиотеке Матице српске, Друштва библиотекара Војводине, Заједнице библиотека Војводине и Савеза организација и установа за ширење књиге Војводине; Савезу организација и установа за ширење књиге у САПВ дат је списак народних библиотека које имају библиотечке огранке у радним организацијама; написан је „Предлог мера за унапређење рада библиотека Војводине", као прилог материјалу о библиотекама који је намењен Културно-просветном већу Скупштине Покрајине; на позив управника Општинске матичне библиотеке у Шиду сарадници Одељења присуствовали су заједничкој седници ОК СК и Извршног одбора ССРН Шида; на седници се расправљало о удруживању културних установа у шидској општини; сарадници Одељења посетили су библиотеке у Бачкој Паланци, Суботици, Сомбору, Апатину, Бачу, Беочину, Иригу, Кикинди, Руми, Пећинцима, Прхову, Ст. Пазови, Инђији, Бечеју, Бачком Градишту и Панчеву.

Настављено је прикупљање информација о грађи за историју библиотека у Покрајини; написан је и послан предлог за награду „Милорад Панић-Суреп" Народној библиотеци СРС за Градску библиотеку у Кикинди; написан је предлог Библиотеке за награду АВНОЈ-а Народној библиотеци СР Србије; написан је предлог за награду КПЗ САПВ Народној библиотеци у Врбасу и предлог да се Народној библиотеци у Чоки додели поклон у књигама.

Сарадници Одељења радили су у више комисија и присуствовали састанцима од значаја за библиотекарство у Покрајини (Комисија за израду предлога Закона о библиотекама Војводине, Комисија ДБВ за образовање и стручно усавршавање библиотечких радника и Комисија за стандарде. Комисија ПЗК за архиве, библиотеке и Матицу српску, Комисија ИО ДБВ за формулисање закључака ИО о покрајинском интересу у култури, Комисија за издавачку делатност ПЗК, Комисија за закључке Скупштине Заједнице матичних библиотека СР Србије и др.).

На позив Библиотеке Радио Новог Сада пружена је помоћ у њеном стручном уређењу.

Одељење су посетили (једном или више пута) управници библиотека из Врбаса, Бачке Паланке, Шида, Бечеја, Аде, Сремске Митровице, Новог Сада, Зрењанина, Жабља, Србобрана, Инђије, као и библиотечки радници Руме, Зрењанина, Новог Сада, Куле, Сремске Митровице и др.

VI. ОБАВЕЗНИ ПРИМЕРАК САПВ

Сав приспели материјал у 1973. години благовремено је евидентиран, обрађен и послат националним библиотекама у Југославији, односно предат Библиотеци Матице српске. Материјал је приман од 37 штампарија у 10 примерака на 13 језика. За периодику су отворени евидентни картони и вођена је текућа евиденција; књиге су обрађене према правилима именског каталога; ситни материјал разврстан и пребројан. Сав материјал је разврставан према адресантима, пакован и експедован; сачињени су спискови послатих материјала и др. Поред овог, обављена је преписка са штампаријама у вези комплетирања обавезног примерка, као и са националним библиотекама којима су повремено даване и библиографске информације, вршено је сравњивање са извештајима о штампању и сл.

Приспело је и дистрибуирано:

Књига: наслова 2.243, примерака 22.430.

Периодике: наслова 594, бројева 7.136, примерака 71.360.

Ситног материјала: наслова 8.200, примерака 82.000.

VII. ОПШТИ ПОСЛОВИ

Издавачка делатност

Издавачка делатност Библиотеке је била изузетно плодна, остајући, што је и природно, у домену стручних послова везаних за основну делатност установе. Уз 4 броја *Библиотекарских новости* објављене су и три књиге. *Текући страни часописи у Библиотеци Матице српске 1973*, коју је приредила Бојана Шоћ, библиотекар. Изложбу *Књижевности народности Војводине 1945—1972* и дане култура народности у Београду пратила је истоимена књига — каталог, у којој је штампана библиографија књижевности народности Војводине 1945—1972, први пут сачињена у приближно потпуном облику. Аутори ове библиографије су Марија Чурчић и Милана Бикицки.

Титова дела издана у Војводини. Ову библиографију (113 страница) приредила је Ђурђевка Љубибратић, библиотекар, као природан наставак рада зопочетог припремањем изложбе поводом осамдесетогодишњег јубилеја Председника Републике Књига је, у сарадњи са Покрајинском конференцијом Социјалистичког савеза радног народа САПВ и уз помоћ Покрајинске заједнице за научни рад, штампана у част 30-годишњице проглашења Републике.

Прикупљање и сређивање грађе за историју Библиотеке Матице српске настављено је и у 1973. години према раније усвојеном програму. Већи део завршених послова односио се на припремање другог издања водича кроз Библиотеку, који ће се моћи предати у штампу 1974. године.

Изложбе

У 1973. години Библиотека је организовала 12 изложби књига и периодичних публикација.

Изложбу књига Јоакима Вујића, коју је 14. јануара 1973. у просторијама Српског народног позоришта у Новом Саду отворио др Јован Коњовић, приредили су Иванка Веселинов и Владимир Отовић.

Изложбу под насловом „Текуће стране периодичне публикације у Библиотеци Матице српске" отворио је 8 априла 1973. године, у просторијама Пољопривредног фа-

културе, др Петар Дрезгић, ректор Универзитета у Новом Саду, а припремили су је Бојана Шоћ и сарадници Одељења периодике.

У Студију „М" 23. марта 1973. године др Иштан Сели, професор универзитета, отворио је изложбу под називом „Дела Петефи Шандора на српскохрватском језику", организовану поводом 150-годишњице песникова рођења. Изложбу је припремила Десанка Богдановић.

Осим у Новом Саду, ова изложба је била постављена у Зрењанину, Суботици и у Сомбору. Ове три изложбе отворио је др Божидар Ковачек, управник Библиотеке.

У част отварања Народне библиотеке у Београду, у Студију „М", у Новом Саду, 10. априла 1973. отворена је изложба под називом „Књижевности народности Војводине у социјалистичкој Југославији". Изложбу је отворио Тибор Минда, потпредседник Покрајинског извршног већа САП Војводине, а припремили су је Марија Чурчић и Милана Бикицки.

Иста изложба је организована и 9. октобра 1973. године у просторијама Народне библиотеке у Београду, као уводна манифестација програма „Дани културе народности САП Војводине".

Поводом 100-годишњице рођења Радоја Домановића, 15. јуна 1973. године, у просторијама Антикварнице Матице српске, др Димитрије Вучёнов, професор универзитета, отворио је изложбу под називом „Књижевно дело Радоја Домановића". Ову изложбу су припремили Мара Тодоровић и Милош Шајиновић, а била је постављена и у Зрењанину.

Поводом 50-годишњице смрти Ватрослава Јагића, 10. децембра 1973. године, у просторијама Антикварнице Матице српске, отворена је изложба његових дела, коју је приредила Иванка Веселинов. Изложбу је отворио др Велимир Михајловић, директор Института за лингвистику.

Изложбу под називом „Дела Атанасија Стојковића", припремио је Лазар Чурчић, а 28. децембра 1973. године, у просторијама Антикварнице Матице српске, изложбу је отворио др Војислав Марић, професор универзитета.

Управник Библиотеке
Матице српске
др *Божидар Ковачек*

КЊИГЕ БИБЛИОТЕКЕ МС МОГУ КОРИСТИТИ СВИ ГРАЂАНИ

Књиге Библиотеке Матице српске могу користити сви грађани СФРЈ који су навршили 18 година, као и све радне, друштвене и политичке организације у нашој земљи, стоји у Правилнику о правима и дужностима корисника Библиотеке МС.

За рад у Библиотеци Матице српске и коришћење њеним књижним фондовима обавезан је упис. Приликом уписа читалац добија уписну карту. Упис и уписна карта наплаћују се. Висина наплате је: за студенте и војнике 3 динара; за остале грађане 5 динара; за радне, друштвене и политичке организације 10 динара. Уписнина важи за једну школску годину (1. IX до 31. VIII).

ГАЛЕРИЈА МАТИЦЕ СРПСКЕ У 1973. ГОДИНИ

ИЗ ГОДИШЊЕГ ИЗВЕШТАЈА О РАДУ

Програм рада Галерије Матице српске за 1973. годину, обиман по замисли, извршен је уз извесне финансијске тешкоће, а нека мала померања, која нису нарушила финансијски план, морала су да настану из објективних разлога. Наиме, изложба дела Николе Алексића планирана да буде отворена крајем децембра, морала је да се помери у 1974. годину, због преоптерећености пословима конзерваторско-реставраторске радионице на конзервирању бројних икона из српских цркава у Мађарској.

У 1973. години Галерија Матице српске је, слично као и у 1972. години, када је прослављала стодвадесетпетогодишњицу од настанка њене уметничке збирке, учинила озбиљнији напор, у којем је, поред пуног ангажовања својих стручњака, било ангажовано и помоћно особље Галерије. То је изискивала организација велике изложбе „Иконе српских цркава у Мађарској"; а поред ње припремана је до сада највећа презентација дела Николе Алексића, једног од најзначајнијих представника класицизма у нас и једног од најпознатијих наших сликара XIX века. Носилац посла прве изложбе био је др Динко Давидов, а друге Олга Микић, кустоси ове установе. Овим двема изложбама већег обима придружују се две мање: Новака Радонића, великог српског романтичара, родом из Мола, приређене крајем октобра поводом првог оснивачког симпозијума „Новак Радонић" у Молу и Ади; и путујућа изложба Анастаса Јовановића, првог српског литографа, која је била отворена у Бечеју, Чачку и Крушевцу. Састављач прве је Љиљана Живановић, а друге Лепосава Шелмић, кустоси.

Треба посебно истаћи значај две прве споменуте изложбе, односно изложбу „Иконе српских цркава у Мађарској" и изложбу изабраних дела Николе Алексића. О првој изложби *Рад Матице српске* је дао обавештења у бр. 9, стр. 55—64. Док је изложба Николе Алексића значајна јер омогућује и јавности и стручњацима да опет, на једном месту, виде, у до сада најцеловитијем пресеку, дело овог значајног сликара, чија уметничка физиономија спада сигурно у најизразитије у XIX веку.

Остали редовни послови музеолошког карактера обављани су мање више нормално. Збирка уметничких дела, као што се види из текста у којем се наводе откупљене слике и графике, обогаћена је са неколико дела изузетне вредности, која одмах улазе у сталну изложбу намењену публици. Треба поново нагласити, међутим, чињеницу, да Галерија Матице српске још никако није у стању да се откупом уметничких дела бави на активан начин, односно да истражује слике на терену, у приватном поседу, које би њу, ради смишљенијег попуњавања збирки, посебно интересовале. За такав активан откуп потребна су већа, чак знатно већа средства. каква се, у овом тренутку, не могу очекивати. Овако, са средствима која реално не расту, него чак и опадају, Галерија је приморана да набавља само понешто што се нуди.

Како копирање фресака из цркава у Војводини такође значи попуњавање уметничких збирки, мада су у питању копије,

настављена је и ове године дугорочна замисао да се ископирају све највредније творевине зидног сликарства, које су махом у пропадању, те да им се на тај начин продужи век и да јавност на једном месту може делимично да их види, макар као добре копије.

КОМПЛЕТИРАЊЕ ЗБИРКИ

И током 1973. године, галеријске збирке српског сликарства и графике XVIII—XX века, попуњаване су путем откупа уметничких дела из епоха и од аутора која збиркама недостају и представљају драгоцен материјал за попуњавање њених фондова.

Збирка српског сликарства XIII века попуњена је изванредно квалитетним радом — иконом Благовести — највећег сликара српског барока Теодора Крачуна и иконом св. Тројица — зографским радом из прве половине XVIII века.

Збирка српског сликарства XIX века попуњена је делима следећих уметника: Николе Алексића, — откупљена су три рада, два портрета и једна икона; Уроша Предића, — откупљена су два рада, један портрет који је одмах укључен у галеријску сталну изложбу и једна икона за галеријску студијску збирку; Паје Јовановића, — откупљена је једна уљана студија; Аксентија Мародића, — откупљена је једна сигнирана икона; Јована Поповића, — откупљен је један квалитетан минијатурни портрет; Косте Јорговића, — откупљена је једна икона из почетка XX века; као и радовима непознатих аутора из XIX века, — откупљене су две иконе.

Галеријска графичка збирка попуњена је радовима познатих графичара из XIX и почетка XX века и то: Адама Стефановића — једна графика; В. Кацлера — једна графика; и Миленка Бурића — четири графике; као и радовима непознатих графичара XIX века — четири графике.

Укупно је, у току 1973. године, за галеријске збирке откупљено 13 слика и 10 графика. За овај откуп утрошена су сва планирана средства за попуњавање галеријских збирки.

ИЗЛОЖБЕ

1. *Изложба „Иконе српских цркава у Мађарској"*, као што је познато, отворена је 25. октобра 1973. на основу уговора о културној сарадњи СФР Југославије и НР Мађарске. Изложба је затворена 30. децембра и почетком јануара 1974. пренета у Народни музеј у Београду.

2. *Изложба „Одабрани радови Николе Алексића"*. Овом изложбом Галерија Матице српске жели да обележи стогодишњицу смрти једног од најистакнутијих представника класицистичког сликарства у новијој српској уметности. Изложба обухвата 60 одабраних радова: портрета, композиција и икона, прати је каталог-монографија, а требало је да буде отворена децембра 1973. године. Међутим, како је одржавање изложбе „Иконе српских цркава у Мађарској" продужено до краја 1973. године, изложба радова Николе Алексића померена је за почетак, односно март 1974. године.

3. *Изложба „Радови Новака Радонића"*. Галерија Матице српске се одазвала позиву Општинске заједнице културе у Ади да својим учешћем допринесе одржавању првог симпозијума посвећеног српском сликару, романтичару, Новаку Радонићу, рођеном у Молу, и припремила изложбу одабраних радова овог уметника. Изложба је обухватила 25 експоната, а конципирана је тако, да Новака Радонића представи као врсног портретисту, сликара религиозних композиција и кописту, као и да прикаже његов развојни сликарски пут, од најранијих радова до зрелих, најквалитетнијих остварења. Изложба је била пропраћена пригодним каталогом, са уводним текстом о животу и раду Новака Радонића, библиографијом, каталошким делом и десет репродукција. Изложба је била отворена у Молу 27. октобра 1973. године, а трајала је 15 дана. Све материјалне трошкове изложбе и штампање каталога сносила је Општинска заједница културе у Ади.

4. *Изложба „Литографија Анастаса Јовановића"* замишљена је као покретна изложба којом ће се заинтересованим музејима и галеријама приказати стваралаштво Анастаса Јовановића, првог српског литографа и то искључиво преко његових

литографија из галеријске графичке збирке. Четрдесет одабраних литографских листова опремљено је за излагање, а уз изложбу је штампан и пригодан каталог који, поред уводног текста и каталошког дела, садржи и 10 репродукција Анастасових литографија укључених у изложбу. За изложбу је било заинтересовано шест музејско-галеријских установа, али је она одржана само у Градском музеју и Галерији у Бечеју (у марту), у Народном музеју у Чачку (у априлу) и у Народном музеју у Крушевцу (у мају).

РЕСТАУРАТОРСКО КОНЗЕРВАТОРСКА РАДИОНИЦА

Стручњаци овог галеријског Одељења, Риста Бинкулов, Владимир Богдановић и Анђелка Коледин, у току протекле године, уз изузетне напоре, обавили су веома сложене послове на конзервацији, чишћењу, по потреби китирању, тонирању или ретуширању оштећених места и вернирању икона из српских цркава у Мађарској, које су крајем 1972. године пренесене у Галерију Матице српске. Са стручњацима Покрајинског завода за заштиту споменика културе и другим спољним сарадницима, комисијски је утврђивано које је послове на консолидацији дрвених подлога и дуборезних оквира потребно обавити. Утврђено је да су овакве интервенције неопходне на 122 иконе. Како ове послове за Галерију обављају спољни стручни сарадници, неопходно је било током рада обављати са њима стручне консултације и надзор у процесу рада, као и комисијски преузети иконе на којима су послови обављени. Укупно је конзервирано и рестаурисано 312 икона из српских цркава у Мађарској.

Поред ових послова, радионица је извршила и мање интервенције (чишћење и вернирање) на радовима Новака Радонића (25); за планирану галеријску изложбу радова Николе Алексића, обављена је рантуалажа, чишћење, ретуширање, китирање и вернирање на 26 слика овог уметника. Стручњаци овог Одељења су такође вршили стални надзор над експонатима галеријске сталне изложбе и по потреби вршили одређене интервенције.

КОПИРАЊЕ ФРЕСАКА

Наставак раније започетих радова на копирању фресака из XVIII века у црквама манастира на територији некадашње Карловачке митрополије, Галерија Матице српске је планирала и за 1973. годину, као и копирање зидног живописа у цркви манастира Бођана, који је услед влаге изложен пропадању. Имајући у виду расположива средства за ову функцију, комисијски је изабрано 10 m² зидног живописа, који је за Галерију ископирала Зденка Живковић, копист Народног музеја у Београду.

ФОТОГРАФСКЕ УСЛУГЕ

Галерија користи фотографске услуге спољних сарадника и то за снимање набављених уметничких дела за галеријске збирке, за документацију праћења тока рада на уметничким сликама у рестаураторској радионици, за праћење изложбене делатности Галерије и израду репродукција у галеријским публикацијама.

ОПРЕМА УМЕТНИЧКОГ МАТЕРИЈАЛА

Средства планирана за опрему уметничког материјала утрошена су за урамљивање литографија Анастаса Јовановића, које су као покретна изложба биле презентоване у више места САП Војводине и СР Србије; за изложбу радова Новака Радонића било је неопходно поправити два оригинална дуборезна рама која су била веома оштећена; а за изложбу радова Николе Алексића требало је неопходно довести у првобитно стање 12 веома оштећених старих рамова.

ПЕДАГОШКО-ПРОСВЕТНА ДЕЛАТНОСТ

Планирана средства за просветно-педагошку делатност у 1973. години, намењена су организовању стручних предавања, која су својом тематиком дала целовитији лик изложби „Иконе српских цркава у Мађарској". У последњем тромесечју прошле године, када је у Новом Саду и била отворена горе поменута изложба, одржано је пет предавања (в. *Рад Матице српске*, бр. 9, стр. 64).

У 1973. години Галерију Матице српске посетило је 32.561 посетилац. Вредно је напоменути да је од поменутог броја било 3.154 странца. Групних посета било је укупно 81, од тога 37 званичних делегација и личности из иностранства.

ДОКУМЕНТАРНА СЛУЖБА СА ХЕМЕРОТЕКОМ И БИБЛИОТЕКОМ

Документарна служба са хемеротеком и библиотеком у 1973. години наставила је рад на већ устаљеном прикупљању и сређивању документарног материјала о ликовним уметницима XVII, XVIII, XIX и почетка XX века, као и праћење и документовање активности Галерије Матице српске у току 1973. године. Хемеротека је редовно попуњавана чланцима-исечцима из дневне штампе, које Галерија добија путем претплате. Стручна библиотека наставила је са претплатом домаћих и страних периодичних публикација из области ликовне уметности. Попуњавање књижног фонда стручне библиотеке у овом извештајном периоду вршило се претежно куповином нових књига, а мање књига старијих издања које библиотека нема у своме фонду. На крају 1973. године стручна библиотека Галерије Матице српске броји 1.442 књиге; од тога 972 југословенске а 570 страних. У току 1973. године стручна библиотека је примала укупно 29 наслова периодичних публикација: 23 југословенске а 6 страних. Галерија као поклон прима 13 југословенских и 1 страну периодичну публикацију.

МАТИЧНА СЛУЖБА

У 1973. години Матична служба Галерије Матице српске водила је евиденцију о галеријама и ликовним збиркама при комплексним музејима на територији Војводине, и то преко годишњих извештаја и планова. Међутим, да би се добила потпунија информација о статусу, материјалним, кадровским и другим условима рада, а пре свега о стручном учинку, Матична служба је израдила предлог анкете — упитник о стручном раду — који је достављен на разматрање музејима и галеријама у Војводини. Предлог је усвојен на заједничком састанку кустоса, руководилаца ликовних збирки. На поменутом састанку (4. јуна 1973) одлучено је да Матична служба организује комисијске обиласке и провери податке које ће музејске ликовне збирке и галерије уносити у упитник, односно да се у директном контакту боље сагледају кључне тачке из области унутрашње музејске делатности на пољу стручно-научне документације и заштите уметничких дела. У циљу поспешења стручног рада поново је покренуто питање увођења и примене унифицираних образаца музејске документације, који су и раније у виду предлога достављани свим музејима и галеријама у Војводини. На том плану сарађивало се са Војвођанским музејом и Друштвом музејских радника Војводине, посебно са Секцијом историчара уметности, те су тим поводом, 8. новембра 1973, на састанку Секције разматрани основни облици музејске документације (стручни, музејски картон и књига музејских предмета). Уз мање корекције предлог Матичне службе је прихваћен, те произилази да су стручњаци, историчари уметности сагласни да музејска документација за уметничке предмете буде истоветна са оном коју спроводи Матична служба Србије.

Пошто је Матична служба израдила дефинитивну верзију упитника о стручном раду и на њега добила одговоре (са изузетком Градског музеја и Ликовног сусрета из Суботице, Музеја Срема из Сремске Митровице) Галерија Матице српске је уз сарадњу стручњака Галерије савремене ликовне уметности, у комисијским групама, обишла све музеје и галерије у Војводини. За Матичну установу, Галерију Матице српске и Галерију савремене ликовне уметности у комисије су делегирани, преко Секције историчара уметности, стручњаци из Покрајинског завода за заштиту споменика културе, Музеја града Новог Сада и Музеја Срема. Према договору утврђеном на састанку 4. јула 1973. године рад комисијских група одвијао се у току децембра исте године док ће се резимирање рада комисије обавити 1974. године.

На крају треба рећи да Матична служба води сумарну документацију о уметничким колонијама на територији Војводине, односно о њиховим уметничким фондовима, нарочито оним који се као резултат ванмузејске откупне политике предају на чување и стручну обраду музејским, односно галеријским установама.

Никола Алексић: Композиција — Св. Никола спасава морепловце

РАД ОРГАНА САМОУПРАВЉАЊА

У току 1973. године одржано је три састанка Радне заједнице у проширеном саставу на којима је, између осталог, поднет извештај о раду у 1972. години, усвојено извршење финансијског плана Галерије за 1972. годину, донет Статут ГМС, а у присуству Покрајинског секретара за културу, представника Републичког секретара за културу, Комитета за односе са иностранством ПИ већа и Покрајинске заједнице културе, разматрано о реализацији изложбе „Иконе српских цркава у Мађарској".

Одржано је једанаест састанака Радне заједнице и девет састанака Стручног већа, на којима се расправљало о текућим проблемима везаним за рад стручних одељења, а према плану и програму.

На састанцима Радне заједнице, донето је низ значајних одлука: Одлука о конституисању Галерије као организације удруженог рада без основних организација удруженог рада; Одлука да је Радна заједница, коју сачињавају сви запослени радници Галерије, једини непосредни орган управљања и др. Донет је Правилник о организацији и вођењу књиговодства, Правилник о самоуправној радничкој контроли и формирана је Комисија самоуправне радничке контроле, Правилник о измени Правилника о расподели дохотка и личних доходака, у сагласности са потписаним Самоуправним споразумом о расподели дохотка и личних доходака покрајинских установа културе; Самоуправни споразум о систематизацији радних места и Самоуправни споразум о међусобном односу у удруженом раду; донет је Статут и извршен упис Галерије у регистар код Окружног привредног суда у Новом Саду.

Управник Галерије
Матице српске
Миливој Николајевић

ИЗДАВАЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ МАТИЦЕ СРПСКЕ У 1973. ГОДИНИ

У току протекле године извршене су измене у организацији рада Издавачког предузећа Матице српске и завршени су послови око примене уставних амандмана у погледу остварења непосредног радничког самоуправљања, каже се на почетку годишњег извештаја, који је Збор радних људи Издавачког предузећа Матице српске усвојио 24. маја 1974, а који се доноси веома скраћено. С формалне стране гледајући, завршни послови обављени су у току децембра 1973. и тада су, сагласно са новом организацијом предузећа, изабрани нови органи радничког самоуправљања и Комисија самоуправне радничке контроле, али је рад на припреми нових самоуправних аката трајао током целе године. Будући да је ново конституисање радне организације обављено крајем године, у току 1973. предузеће је, као и током 1972, имало две организационе јединице: Издавачки сектор и Књижарско-папирничарски сектор. Потписивањем Самоуправног споразума о удруживању у радну организацију, Издавачко предузеће Матице српске састоји се од три основне организације удруженог рада: Издавачка делатност, Књижарска делатност и Велепродаја папира. Свака основна организација има своје органе радничког самоуправљања. У прве две изабрани су савети основних организација удруженог рада, а у трећој, с обзиром на број запослених, све одлуке доноси Збор радника.

Услови за рад у Издавачком предузећу Матице српске били су у току 1973. неповољнији но у 1972. години. У издавачкој делатнотси тешкоће су настале због наглог скока цена хартије, књиговезачког платна и другог материјала за израду књига. Порасли су и трошкови радне снаге у штампаријама, а мањим делом повећани су и ауторски као и преводилачки honorари. Све је то довело до поскупљења малопродајне цене књиге, али са мањом разликом између производне и малопродајне цене, тј. са мањом могућношћу за постизање дохотка. Што се тиче пласмана књига, још увек се већи део промета остварује продајом на кредит индивидуалним купцима. Познато је да се кроз овакав начин продаје обртна средства дуго везују, будући да је просек рока отплате десет месеци, а наплата потраживања од купаца на кредит не поклапа се са уговореним роковима и траје скоро двоструко дуже.

У књижарској делатности ситуација је повољнија, јер се добар део продаје наплаћује у готову. Међутим, наплата потраживања од купаца правних лица је успорена, па, с обзиром на недовољна обртна средства, спора наплата омета постизање још бољих резултата. У књижарској делатности, и поред свих тешкоћа, видљива су настојања да свака продавница буде што потпуније снабдевена. У току године отворене су две нове књижарске продавнице: „Универзитетска књижара" у просторијама Правног факултета и Књижара Матице српске у Бачкој Паланци. Прва је отворена почетком маја, а друга у другој половини марта 1973.

За рад ООУР Велепродаје папира створени су бољи услови, сада је целокупној служби Велепродаје папира омогућено да буде на једном месту. Адаптацијом магазинског простора створени су повољни услови за смештај робе, а даљом адаптацијом биће решено и питање пословно-административног простора.

У раду Издавачког предузећа Матице српске било је и пропуста који су, то је извесно, умањили успех. Осећа се, наиме, да се на поједине негативне појаве, површност у раду, а понекад и на недовољно

стручно обављен рад не реагује благовремено. Још увек има појава да поједини чланови колектива не схватају зависност и повезаност својих личних интереса са интересима радне организације у целини и основне организације, односно радне јединице у којој раде. Запажа се да још увек, мада у мањем обиму, има „чиновничког" односа према радној организацији, иако је и широј јавности и у самој радној организацији била присутна и политичка активност на објашњавању свих промена у удруженом раду које проистичу из уставних амандмана и новог Устава СФРЈ, нарочито кад је реч о непосредном радничком самоуправљању и месту и улози сваког појединца у удруженом раду.

ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ

Издавачка делатност Издавачког предузећа Матице српске кретала се и у 1973. години у оквирима вишегодишње, друштвено верификоване, издавачке политике У току 1973. године објављено је 65 наслова у обиму од 1259,5 табака, а у тиражу од 384.300 примерака. И по броју наслова и по броју табака издавачка продукција била је на нивоу претходне 1972. године, једино је број примерака знатније смањен (за преко 100.000 примерака). У настојању да очува континуитет издавачке политике издавачка делатност била је окренута превасходно књижевним вредностима како из наше културне баштине тако и савременицима домаће и стране литературе.

Међу најзначајније издавачке подухвате у 1973. години спада излазак из штампе првог тома *Лексикона писаца Југославије* и пете свеске *Речника српскохрватскога језика. Лексикон писаца Југославије,* чији је први од пет предвиђених томова изашао из штампе, обухвата обраде писаца свих народа и народности Југославије од најстаријих времена до наших дана и на тај начин представља до сад најширу и најпотпунију панораму једанаестовековне писмености, културе и књижевности народа Југославије. Петом, претпоследњом свеском *Речника,* приводи се крају један дугогодишњи културни и научни пројект од капиталног значаја.

О односу Издавачког предузећа Матице српске према савременој књижевности речито говори податак да је у 1973. години објављено 6 књига поезије: Милован Данојлић, *Чистине;* Флорика Штефан, *Уточишта;* Павле Поповић, *Замке;* Ранко Симовић, *Време и потом;* Лаза Лазић, *Пловећи чардак;* Иштван Домонкош, *Ја бити* и три књиге прозе: Миодраг Павић, *Гвоздена завеса;* Божидар Милидраговић, *Убришите наслада;* Давид Албахари, *Породично време,* које су, углавном наишле на позитиван одјек књижевне критике. Из савремене стране књижевности запажена је једна специфична и, за сад, јединствена антологија савремене поезије која је изашла из штампе под насловом *Немци против рата.*

Поезија Бранка Радичевића, Буре Јакшића, Лазе Костића, Змаја и Војислава Илића прихваћена је од читалачке публике, и у веома кратком временском интервалу распродат је цео тираж од 5.000 примерака.

Настављајући са објављивањем превода књижевних вредности са језика народности, у 1973. години изашла је збирка песама Иштвана Домонкоша *Ја бити* и антологија савремених приповедака југословенских Словака под насловом *Јахач из Туркменије.* Откупом 50% тиража као и додатним ауторским и преводилачким хонораром Покрајинска заједница културе је потпомогла објављивање ових књига превода.

У настојању да обезбеди материјалну егзистенцију, из комерцијалних разлога, Издавачко предузеће Матице српске објавило је III издање изабраних дела Сигмунда Фројда и IV издање одабраних дела Перл Бак. Са културним претензијама објавило је, први пут после рата, изабрана дела Ивана С. Тургењева, класика руске књижевности.

У едицији „Корист и разонода" објављен је Волтеров *Филозофски речник* и *Латински цитати* Албина Вилхара.

Поред наведених издања Издавачко предузеће Матице српске објавило је *Универзалне поруке руске књижевности* Драгана Недељковића, *Људско тело* Антонија Смита и другу књигу *Библиографије Матице српске (1950—1965)* Јелене Николић.

Као што се види Издавачко предузеће Матице српске је, истина уз значајне, пре

свега, материјалне напоре, успело скоро у целини (са изузетком две-три књиге) да реализује издавачки план за 1973. годину.

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ

Иако је Издавачки савет у протеклој години одржао само три седнице, његов рад је био веома успешан са друштвеног, културног, и пословног становишта. Савет је утврдио дугорочни издавачки план који садржи око 290 наслова (од којих ће у 1974. години бити објављено 79 наслова). Приликом утврђивања издавачког плана Савет је настојао да обухвати књижевне вредности свих наших народа и народности као и најзначајнија остварења стране литературе.

Поводом прославе стопедесетогодишњице Матице српске Савет је одлучио да се објави репрезентативна антологија словеначке и македонске књижевности у 25, односно 10 књига, која би обухватила најзначајнија уметничка остварења словеначког и македонског народа. Објављивање ових едиција, по оцени Савета, био би значајан културни подухват и још један прилог заједништву југословенских народа.

Настављајући са до сад већ утврђеном политиком ширег комуницирања књижевних дела народности, Савет је укључио у издавачки план три романа, једну збирку поезије и један избор савремених есеја који ће преведени са језика народности бити презентовани читалачкој публици на српскохрватском језику.

Од значајнијих превода из стране литературе Савет је одлучио да се припреми издавање одабраних дела античке књижевности као и одабраних дела Карла Јунга и Андре Малроа.

Уважавајући чињеницу да је Нови Сад израстао у значајан универзитетски центар са великим бројем универзитетских наставника и студената, Савет је прихватио издавачку оријентацију која би у себе укључила и издавање универзитетских уџбеника. Први резултати овакве издавачке оријентације очитоваће се већ у 1974. години.

У протеклој години Савет је самокритички преиспитао свој рад као и издавачку делатност ИП Матице српске у периоду од 1968. до 1973. У основи позитивно оцењујући издавачку политику, Савет је констатовао и пропусте у неким издањима чији је садржај био супротан савременим друштвеним схватањима, али је указао и на чињеницу да је Савет благовремено реаговао на поједине издавачке промашаје што је омогућило да се наведени, појединачни, случајеви не понове.

Увиђајући друштвену потребу за издавањем марксистичке литературе, Савет је усвојио издавачку оријентацију која би обезбедила марксистички фундирана научна дела из домена уметности, културе и књижевности, што је у функцији основног садржаја и издавачке политике Издавачког предузећа Матице српске.

САМОУПРАВЉАЊЕ

У протеклој години настављен је рад на стварању услова за даљи развој самоуправних односа у радној организацији. Већ је речено да је рад на припреми самоуправних аката трајао целе године. Потребно је додати да је било дилема око броја основних организација и да је Самоуправни споразум о удруживању у радну организацију измењен, заправо донесен нов, којим је одлучено да се формирају три основне организације удруженог рада: Издавачка делатност, Књижарска делатност и Велепродаја папира. Одлуке су донесене на зборовима одговарајућих делова предузећа.

С обзиром да је рад на организационој припреми и изради нормативних аката трајао у току целе 1973. године и да су сви послови завршени у децембру 1973, када је завршено конституисање и извршен избор нових органа радничког самоуправљања, у току 1973. поред зборова радних људи из два сектора, издавачког и књижарског сектора, органи самоуправљања били су: Раднички савет, Савет Издавачког сектора и Савет Књижарско папирничарског сектора.

Збор радних људи, најнепосреднији вид радничког самоуправљања, у току године имао је две заједничке седнице, од којих су једну заједнички сазвали Раднички савет и Извршни одбор Синдикалне подружнице, као и по три седнице зборова радника основних организација удруженог рада. На заједничким седницама Збора радних људи усвојени су извештаји о раду Издавачког предузећа Матице српске за 1972.

и план предузећа за 1973; затим је донесена одлука о формирању самоуправне радничке контроле и именована комисија за израду нацрта Правилника о раду самоуправне радничке контроле. Заједнички збор је, такође, именовао комисију за измене и допуне Статута Издавачког предузећа Матице српске и донео закључак о мерама за стабилизацију у привреди, поводом препоруке Скупштине општине Нови Сад.

На посебним седницама зборова основних организација, које су све одржане у децембру 1973, усвојен је Самоуправни споразум о удруживању у радну организацију — Издавачко предузеће Матице српске. Такође су усвојени статути основних организација удруженог рада, за сваку посебно, затим Правилник о раду самоуправне радничке контроле и Самоуправни споразум о међусобним односима радника у удруженом раду, такође за сваку основну организацију посебно. Сваки од зборова изабрао је своје сталне председнике и њихове заменике. На основу одлуке зборова радних људи, извршен је избор нових органа радничког самоуправљања, у складу са Самоуправним споразумом о удруживању у радну организацију. Избори су обављени 27. децембра 1973, а шест дана раније именовани су вршиоци дужности руководилаца основних организација удруженог рада.

Раднички савет је одржао 11 седница. Још почетком године Раднички савет је расправљао о израженој жељи радника у Велепродаји папира да оснује основну организацију удруженог рада. Раднички савет је потврдио пуноважност одлуке зборова радника да се формирају три основне организације: Издавачка делатност, Књижарска делатност и Велепродаја папира. Иако је већи део послова био у надлежности секторских савета, Раднички савет је имао да расправља о више питања значајних за целу радну организацију. Расправљао је, на пример, о мерама СО Нови Сад у циљу стабилизације привреде, донео одлуку о отварању „Универзитетске књижаре" у Новом Саду, разматрао извештај о разговорима поводом предлога за интеграцију Издавачког предузећа Матице српске, Штампарског предузећа „Будућност", Издавачког предузећа „Братство-Јединство" и Трговинског предузећа „Центропапир". Посебну пажњу Раднички савет је посветио Извештају о раду предузећа у претходној години и Плану предузећа за 1973, као и тромесечним обрачунима, тј. извештајима о раду предузећа. Савет је усвојио Правилник о раду и организацији књиговодства и донео одлуку о измени и допуни Самоуправног споразума о расподели дохотка и личних доходака (у вези са Друштвеним договором) и др.

О раду органа радничког самоуправљања и о важнијим питањима из рада основних организација и радне организације чланови колектива нису увек били благовремено и на погодан начин обавештени. У радној организацији нема устаљеног вида информисања чланова Радне заједнице, јер за тај посао није организована посебна служба. Неопходно је да се један радник, који би био референт или секретар органа радничког самоуправљања, бави и организовањем информисања, односно уређивањем билтена. Билтен, који би излазио најмање једном месечно, треба да садржи изводе из записника органа радничког самоуправљања, као и информације о спровођењу и извршавању тих одлука. Ваљало би, такође, да се органи радничког самоуправљања и одговорна лица у појединим радним јединицама и основним организацијама више позабаве контролом извршавања одлука, јер је и у протеклој години било појава да се неке одлуке касно остварују или чак да се на њих и заборави.

Крајем 1973. у Издавачком предузећу било је укупно запослених 171, од чега 90 жена. У ООУР Издавачка делатност било је 114 радника. Више од половине овог броја односи се на трговачке путнике, којих је било 63, а 7 радника запослено је у пословницама ван Новог Сада. У ООУР Књижарска делатност крајем године било је 46 радника. Претежан број радника је ангажован у седам књижарских продавница, а мањи део у књиговодству. Најмања ООУР, Велепродаја, имала је свега 11 радника.

О финансијским резултатима постигнутим у све три основне организације удруженог рада дат је, у наставку, опширан извештај са најнеопходнијим коментарима.

Директор Издавачког
предузећа МС
Сава Јосић

ИЗЛОЖБЕ ГАЛЕРИЈЕ МС

СЛИКЕ НИКОЛЕ АЛЕКСИЋА

ИЗЛОЖБА ОДРЖАНА У ГАЛЕРИЈИ МАТИЦЕ СРПСКЕ
ОД 19. III ДО 10. IV 1974. ГОДИНЕ.

У наставку своје делатности, ширих монографских приказа дела српских уметника XVIII и XIX века, Галерија Матице српске је организовала изложбу слика Николе Алексића са 60 одабраних радова овог врсног сликара из прошлог века, разноврсне тематике, углавном портрета, уз мањи број икона, религиозних и историјских композиција. Изложба је пропраћена обимним каталогом — монографијом. По одржавању у Новом Саду изложба је у нешто смањеном обиму приказана у Сомбору, Бечеју, Зрењанину и Кикинди.

Никола Алексић припада генерацији српских сликара XIX века класицистичко-бидермајерског стилског опредељења. Рођен у Бечеју 1808. године, сликарство је учио прво у радионици познатог српског сликара Арсе Теодоровића у Новом Саду, а затим наставио на Сликарској академији у Бечу (1828—1830). После Академије боравио је три године у Италији, ради даљег усавршавања, где се неко време прикључио римским сликарима назаренима. По повратку у Нови Сад прихватио се израде портрета и икона. Убрзо је прешао у Кикинду, а крајем четврте деценије у Темишвар, па затим у Арад. У Араду се од 1841. стално настанио, добио грађанство, отворио сликарску радионицу и остао тамо до своје смрти 1873. године.

За око четрдесет година плодног деловања Никола Алексић је израдио до хиљаду слика религиозне и историјске садржине и неколико стотина грађанских портрета. Да поменемо само двадесетак иконостаса за српске и румунске цркве у Банату и Бачкој уз већи број појединачних икона и композиција и читавих циклуса зидних слика монументалних димензија. Његова популарност, нарочито у северном Банату, била је огромна. Јер тек тамо где он услед своје презапослености није стигао да конкурише могли су да се појаве други, мање познати сликари. Сасвим је разумљиво да у оволикој сликарској продукцији има и слабих радова; неке је Алексић само кориговао, а израђивали су их његови многобројни ученици и помагачи, али и слабији радови носе печат аутентичности, неку Алексићеву личну ноту која непогрешиво упућује на сигурно ауторство. Још једна особина карактерише овог сликара: његов изражени смисао за монументални формат. Алексићеве монументалне зидне слике као и велике историјске композиције рађене уљем на платну, од којих је неколико приказано на изложби, показују у колориту и плошности израде извесне стилске утицаје назаренског сликарства. Насупрот томе његово портретско сликарство, које највећим делом сачињава ову изложбу, по стилу је позноклацицистичко и бидермајерско. Занатски педантно, сликарски дорађено, понекад монотоно у понављању ставова и детаља оно је у целини квалитетније од црквеног и по њему сликар заслужује већи углед. Од приказаних портрета најбољи су они који носе обележје класичне бечке школе првих деценија XIX века: цртачки су сигурни, а колористички доста уздржани јер Алексић у суштини није био изразити колориста већ је више био усредсређен на сликарско неговање форме и психолошку обраду ликова. За њега се може рећи да је био прави хроничар грађанског друштва XIX века који је својом кичицом бележио различите ликове и карактере. У епоси српског класицизма створио је Никола Алексић једну посебну варијанту портретског сликарства спајајући префињена, тонска, понекад скоро једнобојна решења са цртачком лакоћом и осе-

Никола Алексић: Портрет Софије Ракић

ћањем за волумен. У сликарским најуспелијим портретима који зраче изразом и који су сугестивни, стекла су се сва својства његовог талента и творачких могућности по којима је он један од најзначајнијих представника не само класицистичког сликарског приступа у нас него и најзначајнијих наших сликара XIX века. Са њим је српско сликарство XIX века добило једног од водећих портретиста; особеног и деликатног лиричара племенита соја.

Пропратни каталог изложбе својеврсна је допуна изложеног материјала јер осим

Никола Алексић: Уметникова деца

комплетног каталошког дела изложбе, са репродукцијама свих на изложби приказаних експоната, обухвата две студије о Алексићевом портретском и црквено-историјском сликарству (аутори Миливој Николајевић и Олга Микић) које осветљавају његов живот, развој и целокупно уметничко стваралаштво, са додатком репродукција његових већих радова на терену. Такође је прикључена и комплетна библиографија о овом сликару.

Олга Микић

Дело Бранка Радичевића

ИЗЛОЖБА ПОВОДОМ 150-ГОДИШЊИЦЕ РОБЕЊА ВЕЛИКОГ ПЕСНИКА

Поводом сто педесет година од рођења Бранка Радичевића Библиотека МС приредила је изложбу „Дело Бранка Радичевића". У Антикварници МС изложена су била само потпуна издања Бранкових песама, почев од прве књиге 1847, штампане у Бечу, за његова живота, па до последње књиге из наших дана, *Песме,* у редакцији Бошка Петровића, а у издању Матице српске (1973). Изложено је било 80 књига. У посебним витринама изложени су Бранкови радови које је сам објавио и штампао. — две књиге песама, 1847. и 1851, затим песма *Јуриш Србе!* у Гајевој *Даници,* 1848, и неколико стихова у књизи Славка Златојевића *Златијанство,* 1851. Библиотека је желела да покаже и оно што је Тодор Радичевић објавио после Бранкове смрти из песникове рукописне заоставштине. Тако је била изложена *Даница* из 1861. године, у којој је објављена краћа верзија његове песме *„Кад млидијах умрети"*. Дужа верзија ове песме је била изложена међу рукописима у посебној витрини. Изложене су биле и објављене песме, исто тако из рукописа, на пример, песма *„Петру Петровићу Његошу"*, што је објавио Љуба Ненадовић у новосадској *Даници,* 1862. и песма *„Мини Караџић у споменицу"*, чији рукопис објављује Борђе Рајковић у својој књизи *„Факсимиле знаменитих Срба"*, Беч, 1871.

Било је нужно изложити и показати илустрована издања Бранкових песама, затим илустрације појединих Бранкових песама Б. Радуловића, В. Тителбаха, Д. Ристића и др. Бранкове песме су инспирисале и многе наше композиторе, Ј. Пачуа, Мокрањца, Вл. Борђевића, Ј. Маринковића, Кр. Барановића и др., па су и њихове композиције биле изложене.

Посебну вредност на изложби чинили су рукописи Бранкових песама, које се иначе налазе у Рукописном одељењу Матице српске.

Изложба је била отворена 16. фебруара 1974, у 17,30 часова, дакле, непосредно пред почетак свечане седнице МС. Аутор изложбе је И. Веселинов.

Душан Васиљев

ИЗЛОЖБА ПОВОДОМ ПЕДЕСЕТ ГОДИНА ОД СМРТИ.

Поводом 50-годишњице од смрти песника Библиотека Матице српске приредила је изложбу: Душан Васиљев. Изложбу је отворио Живан Милисавац, књижевник. 9. априла 1974. године, у 12 часова, у Антикварници Матице српске. Било је изложено око 80 експоната, преко којих је дат пресек целокупног књижевног опуса Душана Васиљева, од првих песама и приповедака штампаних у *„Слоги"*, затим *„Књижевном југу"* и *„Дану"* до прве *Антологије,* и, већ после његове смрти, посебних издања и доста бројних прештампавања у часописима и новинама.

РЕЧ ЖИВАНА МИЛИСАВЦА

Једном је, пре рата, за Васиљева речено да је „метеор нове Војводине". Он је то, у извесном смислу, заиста и био. Појавио се и нестао, одједном, изненада, тако да није ни стигао да се укључи у токове живота о коме је са толико горчине писао, нити у модерне литерарне токове настале после првог светског рата, којима би по својим књижевним схватањима и опредељењима свакако припадао.

Рођен 1900. а умро 1924. године, Васиљев је продужио тужну традицију умирања веома талентованих синова нашег народа. Како далеко изгледа време када је он живео, а, у ствари, многи његови савременици и данас још активно раде и стварају!

Ако је тако брзо нестао са позорнице живота — као метеор! — Васиљев је на нашем књижевном небу оставио метеорски сјајан, али и трајан траг.

Чедо ратних дана и, може се са пуно сигурности рећи, њихова жртва, Васиљев је први код нас пустио жестоке рафале антиратних стихова. Његове песме су први протест против ратног клања у време када је српска буржоазија живела у победничком пијанству; у његовим стиховима се први пут код нас указује на чињеницу да је у рату гинула обесправљена маса народа да би било добро само једном слоју богаташа. Мисли Душана Васиљева прелазе, међутим, границе нације и обухватају, са симпатијама, све потлачене и угњетене, све тамо до најудаљенијих колонија. У предвечерје другог светског клања песма *Човек пева после рата* поново је постала једна од највише и најчешће рецитованих песама наше борбене поезије. Али она ипак не даје потпуно верну слику става песника Васиљева према рату. Тај став се не може, можда, видети сасвим јасно ни из једне његове песме понаособ, али је сасвим сигурно да циклус његових песама са ратном тематиком представља најогорченији и најснажнији антиратни протест у нашој литератури. Но, осим ратне, песника Васиљева је веома живо интересовала и тематика свакодневног живота. Он, истина, у своме пустом Ченеју, који у јесен и у зиму утоне у дубоко блато или дебели зимски покривач а лети се умотава у облаке прашине, није могао доживљавати и доживети живот узаврео од штрајкова, демонстрација, сукоба са полицијом и војском. Па ипак је оставио читаву једну групу песама о многобројним појавама свакодневнога живота. У тим песмама он је изразио веру у свет фабричких димњака и опевао напор радног човека у тежњи да изгради нови свет; забележио живот прљавих крчми и оплакао јад и чемер живота у граду; дигао глас протеста против све бруталнијег притиска реакције у „ослобођеној" домовини.

Васиљев није увек тачно знао у коме правцу треба усмерити стреле борбених стихова, али су они ипак били одраз једног бунтовног расположења, а и сами су подржавали револуционарно расположење маса. Фронтови које он види своде се каткад на супротстављање млађе генерације старијој, а мисли су му каткад и сувише заузете борбом против религије као једне од врховних заблуда човечанства. Али многе његове песме, а нарочито започети а недовршени циклус *Црвене приче*, сведоче да је Васиљев већ био почео сазнавати истину о животу, разазнавати друштвене таборе и фронтове и усвајати идеје и пароле напредних друштвених снага. И што се више приближавао крај његова живота, он је све јасније сагледавао ствари, све одређеније је мислио и писао.

Својим песмама Васиљев је дао леп прилог нашој борбеној и напредној поезији између два рата. Неке од њих имају трајну уметничку вредност. Песник Душан Васиљев није дошао и прошао, него дошао и остао, присутан у свима значајнијим антологијама српске и југословенске поезије.

Нека његови поштоваоци изволе погледати део његовог књижевног стваралаштва.

КЊИЖЕВНО ОДЕЉЕЊЕ

БИОГРАФСКИ И БИБЛИОГРАФСКИ ПОДАЦИ О 146 ЧЛАНОВА КЊИЖЕВНОГ ОДЕЉЕЊА КОЈИ СУ ИЗАБРАНИ ОД 1864—1914. ГОДИНЕ — ПОСЕБНО О ЊИХОВИМ ВЕЗАМА СА МАТИЦОМ, ЊИХОВОЈ АКТИВНОСТИ У МАТИЧИНИМ ОДБОРИМА, ПОДОДБОРИМА, РЕДАКЦИЈАМА И ДРУГИМ РАДНИМ ТЕЛИМА — О ЊИХОВОЈ САРАДЊИ У ИЗДАЊИМА МАТИЦЕ СРПСКЕ, ЛЕТОПИСУ И ДРУГИМ ПОВРЕМЕНИМ ПУБЛИКАЦИЈАМА — О ЊИМА КАО АУТОРИМА КЊИГА У ИЗДАЊУ МАТИЦЕ СРПСКЕ ИЛИ ДОБИТНИЦИМА НАГРАДА МАТИЦЕ СРПСКЕ И СЛИЧНО.

III

(Наставак из *Рада МС*, бр. 9, стр. 74—84)

МИЛУТИН ЈАКШИЋ (Српска Кларија, 1863 — Српска Црња, 1937) завршио је карловачку богословију и студирао права у Пешти, питомац Текелијанума; професор богословије у Ср. Карловцима (1891—1904). Историчар, публицист и политичар. Писао је студије из прошлости Срба у Угарској; сарађивао је у *Стражилову, Јавору, Браннику, Бранковој колу, Покрету* и др. листовима. Покренуо је и уређивао *Српски глас* (1907) у В. Кикинди. У *Летопису* је, од 1895—1936, објавио леп број прилога, пре свега, оцена рукописа (11), приказа књига (13), чланака (11), расправа, студија и бележака. Две рецензије је објавио у *Раду и именику*, за 1901. и 1902. годину.

Залагао се за реформисање Матице српске. Међу потписницима предлога карловачке групе (1899) био је најближи програму новосадске групе и др Т. Остојићу. Када је А. Хаџић напуштао положај секретара, Милутин Јакшић се био кандидовао, али је за секретара изабран др Милан Савић. Матица је издала његову приповетку: *Деоба Врлића* („Књиге за народ", св. 16) и Свети апостол Павле, живот му и рад („Књиге за народ", св. 94).

Редован члан Матице српске је постао 1890; за члана Књижевног одељења је изабран 1894; у Одбор Књижевног одељења је биран 1894, 1895, 1896, 1897, 1898, 1899, 1900, 1901, 1902. и 1903, а биран је и за члана Редакционог пододбора, као и за члана Управног одбора Матице српске.

Др ПАЈА ЈАНКОВИЋ (Сомбор, 1857 — Нови Сад, 1931) завршио је права у Будимпешти, питомац Текелијанума; адвокат у Новом Саду, правни заступник Патријаршије и после ослобођења (1919) велики фишкал Новог Сада. У политику је ушао у студентским данима, припадо је либералном кругу око *Браника;* посланик народно-црквеног сабора у Ср. Карловцима и хрватског сабора у Загребу. Сарађивао је у *Застави, Браннику, Српском колу, Српском сиону* и *Српству* (листу који је и уређивао); у *Летопису* није објавио ни један рад нити му је Матица издала посебну публикацију.

Редовни члан Матице српске је постао 1881; за члана Књижевног одељења је изабран 1883; више година је биран и у Управни одбор.

ВЛАДИМИР ЈОВАНОВИЋ (Шабац, 1833 — Београд, 1922) студирао је економске науке у Бечу и Берлину; политичар и писац; један од првака Либералне странке у Србији. Професор на Великој школи, министар финансија и државни саветник. Сарађивао је са Св. Милетићем. У Уједињеној омладини, све до појаве Св. Марковића, био је њен главни идеолог. Уређивао је *Српске новине* и *Слободу*. Сарађивао је у *Застави, Шумадинки, Матици, Гласнику* и др. листовима. Писао је расправе из друштвених наука и о питањима наше националне политике. У *Летопису* је објавио један прилог (књ. 112). У *Матици* је штампао два јавна предавања (1867, бр. 31—36; 1868, бр. 1—3).

За члана Књижевног одељења је изабран 1868, а те исте године и за почасног

члана Матице српске; потпредседник је Књижевног одељења 1869—70; у Одбор Књижевног одељења је биран 1869. и 1870. Био је члан Друштва српске словесности (1862) и Српског ученог друштва (1869).

ЈОВАН ЈОВАНОВИЋ ЗМАЈ (Нови Сад, 1833 — Ср. Каменица, 1904) студирао је права у Пешти, Прагу и Бечу, а завршио је медицину у Пешти; био је лекар у Новом Саду, Панчеву, Ср. Карловцима, Футогу, Ср. Каменици, Бечу, Београду и Загребу. Велики српски песник. У политици и култури најближи сарадник Св. Милетића. Уређивао је: *Јавор, Змај, Жижу, Илустровану ратну хронику, Стармали, Невен* и сарађивао у многим др. листовима. Поред импозантног броја песама, написао је неколико приповедака, један позоришни комад, много је преводио, „препевао" ... што је, усталом, општепознато, па ће се овде говорити још о његовим везама са Матицом српском.

Редован члан Матице српске је постао 1860. Од 1863—70. је „надзиратељ и деловодитељ" Текелијанума, када је, поред осталог, био ангажован на опремању Матичине архиве и библиотеке, као и на пресељењу Матице из Пеште у Нови Сад. За члана Књижевног одељења је изабран 1864. године. Потпредседник Књижевног одељења је 1874; у Одбор Књижевног одељења је биран: 1865, 1874. и 1875, а биран је и за члана Управног одбора Матице српске.

Матица је, 1874. године, организовала прославу 25. годишњице његовог певања која је добила народни значај, а 1899. педесетогодишњицу, која је остала позната по беседи Лазе Костића.

У *Летопису* Јован Јовановић Змај сарађује од 1852. до краја живота. Прву своју песму *Пролетно јутро* објавио је у књ. 86, а последњи прилог у 201. књ. — превод песме *Беси* А. С. Пушкина. У међувремену објавио је око 50 прилога, углавном, песама и свега неколико рецензија (3). У Матици је штампао своје преводе Пушкина, Петефија, Некрасова, Мирзе Шафије и др. (1866, бр. 3, 30; 1867, бр. 4, 24; 1868, бр. 36; 1869, бр. 20, 21, 27). Матица је наградила његове преводе Ј. Арањиа (1878, са 80 фор.) и А. Тенисона (1880, са 80 фор.). Његове *Снохватице* (1895) награ-

дила је Матица са 150 форинти, док је прво издање *Певаније* (1881) дотирала са 200 форинти. Свечана седница Матице српске. прва после песникове смрти, посвећена је неумрлом Змају, о коме је говорио др Милан Савић.

Био је члан Друштва српске словесности (1862), Српског ученог друштва (1864) и Српске академије наука (1896).

МИЛАН А. ЈОВАНОВИЋ БАБА (Ириг, 1849 — Нови Сад, 1933) студирао је права у Пешти, питомац Текелијанума; професор новосадске гимназије (1873—1918). Предавао је историју; писао је школске уџбенике и преводио класике. У *Летопису* је сарађивао од 1882—1932. године; у њему је објавио леп број прилога: 43 рецензије рукописа за Матичина издања, 5 приказа нових књига, неколико саопштења, чланака, некролога и мемоарски напис: *Пашић у Преходници* (књ. 331). Матица му је, 1883, издала превод *Четир говора Цицеронова против Катилине* и наградила са 80 форинти. Неке оцене рукописа изишле су у *Раду и именику Матице српске*, 1900, 1901, 1902. и 1903. године.

Редован члан Матице српске је од 1874; за члана Књижевног одељења је изабран 1880. године; потпредседник Књижевног одељења је 1909. и 1910; у Одбор Књижевног одељења је биран: 1881, 1883, 1884, 1888, 1889, 1890, 1891, 1892, 1893, 1894, 1895, 1896, 1897, 1898, 1899, 1900, 1901, 1902, 1903, 1904, 1905, 1906, 1907, 1908, 1909, 1910, 1911, 1912, 1913. године; биран је и за члана Управног одбора Матице српске.

Др МИЛАН ЈОВАНОВИЋ БАТУТ (Ср. Митровица, 1847 — Београд, 1940) завршио је медицину у Бечу; лекар у Сомбору; професор Велике школе (1887) и Медицинског факултета у Београду (1919). Писац зналачки ангажован на здравственом просвећивању народа. Покренуо је *Здравље* (1880—82), први наш хигијенски часопис и *Народно здравље*. Уређивао је *Српски архив*. Сарађивао је у многим нашим часописима и листовима. У *Летопису* је, од 1886—1930, објавио 13 прилога, углавном, оцена рукописа за Матичина издања (књ. 146, 147, 148, 150, 151, 152, 153, 326). Матица му је, за његова живота, издала 8 књига из области превентиве: *Буквица здравља,*

Буквица болести, Бранич од зараза, Недеља и празници, Пијанство, Трудна жена, Породиља, Мати и дете и наградила, са 100 форинти, дело *Здравље и напредак наше деце* (в. „Књиге за народ", св. 2, 3, 7 14, 18, 88, 89, 150, 151, 152).

Редован члан Матице српске је постао 1880; за члана Књижевног одељења је изабран 1883.

Др МИЛАН ЈОВАНОВИЋ МОРСКИ (Јарковац, 1834 — Београд, 1896) завршио је медицину у Бечу; професор Велике школе у Београду, лекар и управитељ новосадске реалке (1871—75), лекар у Херцегновом и на Цетињу, затим, паробродског друштва Лојд и, на крају, професор и лекар у Београду. Писао је драме, чланке о књижевности, књижевну и позоришну критику, путописе, уџбенике и популарне написе из области здравственог просвећивања. Сарађивао је у *Српским новинама, Матици, Застави, Даници, Јавору, Бранковој колу, Отаџбини, Гласу, Позоришту* и др. листовима. У *Летопису* је сарађивао од 1864—95. године; у њему је објавио: 7 чланака, поред неколико приказа, оцена и бележака, као и први део своје драме *Сан и јава* (књ. 118); у књ. 120. и 130. објавио је превод Шекспирове драме *Мера за меру*. У *Матици* је објавио осврт на премијеру *Млетачког трговца* у Српском народном позоришту (1870, бр. 2). Његову комедију *Несуђени* Матица је, 1881. године, наградила са 150 форинти.

Редован члан Матице српске је постао (?)*; почасни члан 1868; за члана Књижевног одељења је изабран 1870; потпредседник је Матице српске 1872—73. и Књижевног одељења 1873—74; у Одбор Књижевног одељења је биран 1873. и 1874. године, а био је и члан Управног одбора Матице српске. Члан Српске академије је од 1892. године. На свечаној седници Књижевног одељења, 18. XII 1897, у спомен др Милана Јовановића говорио је др Милан Савић *(Летопис,* књ. 194).

НИКОЛА ЈОКСИМОВИЋ (Земун, 1857 — Нови Сад, 1901), студирао је технику у Грацу; новинар. Сарађивао је у *Граничару, Застави* и *Српском колу*. Уређивао је *Браник* (1885—1901). „Добро верзиран у нашој политичкој историји", писао је чланке о српском политичком животу у Аустроугарској и посебно о народно-црквеним аутономним питањима. У новинарству први сарадник Михаила Полита Десанчића, Мише Димитријевића и Илије Вучетића. Писао је и подлистке (о Теодору Павловићу, Миши Димитријевићу, Св. Милетићу, Филипу Вишњићу, Васи Живковићу, Лази Костићу и др.). У *Летопису* није сарађивао.

Редован члан Матице српске је постао 1887; за члана Књижевног одељења је изабран 1892; у Одбор Књижевног одељења је биран: 1894, 1895, 1896, 1897. и 1898. године; биран је и за члана Управног одбора Матице српске. На његовом погребу говорио је др М. Савић.

АЛЕКСАНДАР ЈОРГОВИЋ (В. Кикинда, 1857 — Београд, 1938) завршио је учитељску школу у Сомбору, студирао је технику у Будимпешти; професор више девојачке школе у Новом Саду (1876—97), школски референт бачке и будимске дијецезе, референт у министарству просвете и професор учитељске школе у Београду. Предавао је: физику, хемију, математику и мађарски језик. Писац уџбеника и књижевни радник; уређивао је *Женски свет*, „орган Добротворне задруге Српкиња новосаткиња"; сарађивао је у разним листовима. У *Летопису* је објавио две оцене рукописа за Матичина издања (књ. 182. и 189). Матица му је наградила дело: *Српске дечје игре за женску децу*, 1894, са 80 форинти.

Редован члан Матице српске је постао 1880; за члана Књижевног одељења је изабран 1894. године.

ДИМИТРИЈЕ МИТА ЈОСИЋ (Сомбор, 1845 — В. Градиште, 1899) завршио је учитељску школу у Сомбору; учитељ у Новом Саду (1863—71), учитељ и управитељ учитељске школе у Пакрацу (1871—78), управитељ свих основних школа у Новом Саду (1878—79), професор и управитељ учитељске школе у Београду, професор београдске богословије, професор и управитељ гимназије у В. Градишту. Школски

---

* Видети примедбу у *Раду МС*, бр. 9, стр. 78.

писац. Сарађивао је у *Просветном гласнику*, *Школском листу*, *Васпитачу*, *Хришћанском веснику* и др. листовима. Покренуо је и уређивао *Српску народну школу* и *Српче*. Писао је уџбенике (*Историја педагогике* и др.). У *Летопису* није сарађивао.

Редован члан Матице српске је постао 1868; за члана Књижевног одељења је изабран 1869. године. Поводом његове смрти, на свечаној седници Одељења, говорио је Аркадије Вараћанин („Књиге Матице српске", бр. 38).

МИТА КАЛИЋ (Нови Сад, 1847 — Сомбор, 1909) студирао је права у Јегри; наставник новосадске реалке, приватни учитељ; професор више женске школе у Новом Саду (1881—91), професор учитељске школе у Сомбору (1892—1909). Предавао је српски језик и књижевност, историју и географију. Писао је: песме, биографије српских књижевних радника, чланке и подлистке из просветне области, позоришне комаде и др. Сарађивао је у *Даници*, *Јавору*, *Стражилову*, *Бранковој колу*, *Застави*, *Српском колу*... У *Летопису* је (1881—88) објавио: једну песму и две „шаљиве игре у једном чину" (књ. 128, 150. и 154). У *Матици* му је штампана једна песма (1869, бр. 15). Матица му је наградила комедије: *Мој џеп*, 1887, са 150 форинти; *Максим*, 1896, са 200 форинти и *По команди*, 1900, са 200 форинти. У едицији „Књиге за народ" изашло му је дело *Српски књижевници*, св. 28, 29, 50. и 51.

Редован члан Матице српске је постао 1896; за члана Књижевног одељења је изабран 1905. године.

САВА КОСАНОВИЋ (Миљанићи, 1839—Ужиц, 1903) завршио је богословију у Београду; учитељ у Мостару и Сарајеву и први митрополит добробосански (1881—85). Писао је успомене са хаџилука у Јерусалим и прилоге за историју Босне и сарајевске православне општине; сарађивао је у *Јавору* и *Гласнику Српског ученог друштва*; у *Летопису* и др. издањима Матице српске није сарађивао.

Редован члан Матице српске је постао 1884; за члана Књижевног одељења је изабран 1885. године. Био је почасни члан Српске академије наука (1892).

ЛАЗА КОСТИЋ (Ковиљ, 1841—Беч, 1910) завршио је права у Пешти; професор новосадске гимназије (1866), велики бележник новосадског магистрата (1867), сенатор и председник варошког суда (1869—72); у Београду: уредник *Српске независности* (1881—83), а на Цетињу: уредник *Гласа Црногорца*, *Црногорке* и *Зете*; од 1891. поново је у Војводини. Један од оснивача пештанске Преоднице и првака Уједињене омладине, близак сарадник Св. Милетића, посланик народно-црквеног сабора у Ср. Карловцима и угарског парламента. Велики српски песник. Поред песама, написао је две историјске драме, једну комедију, а објавио је запажене огледе из естетике, расправе о писцима, студије, критике, као и низ политичких чланака и др. пригодних написа. Сарађивао је, поред осталог, у *Седмици*, *Даници*, *Јавору*, *Нади* и др. листовима. У *Летопису* је прву песму објавио 1858, а последњи прилог (расправу) дао је 1909. године. У међувремену ту је објавио први део своје драме *Максим Црнојевић*, две студије: *Основа лепоте у свету с особитим обзиром на српске народне песме* и *Критички увод у општу филозофију*, своје преводе Шекспира, неколико расправа и приказа, као и оцена рукописа (в. књ. 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 107, 108, 109, 112, 113, 117, 121, 122, 123, 124, 129, 138, 139, 140, 152, 153, 154, 155, 156, 177, 178, 179, 180, 193, 194, 195, 199, 226, 243, 244, 249, 253). У *Матици* је објавио неколико песама, расправа, јавних предавања, превода и рецензија (1866, бр. 1, 2, 36—45; 1867, бр. 28, 29, 32, 34—36; 1869, бр 1, 3, 5, 9, 16, 17, 18, 19. и 33; 1869, бр. 1, 2, 22, 31; 1870, бр. 4, 5, 6. и 8).

На прослави 50. годишњице Змајевог певања (1899), коју је организовала Матица, говорио је Лаза Костић, али, као што је познато, не у прилог слављеника, што је оштро поделило нашу културну јавност и изазвало протесте у Матици српској. Годину дана пре песникове смрти (1909) Матица је издала његове *Песме*.

Редован члан Матице српске је постао 1864, а исте године је изабран и за члана Књижевног одељења; у Одбор Књижевног одељења је биран: 1864, 1866, 1867, 1868, 1869, 1870. и 1873. године, а био је и члан Управног одбора Матице српске. Члан Српске академије наука (1909).

ВЛАДИМИР КРАСИЋ (Салка, 1851 — Г. Карловац, 1890), завршио је учитељску школу у Пакрацу; учитељ у Г. Карловцу; Историчар и педагошки писац. Сакупљао је историјске споменике и народне умотворине. Писао је монографије и чланке о српским манастирима, и прикупљао грађу за историју нашег народа. Сарађивао је у *Јавору, Стражилову, Гласу истине* и *Бриљану*. У *Летопису* је сарађивао једну деценију, од 1879—89. Ту је објавио: *Манастир Грабовац* (књ. 126. и 127); *Опис манастира Ораховице* (књ. 143); *Манастир Лепавина* (књ. 158) и др. Већи део прилога су саопштења са коментаром (књ. 127, 128, 143, 145, 146, 147, 148, 149, 151, 152, 158, 159. 160). Матица му је наградила превод: *Приповетке из историје свега света* (1883) са 80 форинти, а издала му је *Народне приповетке,* I, II, „Књиге за народ", св. 65. и 71.

Редован члан Матице српске је постао 1880; за члана Књижевног одељења је изабран 1885. године. На свечаној седници Матице српске, 26. I 1891, у спомен Вл. Красића говорио је Милан А. Јовановић.

Др НИКОЛА КРСТИЋ (Вац, 1829—Београд, 1902) завршио је филозофију и права у Пешти; питомац Текелијанума; професор новосадске гимназије (1853), у којој је предавао историју, географију и математику. Већ идуће године прелази у Србију, где је „дошао до општег угледа и поштовања". У Београду је: професор Лицеја (1854—62), начелник у Министарству унутрашњих дела, судија и председник касационог суда (1865—94), члан и потпредседник Државног савета.

Изучавао је историју права српског средњег века и историју Срба. Писао је и школске уџбенике. На „стечај" Матице српске написао је *Историју српског народа,* 1863. године, која је награђена са 80 дуката. Матица је издала и његов превод (и допуну) дела Вл. А. Маћејовског *Историја словенских права,* 1856. Превођио је такође позоришне комаде. Сарађивао је у *Гласнику Друштва српске словесности* и *Српског ученог друштва, Судском листу, Правди* и др. листовима. У *Летопису* и *Матици* није објавио ни један прилог.

Редован члан Матице српске је постао 1863; за члана Књижевног одељења је изабран 1864. Био је и члан Друштва српске словесности (1854), Српског ученог друштва (1864) и почасни члан Српске академије наука (1892). На свечаној седници Књижевног одељења, 14. јануара 1914, Милан А. Јовановић је говорио у спомен др Н. Крстића.

ГЛИГОРИЈЕ ЛАЗИЋ (Ср. Карловци, 1870 — Ср. Карловци, 1917) завршио је филозофију у Бечу; професор карловачке гимназије (1891—1917). Класични филолог; предавао је латински и грчки. Стручне радове објавио је у *Извештајима* карловачке гимназије (1894/5; 1895/6; 1901/2. и 1902/3). Сарађивао је у *Бранкову колу*. У *Летопису* је објавио: превод Платоновог дијалога: *Лахит или о храбрости* (књ. 181) и некролог: *Лука Зима* (књ. 238). У *Раду и именику Матице српске* изишла је једна његова оцена рукописа за Матичина издања (1903).

Редован члан Матице српске је постао 1902; за члана Књижевног одељења је изабран 1904; у Одбор Књижевног одељења је биран: 1906, 1907, 1908, 1909, 1910, 1911, 1912, 1913. године.

СТЕВАН ЛАЗИЋ (Ср. Карловци, 1830 — Ср. Карловци, 1901) завршио је права у Бечу (студирао у Пешти); професор карловачке гимназије (1854) и њен директор (1876—96). Класични филолог. Превео је: *Песме Хорацијеве,* 1862. године, а превод је наградила Матица са 100 форинти. У *Летопису* није, међутим, сарађивао. У *Извештајима* карловачке гимназије писао је биографије заслужних професора и директора прве српске гимназије (Јован Грос; Андрија Волни; Јаков Герчић; Јован Пантелић и др.). Издао је: *Кратак преглед историје Српске православне гимназије у Ср. Карловцима,* Нови Сад, 1891.

Редован члан Матице српске је постао 1872; за члана Књижевног одељења је изабран 1873. године.

СТЕВАН ЛЕКИЋ (Алмаш, крај Осијека, 1845—Осијек, 1916) завршио је филозофију, класичну филозофију у Пешти; питомац Текелијанума; професор новосадске гимназије (1869—1905). Предавао је: латински, грчки и српски. Писао је уџбенике. У *Летопису* је објавио две оцене рукописа за Матичина издања (књ. 147. и 159).

Редован члан Матице српске је постао 1870; за члана Књижевног одељења је изабран 1883; у Одбор Књижевног одељења је биран: 1884, 1885, 1886, 1887, 1888, 1889, 1890, 1891, 1892, 1893, 1896, 1897, 1898, 1899, 1900, 1901, 1902, 1911, 1912, 1913. године.

Др ГЕОРГИЈЕ ЛЕТИЋ (Ст. Бечеј, 1872—Вршац, 1935) завршио је теолошки факултет у Черновицама; професор карловачке богословије (1897—1903), епископ темишварски и вршачки. Извршио је реформу верске наставе у школама каловачке митрополије (1907). Црквени писац. Сарађивао је у *Српском сиону* и *Богословском гласнику*. У *Летопису* је објавио два приказа нових књига (књ. 206. и 207).

Редован члан Матице српске је постао 1896; за члана Књижевног одељења је изабран 1902. године.

ЉУБОМИР ЛОТИЋ (В. Кикинда, 1865—Нови Сад, 1946) завршио је учитељску школу у Сомбору; учитељ у Карлову и родном граду, школски референт. Писао је уџбенике и педагошке расправе, а познати су његови радови о школским питањима, земљорадничким задругама, као и о Матици српској. Уређивао је *Великокикиндски календар* и сарађивао у већем броју листова. У *Летопису* је, од 1894—1933, објавио 14 прилога (књ. 157, 180, 286, 290, 294, 299, 302, 304, 331, 332, 333, 334, 338), углавном, чланака (9), поред неколико приказа нових књига и бележака. Матица му је издала 8 књига: *Одмор и доколица, како да будемо напреднији и виђенији*, „приредио и за наше прилике удесио" „Књиге за народ", св. 23, 24, 25; *Занати и занатлије и наш народ*, „Књиге за народ", св. 95, 98; *Наша народна просвета, задаћа јој и потребе*, „Књиге Матице српске", бр. 42; *О Матици српској*, „Књиге за народ", св. 156; и *Прилози о економском стању у Угарској и у нашем народу*, „Књиге Матице српске", бр. 23. У јубиларном издању *Матица српска* 1826—1926, написао је чланак *Добротвори Матице српске и њихове задужбине*. Сам је установио своју задужбину (1933), коју је поверио Матици српској, да се користи за „награђивање књижевних дела".

Редован члан Матице српске је постао 1888; за члана Књижевног одељења је изабран 1894; у Одбор Књижевног одељења је биран 1911, 1912. и 1913. године.

МАКСИМ ЛУДАЈИЋ (Суботица, 1818—Српски Ковин, Мађарска, 1897) завршио је права у Пешти; адвокат, срески начелник и судија у Српском Ковину. Посланик народно-црквеног сабора у Ср. Карловцима. Писао је историјске белешке о српским повељама, привилегијама, „бавио се нарочито истраживањем српских старина", понајвише грађом о Србима у будимској дијецези. Сарађивао је у *Српским народним новинама, Седмици, Гласу истине, Србобрану, Бранику, Српском сиону* и др. листовима. У *Летопису* је објавио документе са коментаром: *Различита стара српска писма* (књ. 103, 104, 105, 112) и још две белешке на сл. тему (књ. 103).

Редован члан Матице српске је постао 1890; за члана Књижевног одељења је изабран 1892. године.

ЂОРЂЕ МАГАРАШЕВИЋ (Шид, 1857—Загреб, 1930) завршио је филозофију, славистику у Загребу; професор у новосадској (1881—85) и карловачкој гимназији (1885—1911); једно време, после ослобођења, директор женске гимназије у Загребу (1920). Класични филолог; предавао је: латински, грчки и српски. Сарађивао је у *Јавору, Нади, Бранковој колу, Позоришту, Раду* и *Летопису*. Писао је уџбенике, расправе о нашим народним песмама и приповеткама, биографије наших књижевника и научника; сакупљао је књижевну грађу и сл. Радио је и на историји наших школа *(Карловачке школе у прошлом веку)*. У *Летопису* сарађује од 1885—1911. и ту је објавио леп број прилога: 3 монографије *(Бура Даничић, Георгије Магарашевић, Адам Драгосављевић)*, 3 расправе, 3 чланка, 1 приказ књиге и 20 саопштења са коментаром (књ. 142, 150, 161, 162, 186, 187, 188, 189, 190, 192, 193, 194, 195, 196, 198, 202, 273). Матица му је, 1899, објавила прилог у споменици *Живот и рад др Јована Хаџића*, а 1887. издала му је књигу *Борђе Магарашевић, српски књижевник, оснивач и први уредник Српскога летописа* (из *Летописа*, књ. 151). Један је од потписника Предлога тзв. карловачке групе (1899) за реформисање „књижевне радње" Матице српске.

Редован члан Матице српске је постао 1887; за члана Књижевног одељења је изабран 1894; у Одбор Књижевног одељења је биран: 1894, 1895, 1896, 1897, 1898, 1899, 1900. и 1901. године.

Др НИКА МАКСИМОВИЋ (Сомбор, 1840—Сомбор, 1907) завршио је права у Пешти; велики бележник у родном граду, адвокат у Суботици; један од оснивача и тајник Преоднице; посланик народно-црквеног сабора у Ср. Карловцима и угарског сабора у Будимпешти. Са одласком Св. Милетића из политичког живота постао је један од твораца тзв. Кикиндског програма (1884) и „нотабилитетства" тј. ренегат Народне странке. „Међу Србима најбољи познавалац наших народноцрквених установа и наше читаве народноцрквене автономије" (М. Полит Десанчић. *Браник*, 1907, бр. 256). Писао је политичке чланке и књижевне белешке. У *Летопису* није објавио ништа. У едицији „Књиге Матице српске", бр. 41, објављена је комеморативна беседа др М. Савића *У спомен и славу др Ники Максимовићу*.

Редован члан Матице српске је постао 1866; за члана Књижевног одељења је изабран 1880. године.

Др СТЕВАН МАЛЕШЕВИЋ (Сента, 1842—Сента, 1917) завршио је права у Пешти, питомац Текелијанума; адвокат у Сенти и Новом Саду; фискал Матице српске (1904—17). У политици се кретао од Св. Милетића до М. Полита-Десанчића. Посланик народно-црквеног сабора у Ср. Карловцима. У време првог светског рата једно време интерниран у Стоном Београду. Писао је у *Омладинској заједници*, 1867, (О позоришној уметности), у *Застави* и *Бранику*. У *Летопису* није сарађивао. Један је од оних које су савременици назвали „усмени члан Књижевног одељења".

Редован члан Матице српске је постао 1883, а 1904, када је изабран за фискала Матице српске, биран је и за члана Књижевног одељења; у деценији пред рат биран је и за члана Управног одбора.

Др ТЕОДОР МАНДИЋ (Нови Сад, 1824—Нови Сад, 1903) завршио је филозофију у Пожуну и права у Халеу; секретар великог жупана у Сомбору, начелник потиског дистрикта, срески начелник у Бањи, већник намесништва у Темишвару, саветник при намесничком већу и саветник министарства просвете у Будимпешти. Посланик народно-црквеног сабора и мађарског парламента; у политици — конзерватиац изван странака. У *Летопису* је, књ. 187, 188, 191, 196, 198, 200. и 204, објавио свој најпознатији рад: *Успомене из нашег црквено-народног живота*, који је остао недовршен. Ово дело Матица му је и посебно издала, под истим насловом, у три свеске, 1899. и 1902. године. Поред тога, у *Летопису* је објавио два саопштења, са коментаром (књ. 191. и 204).

Редован члан Матице српске је постао (?)*; за почасног члана Матице српске је изабран 1863, а за члана Књижевног одељења 1901; у Одбор Књижевног одељења је биран: 1902. и 1903. године.

Др ЛАЗА МАРКОВИЋ (Томашевац, 1876—Нови Сад, 1935) завршио је медицину у Будимпешти; лекар у Новом Саду; после ослобођења — шеф здравственог одсека за ББВ и инспектор министарства здравља (1924—35). Организатор социјално-хигијенских установа у Војводини и писац популарних научних списа, које је често драматизовао, па су се, као позоришне игре, давали и на позорници. Сарађивао је у *Застави, Бранику, Привреднику, Здрављу, Бранковој колу* и др. листовима. У *Летопису* је, од 1904—23. године, објавио 7 приказа књига из струке, некролог Димитрију Ружићу, два чланка и „драму у једном чину": *Стана* (књ. 301). Матица му је, у едицији „Књиге за народ", св. 149, издала „позоришни дијалог" *Женидба и удадба или како ће народ доћи до добра подмлатка* (1913).

Редован члан Матице српске је постао 1901; за члана Књижевног одељења је изабран 1907; у Одбор Књижевног одељења је биран: 1907, 1908, 1909, 1910, 1911, 1912. и 1913. године; биран је и за члана Редакционог пододбора, као и за члана Управног одбора Матице српске.

ПАЈА МАРКОВИЋ АДАМОВ (Нови Карловци, 1855—Ср. Карловци, 1907) завршио је филозофију у Бечу; професор карловачке гимназије (1880—1907). Класични филолог; поред латинског и грчког, предавао

---

* В. примедбу у *Раду МС*, бр. 9, стр. 78.

је и српску књижевност, а дуго је био и библиотекар у нашој најстаријој гимназијској библиотеци. Књижевник. Писао је песме *(Наданове песме,* 1877), приповетке и новеле. Сарађивао је у *Зори, Јавору, Стражилову;* покренуо је и уређивао *Бранково коло* 1895); ту је објавио већи број својих дела. У *Летопису* је објавио једва једну новелу (књ. 136) и две оцене рукописа (књ. 146. и 151). Библиографија његових радова изишла је у *Бранкову колу,* 1907, стр. 153. и 808.

Редован члан Матице српске је постао 1883; за члана Књижевног одељења је изабран 1885; у Одбор Књижевног одељења је биран: 1898, 1899, 1900. 1901, 1903, 1904, 1905. и 1906. године; биран је и за члана Редакционог пододбора.

ПЕТАР МАРКОВИЋ (Нерадин, 1875 — Нови Сад, 1904) студирао је филозофију, филологију у Загребу; професор новосадске гимназије (1900—1904). Предавао је: латински, српски, историју и земљопис. Сарађивао је у *Календару Матице српске, Раду и именику Матице српске* и *Летопису,* у којем је објавио свој запажен рад: *Односаји између Србије и Угарске (1331—1355),* књ. 221; поред ове студије, коју је Матица посебно издала, под истим насловом, 1904, ту је објавио и 8 приказа (и бележака) нових књига, као и чланак: *Бројно опадање Срба и Хрвата у Хрватској и Славонији* (књ. 216).

Редован члан Матице српске је постао 1901; за члана Књижевног одељења је изабран 1903; исте године је биран и у Одбор Књижевног одељења.

АКСЕНТИЈЕ МАРОДИЋ (Суботица, 1840 —Нови Сад, 1909) завршио је уметничку академију у Бечу (1866). Пре коначног доласка у Нови Сад (1874) боравио је у Италији, на Цетињу, у Далмацији и Минхену. Сликао је портрете Платона Атанацковића, Светозара Милетића, Јована Суботића, Теодора Павловића и др., који се чувају у Матици; иконостасе (у Бечеју, манастиру Ковиљу, Иланци) и иконе; био је и ванредан копист. У Галерији Матице српске чува се његова збирка цртежа из студентских дана. Због болести очију рано је напустио сликарство.

Редован члан Матице српске је постао 1880; за члана Књижевног одељења је изабран 1883. године.

АНДРИЈА М. МАТИЋ (Мол, 1851—Нови Сад, 1926) завршио филозофију, природно-математичку групу у Бечу; професор новосадске гимназије (1875—1916). Написао је први српски уџбеник математике за гимназије у Војводини *(Рачуница,* 1881); као и уџбеник *Математски и физикални земљопис (1888).* Предавао је и физику. Поред уџбеника писао је научнопопуларне расправе из физике и астрономије, саставио је *Речник српског и немачког језика* (1905), објавио неколико дела из области школства и преводио белетристику. Сарађивао је у *Извештајима* своје гимназије. *Застави, Јавору, Српском колу, Народу, Бранику, Панчевцу, Стражилову, Бранкову колу* и др. листовима. у *Летопису* је сарађивао од 1880—1912; ту је објавио неколико чланака (4), оцена рукописа (9), приказа нових књига (2) и 3 расправе (књ 124, 125, 133, 134, 135, 136, 140, 142, 143, 144, 150, 152, 157, 160, 181, 182, 199, 274, 290). Матица му је објавила: *Живот Венијамина Франклина,* „Књига за народ" св. 6; *Свештеник Јован Оберлин,* „Књиге за народ", св. 12; *Топлота је извор живота на Земљи,* I, II, III, „Књиге за народ", св. 52, 53. и 54.

Редован члан Матице српске је постао 1880; за члана Књижевног одељења је изабран исте године; у Одбор Књижевног одељења је биран: 1880, 1881, 1882, 1883, 1884, 1885, 1887. и 1888. године; биран је и за члана Управног одбора Матице српске.

Др ДИМИТРИЈЕ МАТИЋ (Рума, 1821—Београд, 1884) завршио је филозофију и право у Хајделбергу; професор београдског Лицеја, судија и министар просвете и правде у Београду. Политичар, правни писац и књижевни радник. Написао је. поред другог, *Јавно право Србије,* 1851; *Начела умног државнога права,* 1851; *Историју филозофије,* I, II, 1865. и *Науку о васпитању,* I, II, 1866. Сарађивао је у *Гласнику Српског ученог друштва,* али не и у *Летопису.* Поводом његове смрти некролог је у *Летопису* написао А. Хаџић (књ. 144); на свечаној седници Матице српске, 1886, у спомен др Д. Матићу, говорио је Миша Димитријевић (књ. 152).

За почасног члана Матице српске је изабран 1867, а годину дана касније (1868) изабран је и за члана Књижевног одељења. Био је члан Друштва српске словесности (1848) и Српског ученог друштва (1869).

ИВАН МАШИРЕВИЋ (Кула, 1871—Ср. Карловци, 1912) завршио је карловачку богословију и студирао права у Јегри; професор — катихета карловачке гимназије (1892—1912). Црквени писац и познати пчелар. Поред осталог написао је уџбеник за историју хришћанске цркве (1907). Са Јованом Живановићем уређивао је *Српски пчелар* (1896—1911); издавао је и уређивао *Бачки пријатељ* (1911), лист намењен средњошколској омладини. Сарађивао је у *Богословском гласнику, Бранкову колу, Браник у, Србобрану* и др. листовима. У извештајима карловачке гимназије објавио је два прилога 1903/4. и 1905/6. године. У *Летопису,* међутим, није објавио ни један прилог. Матица му је издала неколико научно-популарних дела о пчеларству: *Пчеларство* „Књиге за народ", св. 37; *Писма о пчеларству,* I, II, „Књиге за народ", св. 80. и 90; *Мали пчелар,* „Књиге за народ", св. 93 (друго издање св. 154).

Редован члан Матице српске је постао 1891; за члана Књижевног одељења је изабран 1910. године.

Др ДАНИЛО МЕДАКОВИЋ (Зрмања, 1819—Загреб, 1881) студирао је права у Бечу, завршио филозофију у Берлину; секретар кнеза Милоша; политичар, новинар и историчар. Издавао је: орган српске омладине *Напредак* (1848—49), *Јужну пчелу, Српски дневник* (1852—59), *Седмицу* и поново али сада конзервативни *Напредак* (1862—64). Писао је политичке чланке и историјске расправе. У *Летопису* је објавио две оцене рукописа, 1858. и 1861. године (књ. 98. и 104).

Редован члан Матице српске је постао 1853; за члана Књижевног одељења је изабран 1864. године. Био је дописни члан Друштва српске словесности (1853) и дописни члан Српског ученог друштва (1864). На свечаној седници Матице српске, 26 I 1888, у спомен Д. Медаковића говорио је Емил Чакра.

МОЈО МЕДИЋ (Личко Добросело, 1855 — Земун, 1939) студирао је природне науке и хемију у Бечу; наставник у Земуну (1876—90) и Загребу; управитељ гимназије у Руми. Бавио се истраживањем слатководних риба и зоологијском терминологијом. Популарне научне и стручне радове објављивао је у *Јавору, Стражилову, Бранковој колу, Народним новинама, Раду, Наставном вјеснику* и др. листовима. Писао је и уџбенике *(Зоологија).* У *Летопису* је сарађивао две деценије (1881—1901), од 127. до 208. књиге; ту је објавио: неколико саопштења (међу којима: *О народним играма),* расправа, чланака и бележака.

Редован члан Матице српске је постао 1881; за члана Књижевног одељења је изабран 1885. године.

Др НИКОДИМ МИЛАШ (Шибеник, 1845 — Дубровник, 1915) завршио је богословију у Ср. Карловцима, филозофију у Бечу и духовну академију кијевску; професор богословије у Задру (1871—90) и епископ задарски. Познати црквени писац, „један од најбољих канониста свога времена" и историчар. У *Летопису* није сарађивао (у књ. 326. објављена су његова писма Ј. Јеремићу, односно Георгију Бранковићу).

Редован члан Матице српске је постао 1880, а исте године је изабран и за члана Књижевног одељења. Био је дописни члан Српског ученог друштва (1883), почасни (1892) и дописни члан Српске академије наука (1902).

Др СВЕТОЗАР МИЛЕТИЋ (Мошорин, 1826 — Вршац, 1901) завршио је права у Бечу; адвокат, градоначелник Новог Сада (1861); политички вођ српског народа у Војводини шездесетих и седамдесетих година XIX века; у народно-црквеним саборима борио се против клерикализма, у хрватском земаљском сабору залагао се за братство Хрвата и Срба, у мађарском парламенту заступао је слободу и равноправност мањина у Угарској; демократа, републиканац, реформатор; покретач и први уредник *Заставе;* централна фигура Уједињене омладине српске, оснивач и вођ Српске народне слободоумне странке; писац политичких чланака историјског значаја, расправа и студија које су ушле у темеље грађанске демократије Срба не само у Војводини . . .

Истичући ове општепознате чињенице, додаћемо још његове везе са Матицом српском. У Текелијануму сазива скуп српских студената и покреће (1847) *Славјанку.* У време студија у Бечу добио је, 1850. године, „као многонадежни син српски" Текелијину потпору (40 фор.); као „пред-

седник одбора за интелектуалну страну прославе" дао је велики допринос прослави 100-годишњице Саве Текелије и био изабран за почасног члана Матице српске (1861); биран је и у одбор који је припремао пројект новог Матичиног устава, па је Устав, који ће важити од 1864. до 1920. године, „истекао из вештог пера г. Милетића". У *Српском дневнику*, 12. маја 1864, у чланку *Значај Матице српске*, Св. Милетић поздравља прву скупштину Матице српске у Новом Саду и апелује да се Матица унапреди, да јој се средства умноже ради њеног Књижевног циља и да добије не 200 него преко 2000 чланова! На самој скупштини он је ушао у Матицу српску свечано, кроз широм отворена врата. Изабран је за првог потпредседника Књижевног одељења; у Одбор Књижевног одељења је биран: 1864, 1865, 1866, 1867, 1868. и 1874. године, а 1866. биран је и у Управни одбор. Могао је постати и председник Матице, али није прихватио ту част, да Матица не би делила његову злу судбину. Покренуо је часопис *Матицу;* давао оцене рукописа; у *Летопису* 1872, објавио је расправу *О уставу и установама у Србији* и 1873. чланак *Споменица... о положају и страдању хришћана у Босни.* На седнице Књижевног одељења и скупштине Матице српске долазио је редовно (кад није био у затвору) све до 1883. године, дакле, до краја свог јавног живота. Књижевно одељење одржало је комеморативну седницу Св. Милетићу 1903. године. Био је дописни члан Друштва српске словесности (1862) и дописни члан Српског ученог друштва (1864).

СТЕВАН МИЛОВАНОВ (Ст. Бечеј, 1855 — Нови Сад, 1946) завршио је филозофију у Будимпешти; питомац Текелијанума; професор (1878—1918) и директор новосадске гимназије (1918—20). Предавао је математику и физику. Објавио је неколико књига, поред расправа и чланака. Писао је уџбенике (6) за гимназије из алгебре, геометрије и физике; популарисао је природне науке. У едицији „Књиге за народ" штампао је: *Нема здравља без чиста ваздуха,* св. 4; *Кад ће бити кише,* св. 17. и *Наше одело,* св. 56. Израдио је први штампани каталог Библиотеке Матице српске, — *Списак књига и рукописа у Библиотеци Матице српске,* Нови Сад, 1899, који, на жалост, није одговарао, те је, на предлог Књижевног одбора био повучен из продаје и употребе. У *Летопису* је сарађивао од 1882—1900. године. Ту је објавио леп број прилога, углавном, оцене рукописа за Матичина издања (12), приказе нових књига (9), чланке (2) и студије (1); у *Раду и имeнику Матице српске* за 1900. годину, изишла му је једна оцена рукописа.

Редован члан Матице српске је постао 1880, а три године касније (1883) изабран је и за члана Књижевног одељења; у Одбор Књижевног одељења је биран: 1889, 1890, 1891, 1894, 1895, 1896, 1897, 1898. и 1906; био је члан Пододбора за издавање „Књиге за народ" и, касније, Редакционог пододбора.

УРОШ МИЛУТИНОВИЋ (Стејановци 1818 — Ср. Митровица, 1889) завршио је карловачку богословију; учитељ и свештеник у родном селу, прота сремскомитровачки. Црквени писац; објавио је више дела из народне и црквене прошлости, понека полемичког карактера (против Калуђера, нпр.). Од 1842—72. године био је посланик на свим народно-црквеним саборима. Заслужан је за стварање и рад „Фонда за свештеничке удовице и сирочад". У *Летопису* је објавио две песме (књ. 37), чланак о сватовским обичајима у Срему (књ. 70) и саопштење *„Сватовске песме из Срема о прошевини и на дан венчања* (књ. 70).

Редован члан Матице српске је постао 1864; за члана Књижевног одељења је изабран 1865. године; на комеморативној седници одељења, 26. I 1890, поводом његове смрти, говорио је Милан А. Јовановић.

БОКА МИХАЈЛОВИЋ (Нови Сад, 1865 — Нови Сад, 1913) завршио је учитељску школу у Сомбору; учитељ у Бачи, Бегечу, В. Кикинди и Новом Саду (1896—1913). Педагог, признати школски радник и познати воћар. Писао је расправе о школству, стручне чланке за учитеље и популарне написе за родитеље. Радио је и на дечјој књижевности. Сарађивао је у *Јавору, Бранику, Застави, Српству* и др. листовима. У *Летопису* није објавио ни један прилог. Уређивао је: *Школски одјек* (1897—1906), *Школски гласник* (1907—13) и *Баштован* (1900), као и *Невен,* после смрти чика Јовине (сауредник). Матица му је

издала две књиге: *Кратке белешке из воћарства*, 1899, у три свеске (85, 86, 87) и *Разговор у доколици*, 1905, 1906, у две свеске (114, 116) „Књиге за народ", за које је Т. Остојић рекао да су „прави украс" те популарне едиције Матице српске.

Редован члан Матице српске је постао 1899; за члана Књижевног одељења је изабран 1910; у Одбор Књижевног одељења је биран: 1910, 1911. и 1912, а за члана Редакционог одбора 1910. и 1911. године.

АНДРИЈА МОНАШЕВИЋ (Меленци, 1817 — Нови Сад, 1871) завршио је карловачку богословију; свештеник новосадски, катихета новосадске гимназије (1855—71), управитељ („непосредни надзиратељ") српских основних школа у Новом Саду (1861—70). Написао је неколико књижица: *Слово на опелу Јована Андрејевића* (1864); *Поучителне духовне беседе* (1865) и *Огледало благороднога сина и узорне домаћице* (1867). У *Албуму у спомен стогодишњице Саве Текелије*, који је издала Матица, 1861, штампан је и прилог А. Монашевића. Уређивао је новосадску *Беседу* (1868—70) „лист за црквене, школске и народне потребе" (од 1—19. броја).

Редован члан Матице српске је постао 1864, а за члана Књижевног одељења је изабран 1865; биран је у Одбор Књижевног одељења: 1865. и 1866, као и за члана Управног одбора Матице српске.

Др БОРБЕ НАТОШЕВИЋ (Сланкамен, 1821—Карловац, 1887) студирао је медицину у Пешти, а довршио у Бечу; новосадски лекар, професор и директор новосадске гимназије (1853—57), надзорник српских школа у Аустрији. Заслужан просветни радник. Покренуо је први педагошки лист код нас, *Школски лист* и прве дечје новине, *Пријатељ српске младежи*. Покренуо је и издавао *Годишњак*, а сарађивао је у *Омладинском календару* и *Орлу*. Писао је школске уџбенике, педагошке расправе, чланке и разна упутства. У *Летопису* је објавио: саопштења *(Народне пословице)*, познату студију *Зашто наш народ у Аустрији пропада*, коју је Матица наградила (1866) са 10 дуката, приказе уџбеника, оцене рукописа и неколико чланака (књ. 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 109, 110, 111, 112, 113, 115, 127, 131). Матица му је издала студију *Зашто наш народ у Аустрији пропада*, 1866. и три свеске (58, 59. и 60) у едицији „Књиге за народ" *Чувај се силовита пијћа* (1896).

Редован члан Матице српске је постао (?)*; за почасног члана Матице је изабран 1861; за члана Књижевног одељења је изабран 1864; био је члан Управног одбора Матице. Председник Матице српске је од 1881—87. године; неколико година водио је бригу о здрављу и телесном васпитању питомаца Текелијанума. Заслужан је за покретање Матичине едиције „Књиге за народ" (1885). На свечаној седници Матице српске, 26. I 1888, у његову спомен је говорио Аркадије Варађанин. Био је и члан (дописни) Друштва српске словесности (1862) и члан Српског ученог друштва (1869).

СТЕВАН НЕДЕЉКОВИЋ (Нови Сад, 1852 — Нови Сад, 1878) завршио је филозофију у Лајпцигу; професор новосадске гимназије (1873—78); предавао је природне науке. Објавио је предавање *Постанак земље*, 1879. Сарађивао је у *Застави* и *Јавору*. У *Летопису* је (књ. 116) штампао једну једину белешку (о једном преводу са немачког).

Редован члан Матице српске је постао 1875; за члана Књижевног одељења је изабран 1877. године.

Др ТЕОДОР (ТОША) НЕДЕЉКОВИЋ (Нови Сад, 1843—Земун, 1910) завршио је правне и државне науке у Пешти, питомац Текелијанума; правник у новосадском магистрату (1869—71), бележник школске и црквене управе у Г. Карловцу, адвокат земунски. У студентским данима један из ужег круга Преднице и Уједињене омладине; касније се разишао са Св. Милетићем и Народном странком; тих година сарађује у *Недељном листу* и *Народности*, где је објавио студију: *Векови прошлости српскога народа* (1908). У *Летопису* је објавио два прилога, књ. 115. У *Матици* је штампао: један чланак и јавно предавање о најновијој књижевности српској (1866, бр. 39, 40; 1868, бр. 7—11).

Редован члан Матице српске је постао 1867; за члана Књижевног одељења је изабран 1869. године; у Одбор Књижевног одељења је биран: 1869, 1870. и 1871, а

---

* В. примедбу у *Раду МС*, бр. 9, стр. 78.

био је и члан Управног одбора Матице српске. Био је изасланик Матице српске на прослави 100-годишњице рођења Вука Ст. Караџића у Београду (1888).

МИТА НЕШКОВИЋ (Нови Сад, 1846—Загреб, 1907) завршио сомборску учитељску школу; учитељ у Руми, Земуну, Карловцима и Иригу; жупанијски школски надзорник у Бјеловару. Познати педагошки, књижевни и културни радник. Покренуо је и уређивао неколико часописа: *Учитељ*, у Земуну, 1873; *Нову школу*, у Земуну, 1875; *Нови васпитач*, у Новом Саду, 1888; покренуо је и уређивао дечји лист *Дечији пријатељ* (1875—78); издавао је књиге за децу *(Мала школа* и др.). *Нашу прошлост*, читанку за народ, покренуо је 1901. Написао је више уџбеника за основне школе. Преводио је Русоа и Песталоција. Један од најплоднијих педагошких радника међу Србима. У *Летопису* је, од 1883—97, објавио више расправа (6), приказе нових књига (7), један чланак и студију *Змај Јован Јовановић као педагог;* у *Раду и именику Матице српске* за 1900. дао је две оцене рукописа. У едицији „Књиге за народ" штампани су му ови радови: *Родитељи и деца*, св. 11; *Аманет Сркињама*, св. 36; *Из давне прошлости*, св. 63. и 75. Матица је наградила са 50 дук ата две његове књиге: *Збирку педагошких радова*, I, II, 1891, 1895. и *Историју српских школа у Аустро-Угарској монархији*, 1897.

Редован члан Матице српске је постао 1886, а за члана Књижевног одељења је изабран 1893. године.

ГЕОРГИЈЕ (ЂОРЂЕ) НИКОЛАЈЕВИЋ (Јазак, 1807—Сарајево, 1896) завршио је карловачку богословију и филозофију у Пешти; свештеник у Дубровнику, професор богословије у Задру и митрополит у Сарајеву. Издавао је и уређивао *Српско-далматински магазин*. Писао је и преводио поучне књиге и чланке, биографије и расправе црквеног, богословског карактера. Неколико прилога је објавио у *Летопису:* превод са талијанског *Оде на смрт Наполеона*, А. Манционија (књ. 45), један чланак (књ. 56) и монографију: *Кнежевићи с кратком историјом Лике и Крбаве* (књ. 69).

Редован члан Матице српске је од 1865; изабран је за почасног члана Матице српске 1864, а исте године и за члана Књижевног одељења. Био је члан Друштва српске словесности (1842).

КОНСТАНТИН НИКОЛАЈЕВИЋ (Остружница, 1821 — Боксег, 1877) завршио је права у Паризу; секретар Кнежеве канцеларије, посланик српски у Цариграду, министар унутрашњих послова. Политичар и историчар. Писао је песме и историјске студије. Сарађивао је у *Гласнику* и *Летопису*, где је, од 1861—71. године, објавио расправу: *Критичка покушенија у периоду од првих пет векова српске историје* (св. 103—113).

За почасног члана Матице српске је изабран 1861, а за члана Књижевног одељења 1864. године. У спомен К. Николајевића, на свечаној седници Матице српске, 26. I 1878, говорио је Стеван В. Поповић. Био је члан Друштва српске словесности (1845) и члан Српског ученог друштва (1869).

ПЕТАР НИНКОВИЋ (Буковац, 1820 — Београд, 1887) завршио је филозофију у Сегедину; професор и директор новосадске гимназије (1852—65); отац Милице и Анке Нинковић, првих наших социјалисткиња, сарадница Св. Марковића; конзерватиВац и клерикалац, противник Вуков и непријатељ Милетићев, који је последње године живота провео у беди и заборављу. Писао је уџбенике; уређивао је реакционарни *Србобран*, сарађивао је у *Огледалу српском* Ј. Хаџића. У *Летопису* (књ. 95) је написао белешку о писању наших географских имена и објавио превод чланка *Североисточна Албанија*, Јозефа Милера.

Када је изгубио професорско место, изабран је, 1872. за благајника Матице српске. Међутим, само две године касније, оклеветао је и денунцирао Матицу својим „меморандумом" Матици српској, који је објавио у *Српском народу*, 16. XII 1874, навукао је на Матицу полицију, а тужбама министарству просвете и министарству унутрашњих дела отворио је врата режиму у Пешти да понови покушај забране рада Матице српске. Требало је пуних пет година одбране и борбе да Матица скине са себе Нинковићеве клевете и подметања.

Редован члан Матице српске је постао 1864; за члана Књижевног одељења изабран је исте године; биран је у Одбор Књижевног одељења 1864, 1865, 1866, 1869. и 1872. године; а биран је и за члана Управног одбора Матице српске. У то време је још добијао рукописе на рецензију, али у *Летопису* није објављена ни једна његова оцена.

ЈОКСИМ НОВИЋ ОТОЧАНИН (Залужница, 1807—Нови Сад, 1868) студирао је филозофију у Јени, Гетингену и Хали а права у Бечу; хајдуковао је по Босни, водио српске добровољце 1848, адвокатисао у Вуковару, а последње године је провео у Новом Саду (1860—68), „пишући много, у крајњој сиротињи". Певао је у духу народних песама, покушавајући упорно и безуспешно да створи епопеју о српству; писао је историјске приповетке и чланке о књижевности. Сарађивао је у *Седмици, Даници, Огледалу српском* и др. листовима. У *Летопису* је објавио две оцене рукописа (књ. 111. и 112). У *Матици* је 1866. објавио путописне црте (бр. 33—38), приповетку по народним мотивима (бр. 1—9) и подлистак (бр. 20—25). Матица му је објавила, за његова живота, 4 књиге: *Душанија...* (1863), *Московија...* (1863) *Капетан Радич Петровић...* (1866) и *Старине од Старине Новака...* (1867).

Изабран је 1864. године и за почасног члана Матице српске и за члана Књижевног одељења; у Одбор Књижевног одељења је биран: 1864, 1865, 1866. и 1867. године.

ФИЛИП ОБЕРКНЕЖЕВИЋ (Вуковар, 1839 — Нови Сад, 1911) био је професор новосадске гимназије од 1860—1903. године; 1867. био је отпуштен из службе као сарадник Св. Милетића; до 1870. године радио је као привремени професор (и привремени управитељ) новосадске реалке, а једно време и као библиотекар Матице српске. Предавао је латински и немачки језик. Писао је уџбенике: *Латински и српски примери, Немачка граматика* и др. Сарађивао је у *Даници, Јавору* и др. листовима. У *Летопису* је од 1873—94. објавио десетак прилога, углавном, оцена приспелих рукописа за Матичина издања. У *Матици* је објавио неколико подлистака (1867, бр. 15, 19, 20; 1868, бр. 21—29; 1869, бр. 31). Матица му је издала дело: *Цицерон и Јулије Цезар,* „Књиге за народ", св. 66, а помогла је да се штампа његов уџбеник: *Латинска читанка за I и II гимн. разред,* 1874. године.

Редован члан Матице српске је постао 1868, а члан Књижевног одељења 1869. године; од 1881—84. био је потпредседник Књижевног одељења; у Одбор Књижевног одељења је биран: 1871, 1872, 1873, 1874, 1875, 1876, 1877, 1878, 1879, 1880, 1881, 1882, 1883, 1884, 1885. и 1886. године; биран је и за члана Управног одбора Матице српске.

Др ИЛИЈА ОГЊАНОВИЋ АБУКАЗЕМ (Нови Сад, 1845 — Будимпешта, 1900) завршио је медицину у Бечу; питомац Текелијанума; лекар и срески физик у Новом Саду. Хумористички писац, песник и приповедач. Сарађивао је у *Даници;* у *Застави* је писао сатире. Главни сарадник песника Јована Јовановића у *Змају, Жижи* и *Стармалом („Шетње по Новом Саду").* Обновио је Змајев *Јавор* и уређивао га 19 година (1874—92). Неколико хумористичких дела штампао је посебно или у свескама. Поред тога радио је на популарисању медицине и на очувању спомена на знаменитије наше људе. У *Летопису* је (књ. 126, 137, 141, 148, 153, 184, 199) сарађивао од 1884—99; међутим, ту је објавио једва неколико прилога (6), углавном оцена рукописа за Матичина издања, док је некролог Светозару Марковићу (књ. 358) прештампан из *Јавора,* 1875, бр. 16. У *Матици* је штампао неколико песама, приповетку и јавно предавање (1886, бр. 36, 37; 1868; бр. 19—22; 26—33; 1869, бр. 14; 1870, бр. 12. и 14).

Редован члан Матице српске је постао 1873; за члана Књижевног одељења је изабран 1874; потпредседник Књижевног одељења је био од 1891—94. године. У Одбор Књижевног одељења је биран: 1874, 1875, 1876, 1877, 1881, 1882, 1883, 1884, 1885, 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892. и 1893. године. Био је дописни члан Српског ученог друштва и почасни члан Српске академије (1892). На комеморацији у Матици српској, 13. маја 1901, о преминулом др И. Огњановићу говорио је др М. Савић *(Рад и именик Матице српске,* 1901).

ИЛИЈА ОКРУГИЋ СРЕМАЦ (Ср. Карловци, 1827 — Петроварадин, 1897) завр-

шио теолошке науке у Бакову; жупник у разним местима Ђаковачке бискупије и Петроварадину (1866—97). Писао је стихове, драме, расправе, као и *О сријемским старинама*. Сарађивао је у *Зори далматинској, Даници, Славонцу, Драгољубу, Подунавци, Невену, Виенцу* и др. часописима. У *Летопису* је објавио три оцене рукописа (књ. 126. и 131). Његову „веселу глуму с пјеваном предигром у V чиновах" *Грабанцијаши или батине и женидба*, 1874, наградила је Матица са 200 форинти.

Редован члан Матице српске је постао 1871, а за члана Књижевног одељења је изабран годину дана касније (1872). Реч Милана Савића на комеморацији омиљеном драмском писцу штампана је у *Раду и именику* за 1900. годину.

Др ТИХОМИР ОСТОЈИЋ (Сенмиклуш, 1865 — Беч, 1921) студирао је словенску филологију у Будимпешти; питомац Текелијанума; докторирао у Бечу (са тезом о Доситеју Обрадовићу, 1907); професор новосадске гимназије (1889—1911), предавао је српски језик и књижевност; секретар Матице српске од 1911—14. године, када је, због своје челне улоге међу нашим интелектуалцима, интерниран у Бају (и Стони Београд) све до ослобођења. У првим послератним годинама поново је у Матици, али већ 1920, иако тешко болестан, одлази у Скопље, за професора југословенске књижевности на тек отвореном Филозофском факултету.

О др Т. Остојићу, професору, научнику, историчару српске књижевности и једном изузетном културном раднику нашем, многи су већ изрекли праву реч. Овде ће се, разумљиво, навести његов рад у Матици српској, који се, по својим резултатима, може поредити једино са заслугама Теодора Павловића и Јована Борђевића. Био је покретач реформе и препорода Матице српске у последњим годинама прошлог и првих 14 година нашег века. Најавио се *Покретом* (1899), у друштву са Јованом Радоничем, Станојем Станојевићем и Милутином Јакшићем, као и програмом, односно „предлогом о књижевним издањима Матичиним" тзв. новосадске групе. Са провинцијализоване Матице скинуо је романтичарске омладинске заставе и пароле 60-тих година. Сагледао је потребе и могућности културног рада у Војводини, Новом Саду и самој Матици на прагу XX века. И предложио је, у првом реду, конкретан рад, свугде, на свим правцима Матичине активности. Знао је, тачно, шта треба чинити за *Летопис*, шта за „Књиге за народ", шта за едицију „Књиге Матице српске" итд. Знао је не само шта се „мора", него и шта се може... Али, када је победила његова струја, када је био позван (1. нов. 1911) да лично отвори нове видике заставелој Матици, није добио и време, управо онај неопходан предуслов за успех сваког људског подухвата. Једва што је саставио три године смишљеног ангажовања и систематског рада у Матици, када је пламен првог светског рата спалио све, па и његову вољу да се, после ослобођења, у новим околностима, поново нађе на челу Матице српске. Ипак, десет година борбе за једну нову Матицу и три године креирања њене нове културне политике уврстили су Тихомира Остојића међу оне Матичаре које спомињемо, и данас, као „оснивача", „обновитеље", „покретаче" и сл.

У *Летопису* је сарађивао од 1896—1921. године; ту је објавио велики број својих радова, па и по томе долази у ред најплоднијих сарадника. Први чланак, *Препорођај наше књижевности*, објавио је у 187. књизи, а последњи прилог, *Васкресење Српског народног позоришта*, дао је за 300. књигу. Између та два чланка објавио је у *Летопису:* један есеј, три расправе, двадесет један чланак, шеснаест оцена рукописа примљених за Матичина издања, осам саопштења, шест некролога и један импозантан број (208) приказа и бележака. — о новим књигама, о часописима (домаћим и страним), о појединим расправама, студијама, чланцима и др. значајнијим прилозима у периодичним публикацијама или о појединим културним догађајима и датумима код нас и у свету... толико, да је, за своје време, остао најзначајнији хроничар у *Летопису*. Та сарадња била је изразита, посебно, док је био уредник *Летописа* (књ. 285—299). Такође је сарађивао (и уређивао) *Рад и именик Матице српске*. Његове оцене рукописа излазиле су ту од 1900—14. године. Док је уређивао *Рад и именик* објавио је на његовим страницама већи број чланака и бележака који су се односили на анализу или унапређење Матичиног рада. Поред тога, уређивао је и *Календар Матице српске*, од 1902—14.

(шест годишта). За његова живота Матица му је издала дела: *Доситеј Обрадовић у Хопову*, „Књиге Матице српске", бр. 19. и 20; и *Програм „Књиге за народ"*, 1913. приредио је за штампу и „удесио за народ": Доситејеве *Басне*, I, II, 1894, „Књиге за народ", св. 43; народне песме о боју на Косову *Косово*, 1901, „Књиге за народ", св. 96; *Краљевић Марко у народним песмама*, I, II, III, 1903—1904, „Књиге за народ", св. 106, 107, 108, 109, 110; *Ускоци у јуначким народним песмама*, 1911, „Књиге за народ", св. 141, 142; после његове смрти објављена му је и књига *Венац народних песама о жени*, 1947. Уредио је и предговор написао за *Живот др Јована Суботића (автобиографију)*, „Књиге Матице српске", бр. 1, 5.).

Редован члан Матице српске је постао 1896; за члана Књижевног одељења је изабран 1898; у Одобр Књижевног одељења је биран: 1899, 1900, 1901, 1902, 1903, 1904, 1905, 1909, 1910, 1911, 1912, 1913. године; био је члан Редакционог пододбора; биран је у Управни одбор Матице српске. Дописни члан Српске академије (1910).

П. Малетин

Датум смрти Павла Трифунца

О Павлу Трифунцу, потпредседнику (1842—1844) и председнику (1844—1853) Матице српске, писано је у бр. 4. *Рада Матице српске* (Нови Сад, 1972, стр. 81). Тамо, међутим, нема података ни о његовом рођењу ни о његовој смрти. Ја сам уложио много труда да до тих података дођем, али све је било узалуд. Чак ми ни његови потомци нису могли помоћи.

Тај недостатак је био запажен и неки пријатељи су покушавали да ми помогну. али без успеха„ јер је у исто време постојао још један Павле Трифунац, нешто млађи од онога који је био Матичин председник, и то је уносило забуну. Чак је и савесни Ристо Ковијанић, у попису српских ђака који су учили у Словачкој, о Трифунцу написао: „*Трифунац Павле* (истакнути јавни радник, потпредседник Матице српске, министарски саветник у Пешти), В. Кикинда, Банат, 18, православни, »Hungarus«, о. Урош, парох, БА права II 1842-3." Срби који су учили у Словачкој (XVIII—XIX век), II. Зборник Матице српске за књижевност и језик, књ. XX/1, 1972, стр. 85. Значи, тај Павле Трифунац је 1842. год. био слушалац друге године права на Братиславској академији и имао је 18 година. Већ на први поглед се види да то не може бити наш Павле Трифунац, јер Матичин потпредседник у то време није био студент, него „М. К. Камере секретар и више Вармеђа Судејске Табле Присједатељ". Уз то, овај Павле Трифунац је изабран за почасног члана Матице 1839. год., када је онај други имао свега петнаест година!

Очигледно су то две различите личности.

Павле Трифунац млађи рођен је у Меленцима 21. јануара 1825. год. а умро је у Пешти 13. марта 1889. Био је адвокат, почасни подбележник у Великокикиндском диштрикту и потом (1848) главни бележник. Год. 1854. је постао начелник Диштрикта, а 1861. поджупан Торонталске жупаније и саборски посланик у Пешти. Год. 1867. је постављен за Оделног саветника у Министарству унутрашњих послова, а 1881. је постао министарски саветник. Иако је имао угледне и високе положаје, он је ипак у каријери знатно заостајао иза Три-

фунца старијег (који му је вероватно био брат од стрица), и код савременика није ни близу уживао онакав углед као Трифунац старији. Што је пак остао познатији потомству, има захвалити књизи коју је написао (*Genesis* und wesentliche Momente aus der Geschichte des in der Woiwodschaft Serbien gelegenen priv. Gross-Kikinder Distrikts. Wien, 1858) која га је увела у Синьеијев *Лексикон* (Szinnyei József: Magyar írók életete és munkai a Magyar tudományos akadémia megbizásából, XIV, Budapest, 1914, стр. 544). Са Матицом српском он није имао никакве везе; чак, изгледа, није био ни њен члан.

Павле Трифунац, Матичин председник, правио је каријеру држећи се Беча и после револуције од 1848—1849. године. Он је последњи пут председавао у Матици 28. септембра 1849. не само у својству њеног председника него и „изслатог Царског Комисарија 8. и 9-ог Милитарског Диштрикта". Тада се од ње опростио заувек, иако је остао номинални председник до 1853. год., јер је по царском налогу морао да путује у „доњу земљу". У Пешту се, изгледа, више никад није враћао. Одговор на питање када се родио и када је умро Матичин председник Павле Трифунац ваљало је тражити у Бечу. И заиста, у Књизи умрлих (Sterbebuch) том V (1870—1919), стр. 46, стоји да је Павле Трифунац од Батфе, к. к. министарски саветник у пензији, удовац, родом од Велике Кикинде у Угарској, умро у Бечу 26. марта 1882. год. Имао је тада 86 година, што значи да је рођен 1796. Ни место рођења није тачно означено, него само да је „од Велике Кикинде" („von Gross-Kikinda") а биће да су то Меленци, јер му је отац Јован тамо умро 3/15. јуна 1838. год. Пише још да је становао у Barich gasse 11 (III кварт), да је умро од старачке изнемоглости (Alterschwäche) и да је сахрањен на Централном гробљу у Бечу 28. марта 1882. године. Изгледа да је умро осамљен и заборављен, јер Матицу српску нико није обавестио о његовој смрти, па ова у Матичиним публикацијама нигде није ни забележена. Чак је и у главној књизи Матичиних чланова поред имена Павла Трифунца оловком нацртан крст, али без икакве друге ознаке.

Ж. Милисављ

ФОТОТИПСКА ИЗДАЊА МАТИЦЕ СРПСКЕ

Захарија Орфелин

СЛАВЕНО-СЕРБСКИЈ МАГАЗИН — први српски часопис 2,50

Стефан Новаковић

СЛАВЕНО-СЕРБСКИЈА ВЈЕДОМОСТИ 1792—1793

СЛАВЕНО-СЕРБСКИЈА ВЈЕДОМОСТИ 1794 — обе књиге 35,00

СЕРБСКИЈА НОВИНИ, 1791
СЕРБСКИЈА НОВИНИ, 1792 — обе књиге 25,00

Димитрије Тирол

УРАНИЈА, 1837 6,00

Захарија Орфелин

ПОЗДРАВ МОЈСЕЈУ ПУТНИКУ 6,00

ПИСМА ДОСИТЕЈА ОБРАДОВИЋА 3,50

P. J. Schaffarik

SERBISCHE LESEKÖRNER 3,00

СЕРБСКА ЛЕТОПИС за годину 1825. 10,00

СЛОБОДНА ВОЈВОДИНА 1/1942 — 29/1944 10,00

СЛОБОДНА ВОЈВОДИНА, 1—6 5,00

ГЛАС ОМЛАДИНЕ, 1942—1946 28,00

ИСТИНА, 1940—1944 25,00

НАША БОРБА 10,00

ВОЈВОЂАНКА У БОРБИ, 1944 4,00

НОВИНЕ СЕРБСКЕ, 1813 25,00

НОВИНЕ СЕРБСКЕ, 1814/I 25,00

Библиотеке и појединци сва ова фототипска издања могу добити (најмање поруџбине 30 динара) преко ИЗДАВАЧКОГ ПРЕДУЗЕЋА МАТИЦЕ СРПСКЕ, Нови Сад, Трг Св. Марковића, 2.

БИБЛИОГРАФИЈА ИЗДАЊА МАТИЦЕ СРПСКЕ У II ПОЛУГОДИШТУ 1973. ГОДИНЕ

Библиографију издања Матице српске за раздобље јул—децембар 1973. године саставила је Јелена Николић, библиограф Библиотеке Матице српске.

Албахари, Давид

Давид Албахари: ПОРОДИЧНО ВРЕМЕ. — Нови Сад, Штампарско предузеће „Будућност", 1973; 183 — [1]; 19,5 × 12.

Библиотека „Данас".

Тираж: 1.000. Платно. Заштитни омот. Литографија на омоту Никола Рајзер, Жена. Цена: 65,00 дин.

Садржај: *Породично време.* Три станице до куће. — Моја сестра Берта. — Ујак Михаел као сасвим млад човек. — Каубој Џенкинс одлази на море. — Отац или зумбули? — Да ли је то старост, дечко? — Излет, први дан јуна. — Приче које један другом причамо. — Чвор Јакоба Херцла. — Луција или болест влада градом. — Алхемија. — Индијска конопља. — Lunaticus morbus. — Игралиште. — *Непажљиви пророк.* Погледај, Сарина, Самуел копа у башти. — Роза умире пред рат. — Франциска. — Мирјам, моја једина кћер. — Тајфа. — Лале. — Доброчинитељ. — Јахиел. — Последњи песник. — Епилог: Пророк Илија.

Бенка, Златко

Zlatko Benka: DEMON ALI GDE. — Novi Sad, Štampa Prosveta — Novi Sad, 1973; str. 59 + [1]; 15 × 13,6.

Biblioteka: Prva knjiga, 81.

Tiraž: 300 numerisanih primeraka. Zaštitni omot. Estetska oprema *Ivan Horovic.* Цена: 10,00 динара.

Садржај: *Bele zavese.* Misionari. — Eshil. — Prapočetak. — U boci. — Lutanje. — Krug. — Panika. — Pepeo III. — Pepeo II. — Pepeo I. — Vremena. — Katarza. — In medias res. — Lajlina priča. — Slika prva. — Slika druga. — Slika treća. — Slika četvrta. — Slika peta. — Slika šesta. — Slika sedma. — Slika osma. — Slika deveta. — Slika deseta. — Slika poslednja. — *Igre i međuigre.* Pre igara. — Slutnja. — Bratstvo. — Igra I. — Igra II. — Igra III. — Jutro. — Voda. — Put I. — Put II. — Ave mors. — Pisati pesme. — Demon ali gde. — *Godine susreti.* Godina I. — Godina II. — Godina III. — Susret II. — Susret III. — Godina IV.

Вилхар, Албин

LATINSKI CITATI. Florilegium, adagiorum, sententiarum, proverbiorum, gnomarum. Skupio i preveo *Albin Vilhar.* Predgovor i redakcija *Svetislav Marić.* — Novi Sad. Štamparsko preduzeće »Budućnost«, 1973; str. 331 + [3]; 19,8 × 13,8.

Biblioteka Korist i razonoda.

Тираж: 3.000. Платно. Заштитни омот. Насловна страна Душан Ристић. Цена: 85,00 динара.

Садржај: Svetislav Marić: Predgovor. — Latinski citati. — Napomena. — Pisci i dela iz kojih su uzeti citati.

Волтер

Волтер: ФИЛОЗОФСКИ РЕЧНИК. Превео с француског *Борђе Димитријевић.* — Нови Сад, Штампа: Штампарско предузеће „Будућност", 1973; стр. 432 + [4]; 20 × 13,9.

Библиотека Корист и разонода.

Тираж: 3.000. Платно. Цена: 90,00. динара.

Садржај: Хронолошке одреднице. — Рене Помо: Приказ. — Г. Ф.: Напомена о тексту овог издања. — *Филозофски речник.* Волтеров предговор. — А Аврам. — Адам. — Анђео. — Антитринитарци. — Апис — Апокалипса. — Арије. — Атеиста, атеизам. — Б Басне. — Бог. — Божанство

Исусово. — В Вавилон. — Васкресење. — Вера. — Веронаука баштованска. — Веронаука јапанска. — Веронаука кинеска. — Веронаука свештеничка. — Вјерују. — Врлина. — Г Господар. — Границе људског духа. — Грчења. — Д Давид. — Добро (врховно добро). — Добро (све је). — Догме — Државе, владе. — Душа. — Е Ентузијазам. — Ж Животиње. — З Закони. — Закони грађански и свештени. — Здрав разум. — Злобник. — И Идеја. — Идол, идолопоклоник, идолопоклонство. — Инквизиција. — Исповест. — Историја јеврејских царева и књиге дневника. — Ј Јеванђеље. — Једнакост. — Језекиљ (о). — Јефтај или данак у људској крви. — Јов. — Јосиф. — Јудеја. — Јулијан филозоф. — К Карактер. — Кина (о). — Књижевност, књижевници или писмењаци. — Крај, крајњи узорци. — Критика. — Крштење. — Л Лажност људских врлина. — Ланац догађаја. — Ланац створених бића. — Леп, лепота. — Лудост. — Луксуз. — Љ Љубав. — Љубав звана Сократска. — Људождери. — М Материја. — Месија. — Метаморфоза, метемпсихоза. — Милост. — Мојсије. — Морал. — Мученици. — Н Небо наших старих. — Нужност. — О Обрезивање. — Опат. — Осећање. — Отаџбина. — Охолост. — П Павле. — Пакао. — Папство. — Петар. — Пост. — Постање. — Потоп. — Праведно и неправедно. — Први грех. — Превара. — Предрасуде. — Представе (лажне). — Преступи (о ужим). — Пријатељство. — Прогони. — Пророци. — Р Рат. — Религија. — С Сабори. — Самољубље. — Свештеници. — Секта. — Сигуран, сигурност. — Слава. — Слобода. — Слобода мисли. — Соломун. — Судбина. — Сујеверје. — Т Теиста. — Тело. — Теолог. — Тиранија. — Тортура. — Транссупстанцијанција. — Трпељивост. — Ф Фанатизам. — Филозофија. — Х Хришћанство. — Ч Чуда.

Глумац, Слободан

НЕМЦИ ПРОТИВ РАТА. Избор, превод и напомене *Слободан Глумац*. — Нови Сад, Штампарско предузеће „Будућност", 1973; стр. 372 + [2]; 19,5 × 12.

Библиотека „Данас".

Тираж: 1.500. Платно. Заштитни омот. Литографија на омоту Жељко Хегедушић, На Тјентишту. Цена: 100,00 динара.

Садржај: С. Г.: Уводна реч. — I *Предзнаци: Немачки ратни буквар.* Берт Брехт: *Немачки ратни буквар.* II *Извештаји: Вучје време.* Берт Брехт: *Мој брат је био пилот.* — Паул Целан: *Лозинка.* — Готфрид Бен: *Генерал.* — Карл Цукмајер: *Елегија о растанку и повратку.* — Карл Отен: *Јесен 39.* — Берт Брехт: *Крсташки поход деце.* — Гертруда фон Ле Фор: *Из „Лирског дневника 1933—1945".* — Јоханес Бобровски: *Извештај.* — Нели Сакс: *Руке.* — Нели Сакс: *Ви посматрачи.* — Паул Целан: *Фуга смрти.* — Хорст Бинек: *Детињство у Глајвицу.* — Хајнц Пјонтек: *Сећање на младост.* — Берт Брехт: *1940.* — Хелмут Прајслер: *Гласови мртвих.* — Јенс Герлах: *Треблинка.* — Гинтер Кунерт: *Незвани гост.* — Јоханес Бобровски: *Каунас 1941.* — Берт Брехт: *1941.* — Рајнер Брамберг: *Паул.* — Јоханес Бобровски: *Дон.* — Валтер Хелерер: *Особито је без напора лежо.* — Јоханес Бехер: *Балада о „Дивизији детелина".* — Макс Херман-Најсе: *Мртвачка тишина.* — Јоханес Бобровски: *Напуштено место.* — Берт Брехт: *Немачким војницима на Истоку.* — Јоханес Бобровски: *Партизанска шума.* — Гинтер Вајзенборн: *Слутња.* — Берт Брехт: *Жигосана покољења.* — Марија Луиза Кашниц: *Стрпљење.* — Гинтер Грас: *Школски одмор.* — Валтер Томан: *Бог ме је крстио тако.* — Сара Кирш: *Легенда о Љиљи.* — Волфдитрих Шнуре: *Обешени партизан.* — Јоханес Бобровски: *Вучје време.* — Берт Брехт: *А шта војникова жена доби?* — — Елза Ласкерт: Шилер: *Ми више не можемо да спавамо ноћу.* — Марија Луиза Кашниц: *Стварност.* — Паул Целан: *Tenebrae.* — Петер Хухел: *Зимовалиште.* — Валтер Вернер: *Пред Орељом.* — Берт Брехт: *У знаку корњаче.* — Михаел Гутенбрунер: *Из писма једног победоносног фелдмаршала.* — Иван Гол: *Балада о свим мајкама.* — Берт Брехт: *Мисли о трајању избеглиштва.* — Штефан Хермлин: *Мртви градови.* — Петер Хухел: *Ласта.* — Ханс Бендер: *Млади војник.* — Нели Сакс: *Да бар знам . . .* — Ханс Кароса: *Западна елегија.* — Волфдитрих Шнуре: *Мртви војник.* — Николас Борн: *Детаљ, у оно време.* — Валтер Ј. Зомер: *Стрељали су га . . .* — Михаел Гутенбрунер: *Крагуј.* — Хајнц Пјонтек: *Враћајући се у мислима.* — Марија Луиза Кашниц: *У сну.* — Вилхелм Леман: *На летњем гробљу.* — III *Слом: Бледа једна булумента.* Макс Херман-Најсе: *Катастрофа.* — Петер Хухел: *Повлачење.* — Рудолф Хагелштангле: *Балада о затрпаном животу.* — Петер Хухел: *Друмови.* — Дагмар Ник: *Бекство.* — Валтер Хелерер: *Бледа једна булумента, правцем кући.* — Валтер Нојман: *Град.* — Петер Хухел: *Поворка избеглица.* — Ханц Пјонтек: *Растурени.* — Ева Целер: *Моја генерација.* — Гинтер Ајх: *Инвентарисање.* — Гинтер Ајх: *Нужник.* — Ханс Бендер: *Мртви заробљеник.* — Хорст Бинек: *Извештај.* — Хелга-М. Новак: *Кад је већ све било прошло.* — Манфред Шојх: *Жилави као кожа.* — Кристина Буста: *Корделија.* — Франц Кислинг: *Нова хералдичка звер.* — IV *Повратак: Још дрхти тле.* Паул Целан: *Повратак.* — Франц Берман Штајнер: *8. мај 1945.* — Ернст Јандл: *1944. 1945.* — Берт Брехт. *Повратак* — Ервин Силванус: *Разорено гробље 1945.* — Волфганг Вајраух: *Немац.* — Сигфрид Ајнштајн: *Повратак кући.* — Херман Хесе:: *У сусрет миру.* — Ханс Бендер: *Повратак.* — Макс Мел: *Блага јесен анно 45.* — Герхарт Фрич: *Напуштени артиљеријски положај код Дудерштата — септембар 1945.* — Вернер Бер-

генгрин: *Последња епифанија.* — Кристина Буста: *Извештај из једне колоне за рашчишћавање рушевина.* — Марија Луйза Кашниц: *Повратак у Франкфурт.* — Албрехт Гес: *Уздање.* — Валтер Бауер: *Ја имам наду.* — Волфганг Хедеке: *Свечано.* — Волфганг Бехлер: *Још дрхти тле.* — Хајнц Чеховски: *Ниоба.* — Ернст Шенвизе: *Дух једног »Heldenvolk«-а.* — Ралф Тениор: *Ратни гробови.* — Хелга-М. Новак: *Балада о Ани која путује.* — Паул Целан: *У Египту.* — Франц Берман Штајнер: *Кафка у Енглеској.* — Петер Хухел: *Војничко гробље.* — Волфганг Бехлер: *Црно и бело.* — Гинтер Грас: *Нормандија.* — V *Сећања: Шта знају мртваци.* — Ернст Јандл: *Сећати се.* — Волфганг Вајраух: *Ветар веје око куће.* — Нели Сакс: *Хор спасених.* — Гинтер Ајх: *Тренутак у јуну.* — Штефан Хермлин: *Сећање.* — Нели Сакс: *Сећаш се . .* — Волфдитрих Шнуре: *Епитаф.* — Ханс Магнус Енценсбергер: *Они што су нестали.* — Петер Хухел: *Варшавска спомен-плоча.* — Паул Целан: *Stretta.* — Гинтер Грас: *Рода.* — Норберт Јоханимло: *Сећање.* — Ханс Петер Келер: *Кратка повест из повести.* — Дагмар Ник: *Белзен 1954.* — Марија Луйза Кашниц: *Поглед с прозора.* — Гинтер Ајх: *Шпителмаркт.* — Марија Луйза Кашниц: *Шта знају мртваци.* — Волтер Ј. Зомер: *Кратка биографија.* — Хајнц-Винфрид Сабе: *Генерација.* — Ерих Фрид: *Туга.* — Хорст Бингел: *Питалица.* — Арнфрид Астел: *Невиност.* — Ернст Јандл: *Памфлет о десет година.* — Гинтер Кунерт: *Последња кућа.* — Волфганг Бехлер: *Ератски камен.* — Јак Карзунке: *Килрој је био овде.* — VI *Сазнања: Мали апел за велико отварање уста.* — Берт Брехт: *Онима што ће се родити после нас.* — Волфганг Борхерт: *Онда постоји само једно!* — Берт Брехт: *Мојим земљацима.* — Валтер Бауер: *Дописница младим људима.* — Франц Кислинг: *О несрећној оставштини.* — Гинтер Кунерт: *О некима што су извукли главу.* — Гинтер Кунерт: *Неугодни Хитлер.* — Гинтер Грас: *Мали апел за велико отварање уста — или Говори онај који грца воду.* — Нели Сакс: *Кад почетком лета . .* — Гинтер Кунерт: *Прибелешке кредом.* — Георг Шнајдер: *Гробови.* — Кристина Буста: *У свитање.* — Ханс Егон Холтхузен: *Варијације о времену и смрти.* — Кристоф Мекел: *Ода ноћним трупама.* — Хорст Бингел: *Излазак сунца.* — Гинтер Кунерт: *Почесто мртваци.* — Армин Милер: *Аушвицки процес.* — Валтер Бауер: *Аушвиц.* — Марија Луйза Кашниц: *Живела сам.* — Валтер Бауер: *Једнога дана пробудићемо се и знати.* — Валтер Ј. Зомер: *Није ли боље . . .* — Арно Рајнфранк: *Пролазне победе.* — Хорст Бинек: *У силосима патње.* — Волфдитрих Шнуке: *Одговор.* — Алберт Арнолд Шол: *Трагови у небу.* — Бернт Јенч: *Терезин, гробље.* — Валтер Бауер: *Бити овде.* — Хелмут Хајсенбител: *Поучна тема о историји 1954.* — Хорст Бинек: *Песма о времену и сећању.* — VII *Слутње: Криза.* — Ханс Егон Холтхузен: *Tabula rasa.* — Кристоф Мекел: *Паун.* — Гинтер Грас: *У јајету.* Хајнц-Винфрид Сабе: *Радио-телеграм.* — Михаел Гутенбрунер: *Криза.* — Гинтер Грас: *Промена.* — Барбара Брендлер: *Нови оченаш.* — Хорст Бинек: *Упутство читаоцима новина.* — Валтер Хелмут Фриц: *Али шипке.* — Ингеборг Бахман: *Свих ових дана.* — Валтер Хелмут Фриц: *Не знам.* — Гинтер Кунерт: *Лукавство непријатеља.* — Аниза Колц: *Земља тешко дише.* — Валтер Бауер: *Ипак.* — Хајнц Пјонтек: *Са 30 година.* Гинтер Кунерт: *Кадикад.* — Карл Карло: *Моћ.* — Волфдитрих Шнуре: *Облетање.* — Андреас Окопенко: *Из циклуса „Медеја".* — Гинтер Грас: *Дечја песма.* — Карл Кроло: *У миру.* — Виланд Шмид: *На мојим плећима.* — Гинтер Ајх: *Поруке кише.* — Волфганг Хедеке: *Али овде на земљи.* — Гинтер Ајх: *Мала оправка.* — Хорст Бинек: *Врло далеко.* — Ерих Фрид: *Мере.* — Хелмут Хајсенбител: *Просте реченице.* — Карл Кроло: *Песма против смрти.* — Валтер Хелмут Фриц: *Оваквог једног јутра.* — Арнфрид Астел: *Трава са лејама цвећа.* — Гинтер Бруно Фукс: *После претреса куће.* — Ханс Магнус Енцесбергер: *Траг будућности.* — Гинтер Кунерт: *Немирни сан.* — Ханс Магнус Енцесбергер: *Слепачки.* — Ханс Магнус Енцесбергер: *Социјални партнер у индустрији наоружања.* — Ханс Магнус Енцесбергер: *Одбрана вукова од јагњади.* — Волф Бирман: *Велико храбрење.* — Карл Кроло: *Политички.* — Кристоф Мекел: *Химна.* — Волф Бирман: *Вест.* — Фолкер фон Терне: *Службено саопштење.* — Карл Кроло: *Насиље.* — Хорст Ланге: *Ноћу.* — Хилда Домин: *Сива времена.* — Дагмар Ник: *Мене мене текел.* — Фридрих Кристијан Делијус: *Награда.* — Хелмут Мадер: *Заобилажење једног историјског тока.* — Фридрих Кристијан Делијус: *После маневра.* — Петер Хандке: *Неупотребљени узорци смрти.* — Нела Масон: *Језик ноћног ветра.* — Фолкер фон Терне: *Одговор.* — Ингеборг Бахман: *Једном војсковођи.* — Ханс Рудолф Хилти: *Недотерана новогодишња песма 1959.* — Ерих Фридрих: *Пијачни дан.* — Ханс Магнус Енцесбергер: *Конјунктура.* — Христоф Мекел: *Напојница.* — Јоханес Шенк: *Лав Јуда.* — Јак Карзунке: *Немачка бајка.* — Гинтер Бруно Фукс: *Чудновати радио-телеграм.* — Гинтер Ајх: *Мисли на то . . .* — VIII *Узнемирења: Опасност од бродолома.* — Алберт Арнолд Шол: *Нешто се наговештава.* — Герт Лошиц: *Извештај о ситуацији.* — Гинтер Ајх: *Посматрајте јагодице.* — Кони Ханес Мајер: *Новембар II.* — Марија Луйза Кашниц: *Опасност од бродолома.* — Штефан Хермлин: *Птице и проба.* — Јоханес Бобровски: *Птичји путеви 1957.* — Хајнц Чеховски: *Полигон.* — Гинтер Кунерт: *Простор за маневре.* — Арнфрид Астел: *Питање.* — Ингеборг Бахман: *Призивање Великог Медведа.* — Гинтер Ајх: *Заштитница.* Гинтер Кунерт: *Облаци . . .* — Валтер Хелмут Фриц: *Оживање.*

Карл Кроло: *Историја.* — Карл Кроло: *Још данас.* — Ханс Магнус Енценсбергер: *Свима телефонским претплатницима.* — — Гинтер Грас: *Немоћни.* — Ханс Егон Холтхузен: *Варијације о времену и смрти.* — Алберт Арнолд Шол: *Нешто се још мора довести у ред.* — Ингеборг Бахман: *Одгођено време.* — Ерих Фрид: *Она земља.* — Хорст Бинек: *Скуп.* — Волфдитрих Шнуре: *Песма.* — Ерих Фрид: *Убити.* — Ерих Фрид: *Разлози.* — Елизабета Борхерс: *Доста тога.* — Карл Кроло: *Слобода.* — Хорст Бинек: *Сирови факат смрти.* — Волфганг Вајраух: *Чекајући.* — Ингеборг Бахман: *Реклама.* — Хелга-М. Новак: *Поштанска пошиљка за све.* — Волфдитрих Шнуре: *Извештај.* — Рајнер Кунце: *Као глинене ствари.* — Ролфрафаел Шреер: *О томе.* — Гинтер Ајх: *Пробудите се, јер снови су вам рђави.* — Ханс Магнус Енценсбергер: *У читанку за више разреде.* — Јирген Бекелман: *Једноме погинулом у будућем рату.* — IX *Катастрофа: Крај сова.* — Кристина Левант: *На смак света мирише.* — Вилхелм Леман: *После другог потопа.* — Ингеборг Бахман: *Вест.* — Георг Маурер: *Ви што се данас рађате...* — Марија Луиза Кашниц: *Вереник жабљи краљ* — Хорст Бинек: *Avant nous le deluge.* — Кристина Буста: *Налазишта.* — Петер Ленер: *Мере.* — Рената Акст: *Још осам дана.* — Ханс Магнус Енценсбергер: *Countdown.* — Волф Бирман: *Песмица о смрти и саме смрти.* — Екарт ван дер Линде: *Вежба.* — Андреас Окопенко: *Проза после лудила.* — Гинтер Кунерт: *Како сам постао риба.* — Ерих Кестнер: *Кртице.* — Криста Рајнинг: *Последњи.* — Андреас Окопенко: *Песма о сунцу.* — Ханс Магнус Енценсбергер: *Крај сова.* — Ерих Фрид: *После.* — Ханс Магнус Енценсбергер: *Doomsday.* — *Интерпретације.* — *О ауторима.* — *Садржај по ауторима.*

Данојлић, Милован

Милован Данојлић: ЧИСТИНА. — Нови Сад, Штампарско предузеће „Будућност", 1973; стр. 69+ [3]; 20,9 × 16.

Тираж: 1.000. Брошурано. Виньета на корицама *Душан Ристић.* Цена: 30,00 динара.

Садржај: [Све што глава заснова...]. — *Чистине.* ⁎*⁎ [Да разазнаш та тако видна, ал недокучива места...]. — Кућа са тремом. — Чимско двориште. — Балада о древним речима. — Бршљану. — Зимска песма. — Маховина. Кукурек. — Тишина зиме. — Провинција. — Фебруар. — Предео. — Понедељак. — Светиљци. — Увече. — Јесења балада. — Пут у Косјерић. — За хербаријум. — Шума Шушањ. — Јутарњи дактили. — Цртеж. — ⁎*⁎ [Јесен та ветровна крила, и ноге ветровне има...]. — Новембарска. — ⁎*⁎ [Ноћи су реке које теку кроз време: дубоке воде...]. — ⁎*⁎ [Између две собе, између два дана...]. — Сестре недељице. — Блесак. — Ронда. — ⁎*⁎ [Потајни зрак сунца који је, провукавши се између...]. — ⁎*⁎ [Велики правци поред река јасне линије века...]. — Да ништа није моје. — ⁎*⁎ [Јутро је такорећи добро...]. — Телеграфски стуб $^{548}/_{33}$. — Подне. — Пред кишу. — ⁎*⁎ [Нек уђе трава кроз завесе...]. — ⁎*⁎ [Ноћас пљушти киша, цео свет је длан...]. — ⁎*⁎ [Будиш се у времену које је од сна тише...]. — Хумка. — Послови године. — ⁎*⁎ [Дрвета крај пута откидају се од земље...]. — ⁎*⁎ [Перино заостала из продужених јутара...].

Дунђерски, Милан

Milan Dunđerski: OKOVAN REBRIMA. — Novi Sad, Štampa Prosveta — Novi Sad, 1973; str. 37 + [1]; 15 × 13,6.

Biblioteka Prva knjiga, 78.

Тираж: 300 numerisanih primeraka. Zaštitni omot. Estetska oprema *Ivan Horovic.* Цена: 10,00 динара.

Садржај: *Fideikomis stihovi.* 1 [Smerno otiču vode...]. — 2 [Dok vetar...]. — 3 [Letom otiču stvari...]. — *Fideikomis stihovi.* 1 [...Niz nemir dozreva misao...]. — 2 [Geometrijom dima iskuljava boja...]. — 3 [Vaskrsavaju putnici...].. — *Predvečerje.* Grad. — 1 [U opušku dana...]. — 2 [Prsti spruda zastaju...]. — *Drugo vreme putovanja.* 1 [Sivilo poleđine vremena...]. — 2 [Razobličen...]. — 3 [Svim putevima znan...]. — *46 stihova iz albuma.* [1] [Dozivaš odsudno vreme...]. — 2 [Osipa se noć pegama...]. — *Zatvoren lov.* San. — ⁎*⁎ [Mami likom okno nabusito...]. — *Zatvoren lov.* 1 [Pronalazim...]. — 2 [Sad ime...]. — *Predusret.* 1 [U čelu ti...]. —2 [U dnu postelje...]. — 3 [Ti prolaziš...]. — 4 [Na dnu neba...].

Илић, Војислав

Војислав Илић: ПЕСМЕ. Изабрао и приредио *Бошко Петровић.* — Нови Сад, Штампарско предузеће „Будућност", 1973; стр. 257 + [3]; 19,4 × 11,7.

Тираж: 5.000. Платно. Заштитни омот. Насловна страна *Иван Болдижар.* Цена: комплет од 5 књ. 300,00 дин.

Садржај: I Задоцњени путник. — Молитва. — Над Београдом. — Љубим те, душо!... — Елегија. — Моме Милораду. — Звезда. — Звоните звуци... — Љубав. — Љељо. — Љубичица. — Дух прошлости. — Слутња. — На Дрини. — Једна ноћ. — Жртва. — Тибуло. — Пролеће. — На весељу. — Сан. — Небесни звуци. — Јесен. — Вече. — Исповест. — Грм. — Песма. — Под љупким небом... — Зимско јутро. — Анђео мира. — На стени. — Елегија. — У ноћи. — Љељо. — Лада. — Последњи гост. — Т*. — [На слици Тијантиној]. — Елегија. — Госпођици N*. — На Тичару. — Госпођици N*. — ⁎*⁎ [Сиво, суморно небо...]. — ⁎*⁎ [То је било — сећаш ли се?...]. — ⁎*⁎ [Вече је одавно прошло...]. — Сумња. — Мојим пријатељима. — ⁎*⁎ [Због ом!...

Никада можда нећу...]. — Фантазија у ноћи. — Исток. — ⁎*⁎ [Под ногама мојим отимљу се вали...]. — У споменицу пријатељу Сими Ј. Аврамовићу. — Стара песма. — Оморика. — Циганче. — Анђео туге. — Опроштај са Шајкашком. — На чарди. — ⁎*⁎ [Плашљиво и мило лане...]. — Вечита хармонија. — Нимфа. — Пред Тројом. — Овидије. — На Вардару. — Са форума. — ⁎*⁎ [Подигни завесе тешке...]. — Ноћни гласови. — На мору Јегејском. — — Арнаутка. — Петрарки. — У позну јесен. — Песник. — У пролеће. — Другу. — Лелек. — Чекање. — На гробу војводе Дојчина у Солуну. — Свети Сава. — Поменак. — Зимска идила. — Турска. — Јутро на Хисару код Лесковца. — Четири песме калифе Абу-Ел-Рахмана. — Вековни стражар. — У споменицу пријатељу Ј. М. М. Х. — Постанак Љубичице. — Обућар и његов син. — Мојој музи. — Данаја. — ⁎*⁎ [Досада, магла и тама...]. — Химна векова. — ⁎*⁎ [Не зидамо дом камени...]. — У осами. — З*. — Елегија на развалинама куле Северове. — Клеон и његов ученик. — ⁎*⁎ [Заробљен Прометеј српски...]. — Бабакај. — Запуштени источник. — Вече на броду. — Ниоба. — ⁎*⁎ [Кад се угаси сунце...]. — Муратово тулбе. — ⁎*⁎ [Са погледом угашеним...]. — II Моме Гарику. — Спомен. — Оргије. — Грађанска врлина. — Маскенбал на Руднику. — Телеграми. — [Милану Савићу]. — Из бележника. — Један монолог младог Слепчевића. — Два песника. — Пријатељу. — Србин у рају. — Елегија једне залутале депеше. — Реалиста. — III Пастир. — Вартоломејска ноћ. — Цар и абат. — Тамара. — Пећина на Руднику. — Љубавна прича о дону Нунецу и дони Клари. — Плач Афродите над Адонисом. — Коринтска хетера. — Опсада Бенаре. — Смрт Катонова. — Мраморни убица. — Љубавна трка. — Гласник слободе. — Усамљени гробови. — Амор на селу. — Напомена.

Јакшић, Бура

Бура Јакшић: ПЕСМЕ, Изабрао и приредио *Бошко Петровић*. — Нови Сад, Штампарско предузеће „Будућност", 1973; стр. 224 + [3]; 19,4 × 11,7.

Тираж: 5.000. Платно. Заштитни омот. Насловна страна *Иван Болдижар*. Цена: комплет од 5 књ. 300,00 динара.

Садржај: *Лирске песме*. Првенчад. — Спомен. — Госпођици... у спомен. — Ах, животу! — Награда. — Путник. — Где красоте... — Што не пијеш... — Све је прошло... — Осмех. — Моји болови. — Зашто ме... — Из делаонице. — Мила. Госпођици Л... — Ал' ми сада... — Стазе. — Где ја... — Још. — Мома. — Уочи нове године. — Шта ће... — Пут у Горњак. — Ноћ у Горњаку. — Вече. — На ноћишту. — Грешник. — Старо доба. — Косово. — Каткад. — Друг. — Моја Милка. — Орао. — Пуста је... — После смрти. — Ти си била... — Сунце. — Ја. — Божји дар. — Ја сам стена. — Ћутите, ћут'те!... — Небо моје... — Кога да љубим... — Због ом!... — Пијем... — Осили се... — Раја. — Јевропи. — Падајте, браћо!... — Осећам. — Што нисам. — Црногорац Црногорки. — Љубав. — Кроз поноћ... — Поток жубори... — На колена. — На Липару. — Поноћ. — Да л' то... — Отаџбина. — Једној несташној девојци. — Успомене. — Сироче. — Као кроз маглу. — Мир. — ⁎*⁎ [Дигоше се гавранови...]. — Кад у вече. — *Веће песме*. Искушеник. — Осман-ага. — Братоубица. — Невеста Пивљанина Баје. — Ратар. — Шваља. — Карауља на Вучјој пољани. — Земља. — Јан Хус. — Стражар. — *Сатиричне, пригодне песме и епиграми*. Отац и син. — Јевропски мир. — Калуђери. — Због ом 1858-ој години. — При подизању „Вилажа". — Писмо. — Штилистика. — ⁎*⁎ [Шта то блиста..]. — Напомена.

Јовановић, Јован Змај

Јован Јовановић Змај: ПЕСМЕ ЛИРСКЕ, МИСАОНЕ, РОДОЉУБИВЕ, Изабрао и приредио *Бошко Петровић*. — Нови Сад, Штампарско предузеће „Будућност", 1973; стр. 405 + [3]; 19,4 × 11,6.

Тираж: 5.000. Платно. Заштитни омот. Насловна страна *Иван Болдижар*. Цена: комплет од 5 књ. 300,00 динара.

Садржај: I *1850—1863*. Девојка чека драгога. — Бачко коло. — По пољу је киша пала. — Зора руди. — Двоја врата. — Селим бег. — Лем-Едим. — Срце птицом. — Мати, мати. — У сватовима. — Побри Стеви В. Каћанском. — Једна цура. — Кад се сетим. — Песник и песме. — Тајна љубав. — Вила. — На гробу Хафисовом. — Под прозором. — Јесење вече. — Невинашце. — У ноћи. — Песма коју је на сентомашкој беседи у Новом Саду деклемовала мала Милица Николићева Цаверова год. 1863. — Соколи, соколи. — II *Булићи*. Разговор са срцем. — I [Ао, небо, плаво небо...]. — II [Мрачни, кратки дани...]. — III [Мој је живот тужан пустолина грдна...]. — IV [И ти си храбра била...]. — V [Оj, девојко, жељо жива...]. VI [Мислећ' на те — у том вају...]. — VII [Месечина, — ал' месеца нема...]. — VIII [Пола срце, пола камен...]. — IX [Рузмарине, не мириши туди...]. — X [Девојчице, немилице мала...]. — XI [„Ај, пусти ме да одлетим..."]. — XII [О, погледај звезде јасне...]. — XIII [Дико моја...]. — XIV [Љубим ли те... ил' ме санак вара...]. — XV [Теби, цвете, теби певам...]. — XVI [Оj месече, много ми је криво...]. — XVII [Кажи ми, кажи...]. — XVIII [И молио сам очи...]. — XIX [Ја ти морам и то рећи...]. — XX [Јеси л' ме жељна, драга?...]. — XXI [„Може л' сунце сјати"...]. — XXII [Видиш, сад сам дошô к теби...]. — XXIII [Та не бој се, није тако...]. — XXIV [Љуби мене, љубованко...]. — XXV

[Oj, ружице, цвете вити...]. — XXVI [Да ти ниси српска мома...]. — XXVII [Свет ће читат песме моје...]. — XXVIII [Oj, љубави, видовита вило...]. — XXIX [Дај ми руку да је видим...]. — XXX [Да је мени шевче и голупче...]. — XXXI [Ала су нам срца близу!...]. — XXXII [Сниво сам те, а ти пуна цвећа...]. — XXXIII [Тијо, ноћи...]. — XXXIV [Имам песме, ако немам злата...]. — XXXV [Мој драгане, где си синоћ био...]. — XXXVI [Тамо, тамо у даљини...]. — XXXVII [Празан је листак овај...]. — XXXVIII [Нагиздаћу те, душо...]. — XXXIX [Накићени твоји свати...]. — XL [Хоће да се и насмеју...]. — XLI [А нашто моје песме...]. — XLII [Ала ј' леп...]. — XLIII [Душо моја, што сам снио...]. — XLIV [Кад прво сунце...]. — XLV [Црна ноћи, ласно ти је проћи...]. — XLVI [Срца стрепе каштo...]. — XLVII [Песмо моја, закити се цветом...]. — XLVIII [Ноћ је тија, — месечина сија...]. — XLIX [Славуј пева, прижељкује...]. — L [А молиш ли се, свете?...]. — LI [Oj, ви дани, нисте дани...]. — LII [Путујемо, Воз нам лети...]. — LIII [Булићи, Булићи...]. — LIV [Знаш ли, драги, онај санак...]. — LV [Село је сунце јарко...]. — LVI [Небо гори, звезде горе...]. — LVII [Јесен била жалостива...]. LVIII [Кад заруди зора...]. — LIX [Ти ме питаш што те гледам...]. — LX [Чујеш, лане, чујеш ли га...]. — LXI [Заспала си. А ја будан...]. — LXII [Кад се молиш вишњем богу...]. — LXIII [Мати сину код колевке....]. — LXIV [Божић, Божић, мио данак...]. — LXV [Не виде ме, ја је сматрам...]. — LXVI [Са истока поче плавет...]. — LXVII [Овај лептир златокрили...]. — LXVIII [Та желела си сина...]. — LXIX [Шалај, луче...]. — LXX [Ход'те, браћо, певидрузи...]. — LXXI [Питаћеш ме, моје чедо...]. — III *1865—1884.* Туга материна за првенцем. — Три хајдука. — Гвожђе. — Крст од злата. — Опомен се, опомен се. — Старац. — Гусларева смрт. — Дед и унук. — Дижимо школе!. — Бранкова жеља. — У ноћи. — Ко ће као љубав. — Светли гробови. — Вече. — Голубице моја. — Песма о песми. — Јесен. — Помало. — Какав је данас дан. — Српски сватови. — Кад већ мора. IV *Буњили увеоци.* I [Све што даље време хити...]. — II [Болна лежи, а нас вара нада:...]. — III [Јуче чарах пролеће и цвеће...]. — IV [Пођем, клецнем, идем, застајавам,...]. — V [Нит хоће воде, нит хоће лека...]. — VI [Мишљасмо да ће дуго да траје...]. — VII [Сунце с роди, па завири...]. — VIII [Мртво небо, мртва земља...]. — IX [Кад сам био на твом гробу,...]. — X [Зар ја љубит више не смем?...]. — XI [Бежећ некуд — дођох, стигох...]. — XII [Времену је, тако с чини,...]. — XIII [Као свећа воштаница...]. — XIV [Ти си већем бледа била,...]. — XV [У гроб, у гроб спуштају је...]. — XVI [Листај горо, листала...]. — XVII [Што ме људи гледе тако,...]. — XVIII [Превртући прашне књиге...]. — XIX [Ево њена марамица...]. — XX [Шта је туга која дође...]. — XXI [Пробудио с' оркан љути...]. — XXII [Ох, како је сиво, тамно,...]. — XXIII [Ноћ је пала страшно мрачна...]. — XXIV [Можда није то баш тако...]. — XXV [Сунце с' раћа, зора блиста...]. — XXVI [Судбина се зове, — како л'?...]. — XXVII [Та дабогме, свака рана...]. — XXVIII [Благо оном који уме...]. — XXIX [Овај прамен косе плаве,...]. — XXX [Што је јава тако кивна...]. — XXXI [Од муке се песме вију;...]. — XXXII [Иза горе сунце ниче...]. — XXXIII [И опет ме к вама води...]. — XXXIV [Смрти, смрти. црна смрти,...]. — XXXV [Много ми је загонетно...]. — XXXVI [На студени срца мога,...]. — XXXVII [Месечина као негда...]. XXXVIII [Од детињства, од једва — сећања,...]. — XXXIX [Вратисмо се спред олтара...]. — XL [Свако јутро сунце суши...]. — XLI [Она мила, а он врстан, — ...]. — XLII [Сваку нашу срећу ...]. — XLIII [Срећа стоји, нешто чека;...]. — XLIV [Моје небо, јер је мутно;...]. — XLV [Кад сам на свет овај пао,...]. — XLVI [Док имам срећу пуну,...]. — XLVII [Други на гроб плоче мећу...]. — XLVIII [„Разумеш ли шта је свет?"...]. — XLIX [Лепо ли ми описујеш...]. — L [Молио сам бога крепко...]. — LI [Од чега си, боже, срце знао створит?...]. — LII [Тетка-Мико, уђи и ти...]. — LIII [Појте, појте, веселте се,...]. — LIV [Чујем да си блед у лицу,...] — LV [Да л' то беше санак...]. — LVI [Имао сам сестру једну, ...]. — LVII [Кад нам мили на пут пођу,...]. — LVIII [Већ девет година на раната леже,...]. — LIX [„Видиш ону звезду горе",...]. — LX [У сну, дабогме у сну,...]. LXI [Сад разумем вечност шта је,...]. — LXII [Гроб је трулеж, — он не уме...]. — LXIII [Окер, кармин, ултрамарин,...]. — LXIV [Ко је тужан, нек не тражи...]. — LXV [Волео сам негда цвеће,...]. — LXVI [Месечина кад прелије боле...]. — LXVII [Пале сузе, — не из ока...]. — LXVIII [Промисли се, — нису ране...]. — LXIX [Нешто си рећи хтела...]. — V *1886—1895.* Пролећница. — Дивна звезда. — У грозници. — Алија. — Чудновато. — Крила и окриља времена. — Слика и слика. — Две ноћи. — Одзив. — Негда. — Откиде се. — VI *Из Снохватица.* Вила Андосила и птица невидица. — Тамновање дука — Лукино. — Сарајевка Смиља. — Добошар и Мара девојка. — Пак он своје и не жали главе. — Бачка најбоље пролази. — Пчеле и протопоп Недјељко. — Куда ће, куд ће... — Хајдук Вељко. — Шта мисле п'јетли и кокошке. — Куши — Бидија. — Ивна и Дивна. — Сребрна бурма. — Обвила се винова... — Нико боље од бекрије Мује. — У чаћавој механи. — Кроз бурму. — Сентомашу, на тебе је беда. — Зврц и одзврц. — Ноћ за крађу. — Берба бисера. — Бисенија. — Војла дје-

војла. — U глувој ноћи, око поноћи. — Чекање стидљиве девојке. — Из Дрине. — Одмор хајдука Новака. — Образ јачи од срца. — Сестре на добро слуте. — Болно момче. — Гусларева шала. — Ком се китиш, гиздава девојко. — Уздање у бога. — Oj, боже мој! — Будалина Тале пред царем. — Дјевојчин одговор. — Луђани Стојан и облакиња вила. — Пјесма без краја. — Пркос јадне девојке. — Што је пало у невр'јеме иње. — Дуле. — Варош Чаћавица. — VII *1896—1903.* Старац. — Разна варања. — У самртном заносу. — Духни вјетре... — Поток суза. — Сто дана. — Први дани пролећа. — Мајски дан. — Невина је. — Не пева лабуд. — Над гробом дра Светозара Милетића. — Стара песма. — Боже! — *Напомена.*

Костић, Лаза

Лаза Костић: ПЕСМЕ. Изабрао и приредио *Бошко Петровић.* — Нови Сад, Штампарско предузеће „Будућност", 1973; стр. 405 + [3]; 19,4 × 11,6.

Тираж: 5.000. Платно. Заштитни омот. Насловна страна *Иван Болдижар.* Цена: комплет од 5 књ. 300.00 динара.

Садржај: *Место предговора.* Међу звездама (Вилованка). — 1858—1862. Шести дан. — На Грахову. — Сан Хафисов. — Иза сна. — Полажници. — Стари Циго. — Под прозором. — Све што ми је рекла... — Виле. — Снио сам те. — Голуб. — Сабља и круна. — Стварање света. — Даници. — Српкиња. — Наискап... — Љубавни двори. — Зора и девојка. — Из Хајнеове „Књиге песама". — Што ми вене... — Срем и Бачка. — Пушка. — Под Варадином. — Гаврилу Егрешији. — Вече. — Сан. — Сто годишњица Саве Текелије. — Због ом, дико, писаћу ти... — Снове снивам ... — У Срему. — Дакле тако... — Погреб. — 1862—1864. Рајо, тужна рајо... — После погреба. — Ej, несрећо... — Коло. — Oj, та веруј веру мени! — У јуј-јуј-јуј-јуј! — Волимо се... — Побри J. J. — Сад на срцу. — Ej ропски свете! — Звоно. — Објесен. — Ти и твоја слика. — Синоћ. — Анђелчићу. — Срце куца... — Наше. — Не гледај ме... — Опрости ми... — Љубавна гуја. — За сестром. — Рече господ. — 1863. — Славуј и лала. — Међу јавом и мед сном. — Рањеник. — Љубавни мач. — Дим. — Спаваћа песма (арапски напев). — Постанак песме. — Бурђеви ступови. — Моја звезда. — У ноћи. — Мој рај. — Oj, очима тим сунчаним... — Десно крило. — Срце рече... — Лице твоје. — Видим ли те... Минадир. — Последња ружа. — Прометеј. — Омладини. — 1864—1867. Над Костом Руварцем. — На парастосу Вука Ст. Караџића. — О Шекспировој тристогодишњици. — *Беседа.* Приказа. I, Слава. II. Косово. Косовка девојка. Здравица. — III. Жртва шејтану. Харем. IV. Клетни благослов. — Грахов лаз (Свршетак песме Старога Барда — Стеве В. Каћанског). — Спомен Јовану Андрејевићу. — Певачка имна. — Певачка имна Јовану Дамаскину. — Самсон и Делила. — Спомен на Руварца. — До појаса. — Моја дангуба. — 1867—1874. Ох, жао ми те је! — Неверице... — На парастосу српског кнеза Михаила М. Обреновића III. — На парастосу Јелене Боздине рођ. Велановића. — Разговор с увученом српском заставом у маџистрату новосадском. — Јадрански Прометеј. — Паризу 1867—1870. — Сужњи. — Дон Кихоту. — Прељубница. — *Песме, уметке и ситнији преводи.* Из „Максима Црнојевића". I Анђелијина песма. II Песма образина, III Наданова песма. — Марсељанка. — *Позивнице (1877—1909).* Права „Бранкова жеља". — Дуждс се жени! — Омладини на збору. — Педесета. Побри Змају — Јовану Јовановићу. — Oj, Авало... — „Србу" (Отпоздрав Љ. П. Ненадовићу). — Госпођици Л. Д. (Ленки Дунђерској) у споменицу. — О прослави Бранкова „Бачког растанка". — „Прерано!" — Пролог за „Горски вијенац". — Santa Maria della salute. — Напомена.

Костић, Соња

Sonja Kostić: SAMO TIŠINU ČUJEM. — Novi Sad, Štampa Prosveta — Novi Sad, 1973; str. 38 + [2]; 15 × 13,6.

Biblioteka Prva knjiga, 80.

Тираж: 300 numerisanih primeraka. Zaštitni omot. Estetska oprema *Ivan Horovic.* Цена: 10.00 динара.

Садржај: Jedino praznik. — Nezajažljiva dubina mora. — Reka. — Kakva je to reč. — Ljubav. — Ima hiljadu... — Nekiput... — Reci daljinama. — Ako sam sama. — Život bez tebe spava. — Reci mi gde sam sad ja. — Sat. — Sećanja. — Pustinja. — Daleko sam od tuga neotkrivenih. — Most. — Pitam ljubav da mi oprosti. — Cveće ne voli životinje. — Ptice nisu sanjalice. — Želim. — Samo tišinu čujem. — Zbogom ptico. — To niko ne mora da zna. — Oktobar, žuta ptica. — Gora. — Drvo. — Sećam se. — Šlep. — Požuri. — Divan grad. — Na Kalemegdanu. — Gde nas vreme potvrđuje. — U šumi. [Knjiga nema: Sadržaj]

Лалић, Милан

Milan Lalić: PSALMI I DRUGE PESME. — Novi Sad, Štampa Prosveta — Novi Sad, 1973; str. 48 + [2]; 15 × 13,6.

Biblioteka Prva knjiga, 82.

Тираж: 300 numerisanih primeraka. Zaštitni omot. Estetska oprema. *Ivan Horovic.* Цена: 10.00 динара.

Садржај: *Psalmi.* I [Caru Davidu...]. — II [Po tragu u pesku...]. — III [Putovaću uklet...]. — IV [Zri njena dojka...]. — V [Nad gradom lelek inoča...]. — VI [Svu noć su psi...]. — VII [Viju vuci, jasnogrla...]. — VIII [Dva tamna neba...]. — IX [Ne grakći brate...]. — X [Tone srebrna lađa...]. — XI [Klekni u seni kiparisa...]. — XII [Sagledah uljanike...]. —

XIII [Škorpion u kalpaku . . .]. — XIV [Ime mi pustinjama hudo proneše . . .]. — XV [Ne pominji njena stopala . . .]. — XVI [Tvoje sam usne raspet tumačio . . .]. — *Mrtvi pesnici.* Mrtvi pesnici. — Mrtvi pesnici pred stiksom. — U paklu. — Pesnici samoubice. — Vijon. — Ezra Paund. — Lotreamon. — *Dve pesme.* Na grobu narcisa. — Podvižnik. — *Dolazak očekivanog.* — Dolazak očekivanog. — Drugo leto. — Drugovi. — *Tri soneta.* Sonet o nastanku pesme. — Sonet za Lilu. — Sonet o pesniku. [Knjiga nema: Sadržaj].

Милидраговић, Божидар

Божидар Милидраговић: БУБРИШТЕ НАСЛАДА. — Нови Сад, Штампарско предузеће „Будућност", 1973; стр. 214 [2]; 19,5 + 12.

Библиотека „Данас"

Тираж: 1.000. Платно. Заштитни омот. Бакропис на омоту *Младен Србиновић,* Љубавници. Цена: 85.00 динара.

Милић, Чедомир

Др Чедомир Милић: ФРУШКА ГОРА — ГЕОМОРФОЛОШКА ПРОУЧАВАЊА. [Илустровано]. — Нови Сад, Штампарско предузеће „Будућност", 1973; стр. 74 + [8 са илустрацијама] + 2 прилога; 24 × 16,8.

Матица српска. Одељење за природне науке.

Монографија Фрушке горе.

Поводом 150-годишњице оснивања Матице српске 1826—1976.

Тираж: 1.000. Брошурано. Цена: 20.00 динара.

Садржај: Увод. — Морфологија. — Преглед геолошке грађе и тектонике. — Морфолошке особине. — Морфогенетска класификација. — Закључак. — Литература. — Résume: La Fruška Gora — Études géomorphologique. — Илустрације.

Милосављевић, Марко . . .

Др Марко Милосављевић, др Станоје Станојевић, др Павле Катић, др Наталија Тодоровић: КЛИМАТСКЕ ПРИЛИКЕ ФРУШКЕ ГОРЕ. — Нови Сад, Штампарско предузеће „Будућност", 1973; стр. 102 + [2]; 24 × 16,8.

Матица српска. Одељење за природне науке.

Монографија Фрушке горе.

Поводом 150-годишњице оснивања Матице српске 1826—1976. —

Тираж: 1.000. Брошурано. Цена: 20,00 динара.

Садржај: Увод. — Температура ваздуха. — Температура земљишта. — Влажност ваздуха. — Облачност. — Средња месечна и средња годишња облачност. — Падавине. — Ветар. — Литература. — Zusammenfassung: Klimabedingungen des Gebirges Fruška Gora.

Младеновић, Александар

Др Александар Младеновић: ЈЕЗИК ВЛАДИКЕ ДАНИЛА. Технички редактор и коректор *др Александар Младеновић.* — Нови Сад, Штампа: Издавачка установа „Научно дело", 1973 [априла 1974]; стр. 198 + [2]; 24 × 17.

Матица српска. Књижевно одељење.

Тираж: 1.000. Платно: 100. Брошурано: 900. Цена: 30.00 динара.

Садржај: I Увод. — II. *Графијске одлике.* Самогласник и. — Самогласник е. — Самогласник о. — Самогласник а. — Самогласник у. — Самогласник я, ю. — Група јо и ји. — Група ији. — Самогласничко р. — Сугласник ј. — Писање ј у међувокалском положају. — Писање група ја и је после сугласника. — Сугласници ћ и ђ. — Сугласник џ. — Сугласници љ. и њ. — Слово џ. — Слова Ѱ, Ѯ и Ѕ. — Напомена о неким словима. — III *Правописне одлике.* — Група сугласника. — Слова ь и ъ. — Интерпункцијски знаци. Састављено и растављено писање речи унутар текста и на крају речи. — Скраћено писање неких речи. — Наредно писање слова у неким речима. — Лигатуре. — Употреба великих слова. — Обележавање бројева. — Закључак о графији и правопису. — IV *Гласови.* Самогласници. — Рефлекси јата. — Рефлекси полугласника. — Остале самогласничке појаве. — Једначење и сажимање самогласника. — Губљење самогласника. — Покретни самогласници. — Сугласници. — Сугласник х. — Сугласник ф. — Сугласник џ. — Напомена о евентуалном постојању сугласника дз у писмима владике Данила. — Асимилација сугласника. — Разједначавање сугласника. — Напомена о јотовањима. — Метастаза сугласника. Губљење сугласника. — Остале сугласничке појаве. — Стране речи са одговарајућим гласовним изменама. — V *Облици.* Именице. Једнина. — Множина. — Напомена о роду и облику појединих именица. — Заменице и придеви. Личне заменице. — Именичке заменице. — Придевске заменице. — Промена заменица и придева. — Напомене о појединим придевима. — Компаратив и суперлатив. — Бројеви. — Глаголи. Презент. — Императив. — Аорист. — Имперфект. — Глаголски прилози. — Глаголски радни придев. — — Глаголски трпни придев. — Глаголска именица. — Инфинитив. — Футур. — Перфект. — Плусквамперфект. — Потенцијал. — Напомене о основама и облицима појединих глагола. — Прилози. — Предлози. — Везници. — Партикуле. — Речце. — VI *Из синтаксе.* Напомене о употреби и значењу неких именица. — Напомене о употреби и значењу неких падежа. Генитив. — Датив .— Акузатив. — Инструментал. — Локатив. — Напомене о употреби неких заменица и придева. — Напомене о неким глаголским облицима и глаголима. — Конгруенција. — Ред речи. — Напоме-

не о реченици. — VII *Из фразеологије.* — VIII *Из лексике.* — IX *Закључак.* — Списак употребљених скраћеница. — Прилог.

Николић, Јелена

Јелена Николић: БИБЛИОГРАФИЈА МАТИЦЕ СРПСКЕ, 1950—1965, II. Редакција: *Лаза Чурчић.* — Нови Сад, Штампа: „Ми нерва", Суботица, 1973; стр. 682 + [5]; 24,2 × 17.

Тираж: 2.000. Платно. Цена: 200.00 динара.

Садржај: Јелена Николић: Предговор. — *Књиге, 1950—1965.* — *Фототипска издања, 1950—1965.* — *Повремене публикације* (периодика), 1950—1965. — *Разно,* 1950—1965. — Преглед аутора са насловима радова. — Регистар наслова (самосталних издања). — Регистар преводилаца. — Регистар збирки. — Хронолошки преглед повремених публикација (периодике). — Регистар штампарија. — Именски регистар. [У колофону поред: Издавачко предузеће Матице српске изостало: „и Библиотека Матице српске"]

Павић, Милорад

Милорад Павић: ГВОЗДЕНА ЗАВЕСА. — Нови Сад, Штампарско предузеће „Будућност", 1973; стр. 221 + [3]; 19,5 × 12.

Библиотека „Данас"

Тираж: 1.000. Платно. Заштитни омот. Линорез на омоту *Марио Маскарели,* Бокељски сан, II. Цена: 70.00 динара.

Садржај: „Вецвудов" прибор за чај. — Сувише добро урађен посао. — Аеродром у Конављу. — Завеса. — Чувар ветрова. — Право стање ствари. — Блејзер боје мора. — Једанаести прст (Једно писмо мртвима). — Силазак у Лимб. — Вечера у Дубровнику. — Вино и хлеб. — Цветна грозница. — Запис у знаку девице. — Збирка Романа Мелода. — Трећи аргумент. — Икона која кија. — Разнобојне очи. — Крчма код седам сиса. — Бахус и леопард. — Поговор.

Петровић, Драгољуб

Др Драгољуб Петровић: О ГОВОРУ ЗМИЈАЊА. Посебан отисак (прештампано) из Зборника за филологију и лингвистику књ. XIV/1, 171—232; XIV/2, 171—198; XV/1, 139—176; XV/2, 151—211. — Нови Сад, Штампа: Издавачка установа „Научно дело", Београд, 1973; стр. [4] + 198 + [4] + мапа; 24 × 16.3.

Матица српска. Књижевно одељење.

Библиотека Зборника за филологију и лингвистику.

Тираж: 1.000. Платно. Цена: 30,00 динара.

Садржај: Списак скраћеница и литература. — I део. *Увод.* — II део. *Гласовни систем. А. Акценат.* — Преношење акцента на проклитику. — Напомене о акценту неких морфолошких категорија. — [Акценат именица]. — Акценат придева. — [Акценат глагола]. — Б. *Вокализам.* — Вокал а. — Вокал о. — Ванакценатске вокалне промене. — Вокал ђ. — Судбина ђ у префиксима пре, при. — Остале вокалске појаве. — Вокалске редукције у сандхију. — Асимилација вокалских група. — [Закључна разматрања о вокализму]. — В. *Консонантизам.* — Глас х. — Судбина групе хв. — Гласови в, ф, б, п. — Глас ј. — Гласови ћ, ђ, ч, џ. — Гласови љ, л. — Гласови н, њ, м. — [Десоноризација]. — [же > ре].. — Судбина групе ст. — Јотовање. — Консонантске групе. — Ситне појаве. — III део. *Облици.* А. *Именице.* Напомене о роду неких именица. — Једнина — Множина. — Генитив плурала маск. — неутра. — Генитив плурала феминина. — Датив — Инструментал — Локатив плурала. — Б. *Замењице.* — В. *Придеви.* — Компарација придева. — Г. *Бројеви.* — Д. *Глаголи.* — Инфинитив. — Презент. — Аорист. — Имперфект. — Радни глаголски придев. — Трпни глаголски придев. — Глаголски прилог садашњи. — Глаголски прилог прошли. — Футур. — Императив. — Б. *Прилози и партикуле.* — Прилози за место. — Прилози за време. — Прилози за начин. — Прилози за количину. — Везници. — IV део. *Синтакса.* — А. *Употреба падежа.* — I. Генитив. — II. Датив. — III. Акузатив. — IV. Инструментал. — V. Локатив. — Б. *Из синтаксе глагола.* Инфинитив. — Перфекат. — Аорист. — Презент. — Футур. — Императив. — В. *Напомене о реченици.* — Напомене о реду речи. — Конгруенција. — V део. *Закључци.* — *Текстови.* — Резюме: О говоре Змияне.

Петровић, Јован . . .

Др Јован Петровић, мр Драгољуб Бугарски, Слободан Бурчић, Живан Богдановић: ВОДЕ ФРУШКЕ ГОРЕ. — Нови Сад, Штампарско предузеће „Будућност", 1973; стр. 68 + [2]; 24 × 16,8.

Матица српска. Одељење за природне науке.

Монографија Фрушке горе.

Поводом 150-годишњице оснивања Матице српске 1826—1976.

Тираж: 1.000. Брошурано. Цена: 20,00 динара.

Садржај: Увод. — Хидрогеолошке особине стена. — Геоморфолошка основа хидрографије. — Климатски услови хидрографије. — Вегетација и њен утицај на хидрографију. — Подземне воде. — Површинске воде. — Закључак. — Литература. — Катастар извора на Фрушкој гори. — Потоци и реке Фрушке горе. — Résumé: Les eaux de la Fruška Gora.

Радичевић, Бранко

Бранко Радичевић: ПЕСМЕ. Изабрао и приредио *Бошко Петровић.* — Нови Сад, Штамапрско предузеће „Будућност", 1973; стр. 337 + [1]; 19,4 × 11,7.

Тираж: 5000. Платно. Заштитни омот. Насловна страна *Иван Болдижар*. Цена: Комплет од 5 књига 300,00 динара.

Садржај: I *Прва књига*. Девојка на студенцу. — Путник на уранку. — Путник и птица. — Ноћ па ноћ. — Цић! — Туђин. — Ајдук. — Путу крај. — Враголије. — Сретан пастир. — Драги. — Молитва. — Жеља. — Јадна драга. — Нека сунца. — Ране. — Слатка мисли. — Јади изненада. — Клетва. — ? [Никад није вито твоје тело...]. — Бачки растанак. — Пут. — Натписи. — II *Друга књига*. Гусле моје. — Хајдуков гроб. — III *Посмртне песме*. (О красна ти певања сјајна висо...]. — [Сонети] VI, VII, VIII. — [Моје сунце]. — [Туга и опомена]. — [Перивој]. — [Кад млидијах умрети]. — [Песма умрлом брату Стевану]. — [Нуто јада]. — [Писмо у стиховима]. — [Мини Карацић у споменицу]. — [Петру Петровићу Његошу владици црногорском]. — [Њени јади]. — [Оj Мораво]. — [Берачице]. — Два камена. — [Убица у незнању]. — Кајгана. — [Радост и жалост]. — [Болесников уздисај]. — [Где су]. — [Укор]. — [Та напих се]. — [Безимени или луди Бранко]. — I Песма. — II Песма. — III Песма. — [Утопљеница]. — Напомена.

Смит, Антони

Антони Смит: ЉУДСКО ТЕЛО. С енглеског превела *Зора Миндеровић, Милица Михаиловић*. — Нови Сад, Штампарско предузеће „Будућност", 1973; стр. 574 + [2]; 24,2 × 16,2.

Тираж: 3.000. Платно. Насловна страна *Фења Соретић*. Заштитни омот. Фотографија на омоту *Миодраг Борђевић*. Цена: 150,00 динара.

Садржај: Увод. — *Еволуција*. Порекло живота — фосили — Сисари — Примати — Човек. — *Раса*. Расизам — Расне поделе — Јевреји — Црнци — Величина мозга — Супериорност — Чистота — Биолошка нужност — Научни закључци. — *Становништво*. Прошлост — Садашњост — Будућност — Урбанизација — Исељавање — Предвиђање. — *Одбрана репродукције*. — *Мужјак*. Како се преноси сперма — Пенис — — Потенција — Афродизијаци — Сперматозоид — Семеници — Ејакулација — Отисак сперме — Номенклатура — Време парења — Полни преступи — Хомосексуалност — Шкопљење — Обрезивање. — *Женка*. Анатомија — Еструс — Овулација — Менструација — Одређивање пола — Девичанско рађање — Менопауза и промене — Обрезивање. — *Плодност*. Неплодни брачни пар — Вештачко оплођивање — Доба, ватреност, расположење — F. S. H. плодност — Случај „туђих мужјака". — *Контрацепција*. Историја — Контролори рађања — Религиозно мишљење — Данашње прилике — Пилула — I. U. D. — Ушкопљавање. — *Брак*. — *Трудноћа*. Знаци — Тестови — Ембриологија — Оплођивање — Ектопичне трудноће — Имплантација — Ектодерм, мезодерм, ендодерм — Календар трудноће — Загонетке трудноће — Нормалност трудноће — Неодољив прохтев за одређеним јелом и пићем — Постељица — Пупчана врпца — Плод и закон — Абортус. — *Време пре порођаја*. Дужина трудноће — Законске трудноће — Трудноћа животиња — Порођајни болови — Прва, друга и трећа фаза — Појављивање из материце — Плач из материце. — *Порођај*. Историја бабиштва — Породица Чемберлен (Chamberlen) и форцепс — Царски рез — Анестезија — Кућа или болница — Дужина боравка у болници — Смртност мајки — Семелвајс и бабиња грозница — Смртност одојчади — Чедоморство — Размер полова — Тежина новорођенчета — Превремени порођај — Бабиње — Порођајни болови оца — Ергот — Ко рађа децу? — *Близанци и ненормалности*. Појава близанаца — Њихова вредност — Вишеструки порођаји — Дијагнозирање близанаца — Спојени близанци — Доказ раздвајања — Зашто се рађају близанци — Урођене деформације — Регистровање и подаци — Главне невоље — Мале богиње — Контерган и Диставал — Узрок деформација — „Матерински утисци". — *Наслеђе*. Историјат — Хромозоми — Шифровање — Мутације — Међуполови — Инхерентне црте — Хемофилија — Хабсбуршка уснa — Албинизам — Висина — Боја — Белавост — Слепило за боје — *Полно општење међу сродницима*. Понашање цркава — Бракови првих рођака — Забрањене везе — Последице полног општења међу сродницима — Инцест — Генетички рецесиви. — *Крвне групе*. Karl Landsteiner — Трансфузије — Како су крвне групе распоређене — Предности група — Колико група — Rhesus — Очинство и судови. — *Раст новорођенчади*. Стопа раста — — Изгледи да се преживи — Смртност — Претучене бебе — Напредак развоја — Први рефлекси — Промене у плућима, мозгу, сну, костуру, мишићима, салу, срцу, бубрезима — Др Спок — Повијање — Закон о деци. — *Пубертет*. — *Величина*. — *Телесна грађа*. Физичка кондиција — Атлетика — Соматотипија — Однос између мушкарца и жене — Будућност. — *Старост*. Шта је сенесценција — Колико је дуг људски век — Рекордно дубока старост — Човек у поређењу са животињом — Промене код старих људи — Узроци. — *Смрт*. Како наступа смрт — Знаци смрти — Њени узроци — Њена тајна. — *Самоубиство*. Став друштва — Историја самоубиства — Ко диже руку на себе — Број самоубица у појединим земљама — Студенти — Деца — Начини — Самоубиство и убиство. — *Мозак*. Животињски и људски мозак — Анатомија мозга — Церебрум и његови режњеви — — Леваци — Дешњаци — Интелигенција — Електроенцефалографија — Хируршки захвати — Излив крви у мозак — Потрес мозга — Памћење — Мождани и кичмени

нерви — Спровођење надражаја. — *Сан.* — Говор. — *Температура.* Нормална температура — Због чега постоје топли организми — Хладноћа — Топлота — Хибернација — Хипотермија. — *Чула.* Настанак вида — Око — Капци, трепавице, обрве и сузе — Читање — Способност за распознавање боја — Неправилности очних судова — Слепило — Чуло слуха и равнотежа — Глувоћа — Чуло мириса и мириси — Чуло укуса и укуси — Кожни чулни органи, додир, бол и свраб — Шесто чуло. — *Кожа.* Дерма и епидерма — Вијуге на кожи и отисци — Сунчање — Тетовирање — Лепота — Власи и длакавост — Маље и vellus — Чекињасте длаке и сапун — Зуби, променљиви и стални — Кварење зуба — Прање зуба и флуид. — *Варење и исхрана.* Сажет преглед — Ензими — Храна — Стварне потребе — Беланчевине — Масноће — Угљени хидрати — Минерали — Витамини — Вода — Колико треба јести — Гојазност — Гладовање — Справљање хране — Тровање храном — Систем органа за варење. Бомонов прозор — Желудац — Киселе реакције — Разне врсте чирева — Повраћање — Црева — Слепо црево — Јетра — Панкреас — Слезина. *Излучивање.* Еволуција — Бубрези — Мокраћа — Мокраћна бешика. — *Дисање и крв.* Неколико појединости — Чему служи систем дисајних органа — Плућа — Дисање — Контрола дисања — Надморска висина — Утопљеници — Загађеност ваздуха — Задављивање страним предметима, кашљање, кијање — Смех, зевање, штуцање — Прекомерне и недовољне количине кисеоника — Срце — Харвеј и Гален — Од једне постају две пумпе — Откуцаји срца — Крвни притисак — Промене крвног притиска — Дифузија крви — Привлачна сила теже — Крв, црвена и бела крвна зрнца, тромбоцити — Плазма — Пуштање крви — Трансфузија. — *Скелет и мишићи.* Укупан број костију — Развитак — Рашћење — Разлике између полова — Двојна улога костију — Костур и минерали — Шака — Укупан број мишића — Све или ништа — Контракције мишића — Аденозин-трифосфат и аденозин-дифосфат — Грч, кочење и пробадање. — *Радијација.* Јонизирајућа радијација — Њена дејства — Смртност и повреде — Нешкодљиве радиоактивне дозе — Радиоактивне падавине — Осећај радијације — Глосар. — *Поговор.* — Регистар.

Тургењев, Иван С.

И. С. Тургењев: ИЗАБРАНА ДЕЛА у десет књига. Приредио *Милорад Бурић.* Књига 1. *Ловчеви записи.* Превео *Милош С. Московљевић.* Редакција превода *Милорад Бурић.* — Нови Сад, Штампарско предузеће „Будућност", 1973; стр. 524 + [4]; 19 × 11,8.

Тираж: 10.000. Платно. Насловна страна *Иван Болдижар.* Цена: комплет I—X — 600,00 динара.

Садржај: Твор и Калинич. — Јермолај и млинарка. — Малинова вода. — Срески лекар. — Мој сусед Радилов. — Једнодворац Овсјаников. — Љгов. — Бежина ливада. — Касјан с Красиве Мечи. — Бурмистр. — Канцеларија. — Мргуд. — Две спахије. — Лебеђањ. — Татјана Борисовна и њен братанац. — Смрт. — Певачи. — Петар Петрович Каратајев. — Састанак. — Хамлет Шчигровског среза. — Чертопханов и Недопјускин. — Чертопхановљев крај. — Живе мошти. — Тутње! — Шума и степа.

Тургењев, Иван С.

И. С. Тургењев: ИЗАБРАНА ДЕЛА у десет књига. Приредио *Милорад Бурић.* Књига 2. *Приповетке.* Превео *Петар Драговић.* Редакција превода *Милорад Бурић.* — Нови Сад, Штампарско предузеће „Будућност", стр. 325 + [3]; 19 × 11,9.

Тираж: 10.000. Платно. Насловна страна *Иван Болдижар.* Цена: комплет I—X — 600,00 динара.

Садржај: Андреја Колосов. — Три портрета. — Бретер. — Јеврејин. — Пјетушков. — Дневник сувишног човека.

Тургењев, Иван С.

И. С. Тургењев: ИЗАБРАНА ДЕЛА у десет књига. Приредио *Милорад Бурић.* Књига 3. *Приповетке.* Превели *Петар Драговић, Миодраг М. Пешић.* Редакција превода *Милорад Бурић.* — Нови Сад, Штампарско предузеће „Будућност", 1973; стр. 340 + [4]; 19 × 11,8.

Тираж: 10.000. Платно. Насловна страна *Иван Болдижар.* Цена: комплет I—X — 600,00 динара.

Садржај: Три сусрета (превео Петар Драговић). — Муму (превео Петар Драговић). — Два пријатеља (превео Петар Драговић). — Заветрина (превео Миодраг М. Пешић). — Јаков Пасинков (превео Миодраг М. Пешић).

Тургењев, Иван С.

И. С. Тургењев: ИЗАБРАНА ДЕЛА у десет књига. Приредио *Милорад Бурић.* Књига 4. *Приповетке.* Превели *Петар Драговић, Милош С. Московљевић, Миодраг М. Пешић.* Редакција превода *Милорад Бурић.* — Нови Сад, Штампарско предузеће „Будућност", 1973; стр. 367 + [4]; 19 × 11,9.

Тираж: 10.000. Платно. Насловна страна *Иван Болдижар.* Цена: комплет I—X — 600,00 динара.

Садржај: Друмска гостионица (превео Петар Драговић). — Преписка (превео Петар Драговић). — Фауст (превео Миодраг М. Пешић). — Пут у Полесје (превео Миодраг М. Пешић). — Асја (превео Миодраг *М. Пешић.* Редакција превода *Милорад* С. Московљевић).

Тургењев, Иван С.

И. С. Тургењев: ИЗАБРАНА ДЕЛА у десет књига. Приредио *Милорад Бурић*. Књига 5. *Приповетке*. Превели *Јован Максимовић, Љубомир Ј. Максимовић, Милош С. Московљевић*. Редакција превода *Милорад Бурић*. — Нови Сад, Штампарско предузеће „Будућност", 1973; стр. 389 + [3]; 19 × 12,8.

Тираж: 10.000. Платно. Насловна страна *Иван Болдижар*. Цена: комплет I—X — 600,00 динара.

Садржај: Авети (превео Милош С. Московљевић). — Пас (превео Милош С. Московљевић). — Случај поручника Јергунова (превео Милош С. Московљевић). — Бригадир (превео Милош С. Московљевић). — Јадница (превео Љубомир Ј. Максимовић). — Степски краљ Лир (превео Јован Максимовић).

Тургењев, Иван С.

И. С. Тургењев: ИЗАБРАНА ДЕЛА у десет књига. Приредио *Милорад Бурић*. Књига 6. *Приповетке*. Превели *Јован Максимовић, Љубомир Ј. Максимовић, Милош С. Московљевић*. Редакција превода *Милорад Бурић*. — Нови Сад, Штампарско предузеће „Будућност", 1973; стр. 359 + [4]; 19 × 11,8.

Тираж: 10.000. Платно. Насловна страна *Иван Болдижар*. Цена: комплет I—X — 600,00 динара.

Садржај: Чудан случај (превео Јован Максимовић). — Пролећне воде (превео Милош С. Московљевић). — Куц . . . куц . . . куц! (превео Љубомир Ј. Максимовић). — Пуњин и Бабурин (превео Милош С. Московљевић).

Тургењев, Иван С.

И. С. Тургењев: ИЗАБРАНА ДЕЛА у десет књига. Приредио *Милорад Бурић*. Књига 7. *Приповетке. Песме у прози*. Превели *Бранислава Бојовић, Зорка М. Велимировић, Димитрије Буровић, Вера Живанчевић, Милорад Живанчевић, Сергије Сластиков*. Редакција превода *Милорад Бурић*. — Нови Сад, Штампарско предузеће „Будућност", 1973; стр. 457 + [3]; 19 × 11,8.

Тираж: 10.000. Платно. Насловна страна *Иван Болдижар*. Цена: комплет I—X — 600,00 динара.

Садржај: *Приповетке*. Часовник (превео Димитрије Буровић). — Сан (превео Сергије Сластиков). — Прича оца Алексеја (превео Сергије Сластиков). — Песме победоносне љубави (превела Зорка М. Велимировић). — Одломци из сећања својих и туђих. Стари портрети (превела Вера Живанчевић). — Очајник (превео Милорад Живанчевић). — После смрти (Клара Милич) (превела Бранислава Бојовић). — Крај (превела Вера Живанчевић). — *Песме у прози. Senilia* (превео Милорад Живанчевић). Село. — Старица. — Сусрет. — Просјак. — Супарник. — Жао ми је . . . — Разговор. — Пас. — Непријатељ и пријатељ. — „И чућеш суд глупака . . ." — Задовољан човек. — Проклетство. — Близанци. — Кос (I). — Кос (II). — Без гнезда. — Пехар. — Чија је кривица? — Бедак. — Радник и нерадник. — Пир код врховног бића. — Лобање. — Источњачка легенда. — Смак света. — Два катрена. — Ружа. — Маша. — Necessitas, Vis, Libertas. — Врабац. — Последње виђење. — Свакидашње вјерујући. — Посета. — Праг. — Инсект. — Гмизавац. — Чорба. — Писац и критичар. — С ким дискутовати? — Кореспондент. — Старац. — „О моја младости! О моја младости! О моја бодрости!" — К***. — Два богаташа. — Два брата. — Успомени Ј. П. Вревске. — Ишао сам сред високих гора. — Кад мене не буде . . . — Христос. — Пешчаник. — Нимфе. — Егоист. — Сфинга. — Милостиња. — Камен. — Голубови. — Сутра! Сутра! — Устао сам ноћу. — Азурно царство. — Природа. — Обесите га! — „Како су лепе и свеже биле руже . . ." — О чему ћу мислити? — Када сам усамљен. — N. N. — Пловидба по мору. — Монах. — Стани! — Још се не предајем! — Пут ка љубави. — Фраза. — Једноставност. — Браман. — Заплакао си . . — Љубав. — Молитва. — Истина и правда. — Јаребице. — Nessun maggior dolore. — Руски језик. — Пао под точак. — Свакидашње вјерујући. — У-а . . . У . . .а. — Моје дрвеће.

Тургењев, Иван С.

И. С. Тургењев: ИЗАБРАНА ДЕЛА у десет књига. Приредио *Милорад Бурић*. Књига 8. *Рудин. Племићко гнездо*. Превели *Зорка М. Велимировић, Милош С. Московљевић*. Редакција превода *Милорад Бурић*. — Нови Сад, Штампарско предузеће „Будућност", 1973; стр. 420 + [4]; 19 × 11,9.

Тираж: 10.000. Платно. Насловна страна *Иван Болдижар*. Цена: комплет I—X — 600,00 динара.

Садржај: *Рудин* (превела Зорка М. Велимировић). — *Племићко гнездо* (превео Милош С. Московљевић).

Тургењев, Иван С.

И. С. Тургењев: ИЗАБРАНА ДЕЛА у десет књига. Приредио *Милорад Бурић*. Књига 9. *Уочи нових дана. Очеви и деца*. Превели *Зорка М. Велимировић, Милош С. Московљевић*. Редакција превода *Милорад Бурић*. — Нови Сад, Штампарско предузеће „Будућност", 1973; стр. 501 + [3]; 19 × 11,8.

Тираж: 10.000. Платно. Насловна страна *Иван Болдижар*. Цена: комплет I—X — 600,00 динара.

Садржај: *Уочи нових дана* (превела Зорка М. Велимировић). — *Очеви и деца* (превео Милош С. Московљевић).

Тургењев, Иван С.

И. С. Тургењев: ИЗАБРАНА ДЕЛА у десет књига. Приредио *Милорад Бурић.* Књига 10. *Дим. Новина.* Превели *Милош С. Московљевић, Михаило Јаконић.* Редакција превода *Милорад Бурић.* — Нови Сад, Штампарско предузеће „Будућност" 1973; стр. 671 + [4]; 19 × 11,8.

Тираж: 10.000. Платно. Насловна страна *Иван Болдижар.* Цена: комплет I—X — 600,00 динара.

Садржај: Дим. (превео Милош С. Московљевић). — Новина (превео Михаило Јаконић). — *Од приређивача. Напомене.* М. Бурић: Од приређивача. — Напомене.

Урошевић, Југослав

Jugoslav Urošević: LOBANJA NA VETRU. — Novi Sad, Štampa Prosveta — Novi Sad, 1973; str. 48 + [2]; 15 × 13,6.

Biblioteka Prva knjiga, 79.

Тираж: 300 numerisanih primeraka. Zaštitni omot. Estetska oprema *Ivan Horovic.* Цена: 10,00 динара.

Садржај: *Ogrezli okoljubi.* Susret. — Gde vile mokra tela suše. — Obična pesma. — Zelena dojka. — Beli grom. — Na zmijopeku. — Orešačka gama. — Stasnik. — Krstače. — Negalica. — *Lobanja na vetru. Godovi.* Noćnik. — Sanovnik. — Zrenik. — Dnevnik. — Ponoćna vlat. — Crni čovek. — Neznanoj. — Noćne pitalice. — Beleg. — Plesnivi četvoropreg. — Lobanja na vetru. — Linije. — Crkvišta. — Nekret. — Orlovo. —*Belokrste vatre.* Južimo. — Mostovi. — Još požara bela senka. — Mrtve soli bolest dime. [Knjiga nema: Sadržaj].

Фројд, Сигмунд

ODABRANA DELA *Sigmunda Frojda* u izboru *dra Huga Klajna.* III izdanje. Knjiga prva. *Psihopatologija svakodnevnog života.* Preveo s nemačkog i predgovor napisao dr Hugo Klajn. Jezička redakcija: *Laza Atanacković.* — Novi Sad, Štampa: »Radiša Timotić«, Beograd, 1973; str. 1 slika autora + 338 + [2]; 19,8 × 12,8.

Тираж: 10.000. Платно. Korice: *Mirko Stojnić.* Цена: комплет 500,00 динара.

Садржај: Dr Hugo Klajn: *Predgovor.* A. Život i dela. — B. Frojdovi kompleksi. — C. Psihoanaliza i dogmatizmi. — D. Antej i Edip. — E. Otkriće i vrednost psihoanalize. — *Psihopatologija svakodnevnog života.* Zaboravljanje ličnih imena. — Zaboravljanje stranih reči. — Zaboravljanje imena i delova rečenica. — O uspomenama iz detinjstva i uspomenama prikrivalicama. — Omaške u govoru. — Omaške u čitanju i pisanju. A) Omaške u čitanju. B) Omaške pri pisanju. — *Zaboravljanje utisaka i namera.* A) Zaboravljanje utisaka i znanja. B) Zaboravljanje namera. — Omaške u hvatanju. — Šimptomatske i slučajne radnje. — Greške. — Kombinovane omaške. — Determinizam. — Vera u slučaj i praznoverje. — Gledišta.

Фројд, Сигмунд

ODABRANA DELA *Sigmunda Frojda* u izboru *dra Huga Klajna.* III izdanje. Knjiga druga. *Uvod u psihoanalizu.* Preveo s nemačkog *dr Borislav Lorenc.* Jezička redakcija: *Laza Atanacković.* — Novi Sad, Štampa: »Radiša Timotić«, Beograd, 1973; str. 437 + [2]; 19,9 × 12,9.

Тираж: 10.000. Платно. Korice: *Mirko Stojnić.* — Цена: комплет 500,00 динара.

Садржај: *Uvod u psihoanalizu.* Frojd: Predgovor autora. — *Deo prvi. Omaške.* Prvo predavanje. Uvod. — Drugo predavanje. Omaške. — Treće predavanje. Omaške (Nastavak). — Četvrto predavanje. Omaške. (Nastavak). — *Deo drugi. San.* Peto predavanje. Teškoće i prva pristupanja. — Šesto predavanje. Pretpostavke i tehnika tumačenja. — Sedmo predavanje. Očigledna sadržina sna i latentne misli sna. — Osmo predavanje. — Dečji snovi. — Deveto predavanje. Cenzura sna. — Deseto predavanje. Simbolika u snu. — Jedanaesto predavanje. Rad sna. — Dvanaesto predavanje. Analize primera snova. — Trinaesto predavanje. Arhajske crte i infantilizam sna. — Četrnaesto predavanje. Ispunjenje želja. — Petnaesto predavanje. Neizvesnost i kritike. — *Deo treći. Opšta nauka o neurozama.* Šesnaesto predavanje. Psihoanaliza i psihijatrija. — Sedamnaesto predavanje. Smisao simptoma. — Osamnaesto predavanje. Fiksiranje za traumu — nesvesno. — Devetnaesto predavanje. Otpor i potiskivanje. — Dvadeseto predavanje. Čovečji seksualni život. — Dvadeset prvo predavanje. Razviće libida i seksualne organizacije. — Dvadeset drugo predavanje. Gledišta razvića i regresije — Etiologija. — Dvadeset treće predavanje. Putevi stvaranja simptoma. — Dvadeset četvrto predavanje. Obična nervoznost. — Dvadeset peto predavanje. Strah. — Dvadeset šesto predavanje. Teorija libida i narcizam. — Dvadeset sedmo predavanje. Prenos. — Dvadeset osmo predavanje. Analitička terapija.

Фројд, Сигмунд

ODABRANA DELA *Sigmunda Frojda* u izboru *dra Huga Klajna.* III izdanje. Knjiga treća, *Dosetka i njen odnos prema nesvesnim.* Preveo s nemačkog *Tomislav Bekić.* Jezička redakcija: *Laza Atanacković.* — Novi Sad, Štampa: »Radiša Timotić«, Beograd, 1970; str. 242 + [2]; 19,8 × 13.

Тираж: 10.000. Платно. Korice: *Mirko Stojnić.* Цена: комплет 500,00 динара.

Садржај: A. *Analitički deo.* I Uvod. — II Tehnika dosetke. — III Tendencije do-

setke. — B. *Sintetički deo.* IV Mehanizam uživanja i psihogeneza dosetke. — V Motivi dosetke. Dosetka kao socijalni progres. — C. *Teorijski deo.* VI Odnos dosetke prema snu i nesvesnom. — VII Dosetke i vidovi komičnog.

Фројд, Сигмунд

ODABRANA DELA *Sigmunda Frojda* u izboru *dra Huga Klajna.* III izdanje. Knjiga četvrta. *O seksualnoj teoriji. Totem i tabu.* Preveo s nemačkog *dr Pavle Milekić.* Jezička redakcija: *Laza Atanacković.* — Novi Sad, Štampa: »Radiša Timotić«, Beograd, 1973; str. 288 + [3]; 19,8 × 13.

Тираж: 10.000. Платно. Korice: *Mirko Stojnić.* Цена: комплет 500,00 динара.

Садржај: *Tri rasprave o seksualnoj teoriji.* Predgovor trećem izdanju. Predgovor četvrtom izdanju. — I Seksualne nastranosti. — 1. Nastranosti u odnosu na seksualni objekt. — 2. Odstupanja u odnosu na seksualni cilj. — 3. Opšte o svim perverzijama — 4. Seksualni nagon kod neurotičara. — 5 Parcijalni nagoni i erogene zone. — 6. Objašnjenje prividne preteżnosti perverzne seksualnosti kod psihoneuroza. — 7. Upućivanje na infantilizam seksualnosti. — II Infantilna seksualnost. — Seksualni latentni period detinjstva i proboj te latentnosti. — Ispoljavanje infantilnog seksualiteta. — Seksualni cilj infantilnog seksualiteta. — Masturbatorna seksualna ispoljavanja. — Infantilno seksualno istraživanje. — Faze razvitka seksualne organizacije. — Izvori infantilnog seksualiteta. — III Preobražaji puberteta. — Prvenstvo genitalnih zona i prethodno uživanje. — Problem seksualnog uzbuđenja. — Teorija libida. — Diferenciranje muškarca i žene. — Nalaženje objekta. — Rezime. — *Totem i tabu.* Neke podudarnosti u duševnom životu divljaka i neurotičara. Predgovor. — I Zaziranje od incesta. — II Tabu i ambivalencija osećajnih stremljenja. — III Animizam, magija i svemoć misli. — IV Infantilni povratak totemizma.

Фројд, Сигмунд

ODABRANA DELA *Sigmunda Frojda* u izboru *dra Huga Klajna.* III izdanje. Knjiga peta. *Iz kulture i umetnosti. Sumanutost i snovi u »Gradivi« V. Jensena. Jedna uspomena iz detinjstva Leonarda da Vinčija. Mikelanđelov Mojsije. Dostojevski i oceubistvo. Nelagodnost u kulturi.* Preveli s nemačkog *dr Vojin Matić, dr Vladeta Jerotić, dr Đorđe Bogićević.* Jezička redakcija: *Laza Atanacković.* — Novi Sad, Štampa: »Radiša Timotić«, Beograd, 1973; str. 357 + [3]; 19,8 × 12,8.

Тираж: 10.000. Платно. Korice: *Mirko Stojnić.* Цена: 500,00 динара.

Садржај: *Sumanutost i snovi u »Gradivi« V. Jensena.* Preveo dr Vojin Matić. — *Jedna uspomena iz detinjstva Leonarda da Vinčija.* Dodatak studiji o Mikelanđelovom Mojsiju. Preveo Dr Vladeta Jerotić. — *Dostojevski i oceubistvo.* Preveo Dr Vladeta Jerotić. — *Nelagodnost u kulturi.* Preveo Dr Đorđe Bogićević.

Фројд, Сигмунд

ODABRANA DELA *Sigmunda Frojda* u izboru *dra Huga Klajna.* III izdanje. Knjiga šesta. *Tumačenje snova,* I. Preveo s nemačkog *dr Albin Vilhar.* Jezička redakcija *Laza Atanacković.* — Novi Sad, Štampa: »Radiša Timotić«, Beograd, 1973; str. 350 + [2]; 19,8 × 12,9.

Тираж: 10.000. Платно. Korice: *Mirko Stojnić.* — Цена: комплет 500,00 динара.

Садржај: I *Naučna literatura o problemima sna.* — A. Odnos sna prema budnom stanju. — B. Gradivo sna. — Sećanje u snu. — C. Nadražaji sna i izvori sna. — D. Zašto se san zaboravlja posle buđenja? — E. Psihološke osobenosti sna. — F. Etička osećanja u snu. — G. Teorija o snu i funkcija sna. — H. Odnosi između sna i duševnih bolesti. — II *Metod tumačenja sna.* — III *San je ispunjenje želje.* — IV *Izopačenje sna.* — V *Materijal snova i izvori snova.* — A. Recentno i indiferentno u snu. — B. Infantilno kao izvor sna. — C. Somatski izvori sna. — D. Tipični snovi. — VI *Rad sna.* — A. Rad na sažimanju. — B. Rad pomeranja. — C. Sredstva predstavljanja u snovima. — D. Osvrt na mogućnost predstavljanja.

Фројд, Сигмунд

ODABRANA DELA *Sigmunda Frojda* u izboru *dra Huga Klajna.* III izdanje. Knjiga sedma. *Tumačenje snova.* II. *O snu.* Preveo s nemačkog *dr Albin Vilhar.* Jezička redakcija: *Laza Aanacković.* — Novi Sad, Štampa: »Radiša Timotić«, Beograd, 1973; str. 351 + [3]; 19,8 + 12,8.

Тираж: 10.000. Платно. Korice: *Mirko Stojnić.* Цена: комплет 500,00 динара.

Садржај: *Rad sna.* E. Predstavljanje kroz simbole u snu. — Još neki tipični snovi. — F. Primeri. — Računanje i govorenje u snu. — G. Apsurdni snovi. — Intelektualne aktivnosti u snu. — H. Afekti u snu. — J. Sekundarna obrada. — VII *Psihologija procesa sna.* — A. Zaboravljanje snova. — B. Regresija. — C. Ispunjenje želja. — D. Buđenje kroz san. — Funkcija sna. — San straha. — E. Primarni i sekundarni proces. — Potiskivanje. — F. Nesvesno i svest. — Realnost. — VIII. *Literatura.* — *O snu.*

Фројд, Сигмунд

ODABRANA DELA *Sigmunda Frojda* u izboru *dra Huga Klajna*. III izdanje. Knjiga osma. *Autobiografija*. Nova predavanja za uvođenje u psihoanalizu. Preveli *dr Vladeta Jerotić, dr Nikola Volf*. Jezička redakcija *Laza Atanacković*. — Novi Sad, Štampa: »Radiša Timotić«, Beograd, 1973; str. 295 + [4]; 19,8 × 13.

Тираж: 10.000. Платно. Korice: *Mirko Stojnić*. Цена: комплет 500,00 динара.

Садржај: *Autobiografija*. Preveo Dr Vladeta Jerotić. — *Nova predavanja za uvođenje u psihoanalizu*. Preveo Dr Nikola Volf. Frojd: Predgovor. — XXIX predavanje. Revizija učenja o snovima. — XXX predavanje. San i okultizam. — XXXI predavanje. Raščlanjavanje psihičke ličnosti. — XXXII predavanje. Strah i nagonski život. — XXXIII predavanje. Ženskost. — XXXIV Objašnjenja, primene, orijentacija. — XXXV predavanje. O gledanju na svet.

Харпањ, Михаило

ЈАХАЧ ИЗ ТУРКМЕНИЈЕ. Савремене приповетке југословенских Словака. Избор, предговор и белешке о писцима *Михаило Харпањ*. Превела са словачког *Нада Борђевић*. — Нови Сад, Штампарско предузеће „Будућност", 1973; стр. 278 + [2]; 19,4 × 11,7.

Тираж: 1.000. Тврд повез. Слика на корицама *Мартин Јонаш:* Клипови кукуруза. Цена: 60,00 динара.

Садржај: Михаило Харпањ: *Уз прозу југословенских Словака*. — Јанко Чеман: *Куд се дедоше моји коњи? — Прашину у очи...* — Јан Лабат: *Јахач из Туркменије. Светлости огњишта. — Уплашени коњи*. — Даниел Пиксјадес: *Преко реке*. — Павел Чањи: *Статуа. — Сурова цена сазревања*. Јурај Тушјак: *Куда путујеш? — Извидница*. — Павел Грња: *Седморо деце. — Старица и недеља*. — Вјера Бенкова-Попитова: *Виски с благим укусом дима. — Шумски кладенац*. — Вињазослав Хроњец: *Прашина. — Милан. — Белешке о писцима* Јанко Чеман (Janko Čeman, 1922). — Јан Лабат (Ján Labáth, 1926). — Даниел Пиксјадес (Daniel Pixiades, 1931). — Павел Чањи (Pavel Čáni, 1928). — Јурај Тушјак (Juraj Tušiak, 1935). — Павел Грња (Pavel Cŕňa, 1939). — Вјера Бенкова-Попитова (Viera Benková-Popitová, 1939). — Вињазослав Хроњец (Viťazoslav Hronec, 1944).

Шарковић, Милорад

Др Милорад Шарковић: ГЕОХЕМИЈСКЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ СЛОЈНИХ ФЛУИДА НАФТНИХ И ГАСНИХ ЛЕЖИШТА ЈУГОИСТОЧНОГ ДЕЛА ПАНОНСКОГ БАСЕНА И ЊИХОВО КОРИШЋЕЊЕ ПРИ ИСТРАЖИВАЊУ. Нови Сад, Штампа: Штампарија „Будућност", 1973; стр. 118 + [2]; са XIX табела и 20 слика + VI прилога; 23,5 × 16,4.

Матица српска. Одељење за природне науке.

Тираж: 1.000. Платно. Цена: [Уступљено Нафтагасу, чијом помоћу је и издата].

Садржај: *Увод*. — А. *Општи део*. 1. Положај, геолошкотектоска грађа и нафтно-гасоносност југоисточног дела панонског басена. — 1.1. Положај југоисточног дела панонског басена. — 1.2. Геолошки састав и тектонски склоп југоисточног дела панонског басена. — 1.2.1. Геолошки састав. — 1.2.2. Тектонски склоп. — 1.3. Нафтно-гасоносност југоисточног дела панонског басена. — 1.3.1. Нафтна, нафтно-гасна и гасна поља југоисточног дела панонског басена. 1.3.1.1. Нафтно поље Велебит. — 1.3.1.2. Нафтно поље Јерменовци. — 1.3.1.3. Нафтно поље Бока. — 1.3.1.4. Нафтно поље Елемир. — 1.3.1.5. Нафтно-гасно поље Кикинда. — 1.3.1.6. Нафтно-гасно поље Кикинда-варош. — 1.3.1.7. Нафтно-гасно поље Мокрин. — 1.3.1.8. Гасно поље Међа. — 1.3.1.9. Гасно поље Тилва. — 1.3.1.10. Гасно поље Ада. — 1.3.1.11. Остала нафтна и гасна поља југоисточног дела панонског басена. — Б. *Специјални део*. 1. О геохемијским методама истраживања лежишта нафте и гаса код нас. 1.1.1. Развој геохемије у свету и код нас. — 1.1.2. Значај, улога и место геохемије у комплексу истраживања лежишта нафте и гаса. — 1.2. Основи геохемије нафте и гаса. — 1.2.1. Геохемија нафте (хемијски састав, најзначајније карактеристике и преглед геохемијски најважнијих компонената нафте). — 1.2.2. Геохемија природног или земног гаса (састав, карактеристике и геохемијски најважније компоненте гаса). — 1.3. Основи геохемије лежишних вода. — 1.3.1. Геохемија лежишних вода (састав, карактеристике и геохемијски најважније компоненте вода). — 1.4. Најважније геохемијске методе истраживања лежишта нафте и гаса. — 2. Геохемијске карактеристике флуида нафтних, нафтно-гасних лежишта југоисточног дела панонског басена. — 2.1. Геохемијске карактеристике нафте, нафтних и нафтно-гасних лежишта југоисточног дела панонског басена. — 2.1.1. Преглед резултата спектографских анализа нафте третираног подручја. — 2.2. Геохемијске карактеристике битумија неких региона југоисточног дела панонског басена. — 2.3. Геохемијске карактеристике гасова нафтних, нафтно-гасних и гасних лежишта југоисточног дела панонског басена. — 2.4. Геохемијске карактеристике вода нафтних, нафтно-гасних и гасних лежишта југоисточног дела панонског басена. — 2.4.1. Геохемијске карактеристике вода нафтних лежишта југоисточног дела панонског басена. — 2.4.2. Геохемијске карактеристике вода нафтно-гасних лежишта југоисточног дела панонског басена. — 2.4.3. Геохемијске карактеристике вода гасних лежишта југоисточног дела панонског басена. — 2.4.4.

Геохемијске карактеристике „осталих" подземних вода југоисточног дела панонског басена. — 2.4.4.1. Резултати спектографских анализа и испитиваних вода југоисточног дела панонског басена и њихова интерпретација. — 2.4.4.2. Резултати испитивања хемијског састава третираних вода југоисточног дела панонског басена добијени применом класичних метода испитивања. — 3. Коришћење геохемијских показатеља при проналажењу и истраживању лежишта нафте и гаса на територији југоисточног дела панонског басена. — 3.1. Микроелементи у нафтама и битумијама југоисточног дела панонског басена и њихово коришћење код одредбе подземних путева миграције нафте и гаса. — 3.1.1. Генетска класификација нафте југоисточног дела панонског басена и одредаба највероватнијих праваца и смерова миграције нафте и гаса. — 3.2. Хидрогеохемијски показатељи нафтогасоносности и могућност њиховог коришћења код проналажења и истраживања лежишта угљоводоника на територији југоисточног дела панонског басена. — Закључак. — Литература. — Summary: Geochemical characteristics of the formation fluids of oil and gas reservoirs fluids of the sontheastern part of the pannonian basin and their use in exploration.

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

Љубибратић, Бурђевка

Đurđevka Ljubibratić: TITOVA DELA IZDANA U VOJVODINI. Bibliografija 1944—1971. [Илустровано]. — Novi Sad, Štamparija »Budućnost«, 1973; str. 3 slike + 113 + [4]; 23,6 × 16,5.

Тираж: 1.000. Платно. Цена: 25,00 динара.

Садржај: Đurđevka Ljubibratić: Predgovor. — Bibliografija. — Registri.

КУЛТУРНО-ПРОСВЕТНА ЗАЈЕДНИЦА ВОЈВОДИНЕ И БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

Књижевности народности Војводине...

KNJIŽEVNOSTI NARODNOSTI VOJVODINE 1945—1972. — Novi Sad — Beograd, Štamparija »Forum«, 1973; str. 173 + [2]; 22 × 13,8.

[На корицама и на унутрашњој левој страни наслов на: мађарском, словачком, румунском, русинском и српско-хрватском језику].

Тираж: 3.000. Брошурано. Насловна страна: *Милан Василић.* Цена: бесплатно.

Садржај: B. Kovaček: [*Uvodna reč na srpskohrvatskom, mađarskom, slovačkom, rumunskom i rusinskom*]. — Bányai János: *A jugoszláviai magyar irodalom áttekintése — Pregled mađarske književnosti u Jugoslaviji* [текст упоредо на мађарском и српскохрватском језику]. — Ján Makan: *Glosy o kultúrnom živote vojvodinských Slovákov — Beleške o kulturnom životu vojvođanskih Slovaka* [текст упоредо на словачком и српскохрватском језику]. — Jon Bălan: *Unele momente din viața culturală a Românilor din Vojvodina — Neki momenti kulturnog života Rumuna u Vojvodini* [текст упоредо на румунском и српскохрватском језику]. — Бура Лаћак: *Кратки преглед развою културного живота югословянских Русинох — Кратки преглед развоја културног живота југословенских Русина* [текст упоредо на русинском и српскохрватском језику]. — [*Каталог*]. Марија Чурчић [књиге] — Милана Бикицки [књижевни листови]: *A vajdasági Magyar irodalom 1945—1972 — Književnost Mađara u Vojvodini 1945—1972. Literatura Slovákov vo Vojvodine* 1945—1972 — *Književnost Slovaka u Vojvodini 1945—1972. Literatura Românilor din Vojvodina 1945—1972 — Književnost Rusina u Vojvodini* 1945—1972. *Литература Руснакох у Войводини 1945—1972 — Књижевност Русина у Војводини 1945—1972.* — М. Ч.: *Napomene uz katalog* [на мађарском, српскохрватском, словачком, румунском и русинском језику]. — Imenski registar kataloga.

ГАЛЕРИЈА МАТИЦЕ СРПСКЕ

Давидов, Динко

Динко Давидов: ИКОНЕ СРПСКИХ ЦРКАВА У МАЂАРСКОЈ. [Илустровано]. — Нови Сад, Штампа Графичко предузеће „Радиша Тимотић", Београд, 1973; стр 451 [са СХХХ табела репродукција] + [4]; 26,8 × 19,7.

Галерија Матице српске. Студија за историју српске уметности новијег доба 1.

Тираж: 2.200. Платно. Заштитни омот. Нацрт корица *Иван Болдижар.* Аутор фотографије *др Миодраг Борђевић,* Записе и натписе на иконама на стр. 90, 91, 92 прекопирао *Сава Степанов.* Цена: 200,00 динара.

Садржај: *Иконе српских цркава у Мађарској.* Предговор. — Традиција и зографи. — Руско-украјински утицаји. — Познати српски сликари. — Напомене. — Записи и натписи са икона. — Résumé: Les icones des eglises serbes en Hongrie. — *Архивска грађа и схеме иконостаса.* Архивска грађа. — Схеме иконостаса. — *Опис икона.* — *Репродукције.* — Регистар. [Има примерака без Регистра].

ФОТОТИПСКА ИЗДАЊА

МАТИЦА СРПСКА — АНТИКВАРИЈАТ

Каратаев, Иван Петрович

ХРОНОЛОГИЧЕСКАЯ РОСПИСЬ СЛАВЯНСКИХЪ КНИГЪ, НАПЕЧАТАННЫХЪ КИРИЛЛОВСКИМИ БѢКВАМИ 1491—1730. Составил И. Каратаевъ. — Санктпетербургъ, въ типографіи Императорской Академіи Наукъ, 1864.

Фототипско издање. — Нови Сад, Умножено на ротапринту Матице српске, 1973; стр. 227 + [5]; 21 × 13.

[Фототипска издања. Антикваријат. Књига I].

Тираж: 500. Платно. Цена: 180,00 динара.

Садржи: Л. Чурчић: *Уз прву књигу Ивана Петровича Каратајева.*

Рајковић, Борђе

ФАКСИМИЛЕ ОД РУКОПИСА ЗНАМЕНИТИ СРБА. Скупио, на свет издао и историјски протумачио *Борђе Рајковић.* На камену писано у литографском заводу Е. Бехера у Бечу. Свеска прва. [Издавање помогла Матица српска са 80 форината]. — Беч, Штампарија Л. Соммера и др., 1871.

Фототипско издање. — [Нови Сад], Умножено на ротапринту Матице српске, 1973; стр. [4] + IV + 10 + 32 факсимила [20 писама и 3 рукописа] + [5]; 29,2 × 21,8.

[Фототипска издања. Антикваријат. Књига 2]

Тираж: 200. Брошурано. Цена: 120,00 динара.

Садржај: Б. Р.: Предговор. — *Тумачење писама у овој збирци.* Број први. *Вук Стеф. Караџић Варт. Копитару.* — Број други. *Вук Стеф Караџић Варт. Копитару.* — Број трећи. *Петар Петровић Његош II Владика црногорски.* — Број четврти. *Петар Петровић Његош II.* — Број пети. *П. П. Његош Људевиту Августу Франклу.* — Број шест. *Бранко Радичевић.* — Број седми. *Захарије Орфелин Петру јеромонаху реметском.* — Број девети. *Јован Рајић Стефану Стратимировићу, митрополиту.* — Број десети. *Јован Рајић Стефану Стратимировићу.* — Број једанаести. *Јов. Рајић Самуилу дуовнику фенечком.* — Број дванаести. *Јован Белградија Данилу игуману реметском.* — Број тринаести. *Атанасије Стојковић Стефану Вујановском.* — Број четрнаести. *Атанасије Стојковић Стефану Стратимировићу.* — Број петнаести. *Атанасије Стојковић Стефану Стратимировићу.* — Број шеснаести. *Стефан Стратимировић Атанасију Стојковићу.* — Број седамнаести. *Лукијан Мушицки владика карлштатски.* — Број осамнаести. *Лукијан Мушицки Стефану Станковићу, владици Будимском.* — Број деветнаести. *Димитрије Давидовић Павлу Атанацковићу.* — Број двадесети. *Милош Светић — Јован Хаџић.* — Број двадесет први. *Платон Атанацковић Пантелејмону Живковићу.* — Број двадесет други. *Павао Стаматовић Јовану Грчићу, директору карлов. гимн.* — [№ 1—23 аутографи]. — Иванка В. Веселинов: *Уз Рајковићеву књигу „Факсимиле од рукописа знаменити Срба".*

Летопис Матице српске

ЛЕТОПИС МАТИЦЕ СРПСКЕ. Чланови уредништва Драгиша Живковић, Петар Милосављевић, Александар Тишма, Јован Булум. Главни и одговорни уредник Александар Тишма. — Нови Сад, Штампа: Штампарија „Будућност", 1973; стр. 697; 23,5 × 15,8.

Тираж: 1.800. Брошурано. Годишња претплата износи 50 дин., а за чланове Матице српске 40 дин. Претплата за иностранство износи 100 дин. Цена једном броју у књижарској продаји 5 дин.

Година 149. 1973. Књига 412, свеска 1—6.

Садржај: Свеска 1. Драган М. Јеремић: *Основне филозофске тезе у књижевном делу Мирослава Крлеже.* — Слободан Ракитић: *У сенци галеба.* У сенци галеба. — Ноћна песма. — Слово о патњи или ка бићу сенке. — Бошко Петровић: *Дан међу сликама* (наставак). — Андре Френо: *Актеонова смрт.* С француског превео Милан Комненић. — Ласта Бапović: *Један ритуал индијанског племена Оглала Сиу.* — Парун-Димић: *Три сатире.* Како бесплатно читати до смрти. — Како просити памет. — Како живети а да се не ради. — Слободан Тишма: *Књига свећњак кров.* — Мирослав Тодоровић: *Све гласнија ноћ.* Камен, ознака. — Покрет длета. — Извор, бајка. — Певање о пределима. — Песма која траје. — Дрво, предео, конак. — Икона. — Слободан Мандић: *Оно тамно лице из сенке. — Писци и књиге.* Предраг Протић: *Песникова размишљања о животу и смрти. Десанка Максимовић: Немам више времена,* „Просвета", Београд, 1973. год. — Гојко Јањушевић: *Флорика Штефан: Уточишта.* Матица српска 1973. — У овом броју.

Свеска 2—3. Зденко Лешић: *Крв на сунчаним стазама.* (О значењу неких симбола у поезији Ивана Горана Ковачића). — Луј Арагон: *Песме.* Фуга — Јуначка песма. — Аполинеров гроб. — Стари борац. — Јорговани и руже. — Ричард II четрдесете. — Ниједна љубав срећна није. — Поздрављам те, Француско. — Регрут из села. — Госпођа из Шаторенара. — Ослобођење. — Петао. — Угаре. — Црне рибе. — Ко камичак насред плаже . . . — Молитва. — Мириси са тавана. — Попевка будућности. Превео Милован Данојлић. — Бошко Петровић: *Дан међу сликама* (Свршетак). — Момчило Попадић: *Војници. Смртоносна семантика. Ти који корачаш, ја који корачам.* 1. На броду од папира одлазимо

у блиску будућност. — 2. Плохе свјетла и тмине на твом образу. — 3. Сви се пући згушњавају у сунчаницу. — 4. Нескони смо неким занатима. — 5. За трпезом храстовом утопићемо се. — 6. Смртоносна семантика. — 7. Љубимо. Љубимо срце локвања, на пример. — Видосав Стевановић: *Сараманда Велики и Сараманда Мали.* — Петар Цветковић: *Свлачење дуге.* — *Неопходна навикавања.* — *За добро свих нас.* — Мирко Жежељ: *Назорове „Пјесни љувене".* — Влада Урошевић: *Зимско путовање.* Са македонског превео Томислав Стојановић. — Ненад Радановић *Дјеца у Андрићевом књижевном дјелу.* — Драган Калуђеровић: *Прослогион.* — *Пасат.* — *Мегалополис.* — *Амфора.* — Борис Пахор: *Пијанист гвоздених руку.* Превела Нада Замуровић. — Јоже Погачник: *Књижевно дело Бориса Пахора.* Са словеначког превео Јарослав Турчан. — *Писци и књиге.* Предраг Протић: *Приповетке и остало Моме Капора. Момо Капор: И друге приче,* „Знање", Загреб, 1973. — Славко Гордић: *Књига о Лалићу. Бранко Поповић: Романсијерска уметност Михаила Лалића,* „Вук Караџић", Београд, 1972. — Станиша Новаковић: *Јелена Берберовић: Знање и истина, основни смерови аналитичке филозофије,* Београд, „Философске студије", 1972.

Свеска 4. Милан Кашанин: Сусрети и писма. VIII Петар Коњовић. — Јован Христић: *Запис о херменеутици.* Сан. — Лепо. — Мит. — Божидар Тимотијевић: *Песме у прози.* Превео. — Русија. — Ништа се не да видети иза звезда... — На наша врата доћи ће дете... — Хтео бих да се смириш, главо... — Нестао је на месечини као звезде... — Далеко је мој дом... — Не одлазите више на она врата... — Када су све снаге заморене стале... — Речи су наше жртве. — Слободан Цунић: *Ратна.* — *Поетске персонификације.* Овидије: *Фама.* — Вергилије. *Фама.* — Овидије: *Песник оптужује зору.* С латинског превела Радмила Шалабалић. — Стеван Иванић: *Одета.* — Славо Стојковић: *Сањарења под маслинама.* — Иванка Удовички: *Време дуго.* — *Тај извор тражим.* — *Палме Ресаве.* — *Долином Суеца.* — Јан Кот: *Акестида под велом.* Превео с пољског Петар Вујичић. — Михаило Харпањ: *Проза југословенских Словака.* — *Писци и књиге.* Славко Гордић: *Мит антислика у модерној уметности. Миодраг Павловић: Дневник пене,* Слово љубље, 1972. — Предраг Протић: *Нова етапа на песниковом путу. Божидар Милидраговић: Рад извора,* Нолит, Београд, 1973. — Миле Басара: *Прва књига о стваралаштву Владана Деснице. Станко Кораћ: Свијет, људи и реализам Владана Деснице,* Српска књижевна задруга 1972.

Свеска 5. Милан Кашанин: *Сусрети и писма. IX Милан Миловановић.* — Драган Колуниија: *Смрт у пшеници, посвета.* — *Рој.* — *Лето и смрт.* — *За воденим столом.* — *Вечери.* — *Јутра.* — *Љубомора.* — *Под-не.* — *Сан нашег сина.* — Ерих Кош: *Мајстор.* — Пабло Неруда: *Младост.* — *Диктатори.* — *Чилеанска мора.* — *Тестамент* Са шпанског превео Душко Вртунски. — Вистон Хју Одн: *Stark bewölkt.* Превео с енглеског Ј. Коцијанчић. — Милован Данојлић: *Арагон песник.* — Драгиша Живковић: *Два романа Јакова Игњатовића: „Вечити младожења" и „Васа Решпект".* — Јован Зивлак: *Вечерња школа.* — Саша Вереш: *И на крају пута — Москва.* — *Писци и књиге.* Предраг Протић: *Драма живљења и драма песништва. Драган Колунција: Орах,* Српска књижевна задруга, Београд, 1973. год. — Славко Гордић. *Поезија или трактат? Срба Митровић: Метастрофа,* Нолит, Београд, 1972.

Свеска 6. Душан Матић: *То је То.* — Милица Костић-Селем: *Чељусти.* — Антоније Исаковић: *Трен.* — Милосав Мирковић: *Залуд извори.* — *Сабирање.* — *Светлости.* — Раде Томић: *Дакле, постојали смо.* — Александар Миодраг: *Растанци.* — Јован Радуловић: *Стеванова хармоника.* — Гинтер Грас: *Десет песама.* Школа за теноре. — Гете или Упозорење Народном позоришту у Манхајму. — Трешње. — Столице на склапање. — Поморска битка. — Напаст од комараца. — Дејство парног котла. — Распродаја. — Отворено огњиште. — Изненадни страх. С немачког: С. Глумац. — Карло Остојић: *Страдање песникове свести.* Добрица Ерић: *Облаци над идилом.* Бранко В. Радичевић: *Моћ и немоћ тела.* Стеван Раичковић: *Тренуци истине.* — Миливоје Јовановић: *Критика модела свакодневнице у Булкаковљевом роману „Мајстор и Маргарита".* — *Писци и књиге.* Предраг Протић: *Наставак потраге за смислом. Слободан Ракитић: Земља на језику,* „Просвета", Београд, 1973. — Милован Данојлић: *Корак иза себе.* Радомир Андрић: *Бунари Радоша Модричанина,* Просвета, Београд, 1973. — Зорица Турјачанин: *Жубари и боје дјетињства. Душан Буришић: Без пардона,* „Обелиск", Београд, 1972. — Садржај Летописа Матице српске. Година 149. — Књига 412.

Зборник за друштвене науке

Матица српска. Одељење за друштвене науке. ЗБОРНИК ЗА ДРУШТВЕНЕ НАУКЕ, 58. Уредништво др Драгоје Жарковић, др Владимир Капор, др Цветко Костић, др Александар Магарашевић, др Младен Стојанов. Главни и одговорни уредник др Александар Магарашевић. — Нови Сад, Штампарија „Просвета", Нови Сад, 1973; стр. 166 + [2]; 24 × 16,7.

Тираж: 1.000. Брошурано. Цена: 25,00 динара.

Садржај: *Чланци и расправе.* Др Сергеј Флере: *Теоријска схватања социјалне структуре савременог друштва.* Summary: Theoretical concepts of social structure of contemporary society. — Др Тибор Варади: *Правичност у међународном приватном*

праву. Summary: Justice in private international law. — Мр Василије Мирић: *Услови стварања дохотка привреде Војводине на јединственом тржишту Југославије 1964—1970.* Résumé: Conditions de formation du revenu de l'économie de la Voïvodine sur le marché unique de Yougoslavie, entre 1964 et 1970. — Мр Мирко Савковић: *Понашање привредних организација при опредељивању личних доходака 1964—1970.* Résumé: Le comportement des organisations économiques envers la détermination des revenus individuels entre 1964 et 1970. — Др Миливој Ковачевић: *Нормативна функција Аутономне Покрајине Војводине у раздобљу 1945—1968. године.* Summary: The normative function of the Autonomous Province of Voivodina in the period 1945—1968. — Др Боривој Старовић: *Интеграциони процеси у једном региону Војводине.* Résumé: Les processus d'integration dans une region de Voivodine. — *Дискусија.* Тоша Тишма: *Неки показатељи привредне развијености САП Војводине.* (Према попису становништва од 31. марта 1971. године). Zusammenfassung: Einige Anzeigner des Standes der wirtschaftlichen Entwicklung des socialistischen Autonomen Gebietes der Vojvodina. (Auf Grund der Volkszählung von 31. März 1971). — *Прикази и белешке.* Др Сергеј Флере: *Др Борислав Димковић: Сељаштво и комунисти на селу — емпиријско истраживање о учешћу сељака у Савезу комуниста Војводине* (Нови Сад, Центар за политичке студије и друштвено-политичко образовање, 1973). — Др Драгаш Денковић: *Др Милијан Поповић, Грађа за библиографију теорије државе и права.* (Правни факултет у Новом Саду, 1972, стр. 386). — Др А. Магарашевић: *Мр Милан Обреновић, Злочини оптужују.* (Нови Сад 1973, 235, 16 стр. илустрованих прилога, са резимеом на енглеском, библиографијом и регистром). — Др Милош Стеванов: *Зборник Правног факултета у Новом Саду.* (Св. VI (1972), стр. XV, 422). — Мр Александар Раич: *Критичне тачке у моделу функционисања наше народне привреде, („Привредна изградња", Нови Сад 1972).* — Мр Мирко Савковић: *Др Тихомир Шуваков, Теорија и пракса регионалног развоја.* — Посебан осврт на регионални развој Војводине (Издање Института за економику пољопривреде Пољопривредног факултета, Нови Сад 1973. год. 326 страна).

Зборник за природне науке

Матица српска. Одељење за природне науке. ЗБОРНИК ЗА ПРИРОДНЕ НАУКЕ, 44. Уредништво др Бранислав Букуров, др Слободан Глумац, др Угљеша Крстић, др Радивој Милин, др Иван Михаљев, инж. Лазар Стојковић. Главни и одговорни уредник инж. Лазар Стојкоивћ. — Нови Сад, Штампарија „Просвета", 1973; стр. 183 + + [1]; 23,9 × 16,8.

Тираж: 900. Брошурано. Цена: 25,00 динара.

Садржај: *Чланци и расправе.* Др Иво Р. Савић: *Екологија слепог кучета (Spalax leucodon Nordm.) у Југославији* [са 16 графикона, 12 слика и 11 табела]. Summary: Ecology of the species Spalax leucodon Nordm. in Yugoslavia. — Др Власта Пујин: *Прилог проучавању фауне Myriopoda на ораници у подручју Војводине* [са 3 графикона]. Summary: On the fauna of Myriopoda in arable fields in Voivodina. — Др Јелена Богојевић: *Дистрибуција Collembola у неким заједницама Делиблатске пешчаре* [са 3 табеле]. Summary: Distribution of Collembola in some communities of the Deliblato Sand. — Дипл. инж. Радосав Секулић, Dr Sandor Horvatovich, дипл. инж. Иван Шиљеш: *Прилог проучавању фауне фам. Carabidae на пољима под пшеницом у околини Осијека* [са 3 табеле]. Summary: On he fauna of fam. Carabidae in wheat fields near Osijek. — Ћирил Сидор: *Полиедарно вирозно обољење Orgyia gonosigma* F. (Опис вируса и симптоми обољења које исти изазива) [са 3 слике]. Summary: A polyhedral virus disease of Orgyia gonostigma F. (Description of virus and symptoms which it provokes). — Др Рада Иванић и проф. др Јован Туцаков: *Интродукција далматинског бухача (Pyrethrum cinerariaefolium Trev.) у Војводини* [са 1 сликом и 8 табела]. Résumé: Introduction de pyrethre dalmate (Pyrethrum cinerariaefolium Trev.) en Voyvodina. — Инж. Бланка Кољадзински — мр. Бранислава Шајиновић: *Нова налазишта адвентивне биљне врсте* — Iva xanthifolia Nutt. (Cyclachaena xanthifolia Fresen.) у Војводини [са 3 слике и 1 скицом]. Summary: New localities of the adventitions plant variety Iva xanthifolia Nutt. (Cyclachaena xanthifolia Fres.) in Voyvodina. — Проф. др Јосип Ковачевић: *Корови као индикатори микрорељефа пољопривредних површина мелиорационог подручја Бић—Босут* [са 3 табеле]. Zusammenfassung: Unkrauter als Indikatoren am Mikrorelief landwirtschaftlicher Oberflaechen im Meliorationsbereiche Bidj — Bosut. — Др Надежда Крстић — Павловић, др Јован Туцаков: *Хабитус, морфологија и анатомија подземних органа. Solanum laciniatum Ait експериментално гајеног у Војводини* [са 9 слика]. Résumé: Habitus, morphologie et anatomie des organes souterraines de Solanum laciniatum Ait. expérimentalement cultivée en Voïvodina. — Др Оскар Хрубик, др Радмило Анастасијевић: *Утицај лаког мишићног рада на динамику реналне екскреције човека* [са 6 графикона]. Summary: Effect of licht muscular work on the dynamics of renal excretion in man. — Др Радмило Анастасијевић, др Бранко Милутиновић: *Резистенције на хипоксичне услове у млађем школском узрасту и утицај спортског тренинга на њу* [са 1 табелом]. Summary: Resistance on hypoxic conditions in junior school-age chil-

dern and the influence of sportive training on it. — Дарко В. Капор: *Утицај нелинеарних ефеката на давидовско цепање екситонских зона.* Summary: The influence of nonlinear effects on Davydov splitting of exciton bands. — *Прикази и белешке.* Смиљка Шимић: *Зборник радова Природно-математичког факултета, серија за биологију.* (Друга свеска, Нови Сад 1972). — Ј. Ф. Трифуноски: *Бранислав Букуров, Колонизација Бачке за време другог светског рата. Гласник Српског географског друштва,* св. 51, бр. 1, Београд 1971, стр. 55—63. — Раде Давидовић: *Косово.* Новинско-издавачко предузеће *Борба* Београд, 1973. — Др Рудолф Кастори: *Проф. др Д. М. Гродзинский, Биофизика биљака (Биофизика растения),* Киев, Наукова Думка, 1972, стр. 250, таб. 6, схема 97. — Стеван Цилитов: *Летопис научних радова Пољопривредног факултета у Новом Саду.* Свеска 14, 1970. година. — Живан Богдановић: *Хидросистем Дунав—Тиса—Дунав,* Нови Сад, 1972.

Зборник Матице српске за књижевност и језик

Матица српска. Књижевно одељење. ЗБОРНИК МАТИЦЕ СРПСКЕ ЗА КЊИЖЕВНОСТ И ЈЕЗИК. Уређивачки одбор Живојин Бошков, Иванка Веселинов, др Божидар Ковачек, Младен Лесковац, др Бошко Новаковић, Лазар Чурчић. Главни и одговорни уредник Младен Лесковац. Књига двадесета, свеска прва, друга и трећа 1972. — Нови Сад, [Штампа „Будућност"], 1972; стр. 710 + [2]; 25,1 × 17,8.

Тираж: 1.000. Брошурано. Цена: 30,00 динара по свесци.

Књига двадесета. Свеска прва. Садржај: Светозар Бркић: *Елизабетанска драма и мрачни ликови у комадима Лазе Костића.* — Никша Стипчевић: *Поглавља италијанско-српских културних веза. Д. Винченцо Миагостовић и његов превод „Песме о песми".* — Л. Чурчић: *Једно непримећено издање Цвета добродетељи у преводу Викентија Ракића и један његов непознати превод са славеносрпског на грчки језик* [са 4 слике]. — Иванка Веселинов: *Једна песма Константина Студеничког из 1751. године* [са 1 фотокопијом]. — Р. Ковијанић: *Срби који су учили у Словачкој (XVIII—XIX век)* (II). — Захарија Орфелин: *Представка Марији Терезији* (III) [са 4 фотокопије]. — Франц Штефан Енгел: *Опис краљевине Славоније и војводства Срема* (III). Превела с немачког Вера Стојић. — *Ситни прилози.* С. Матић: *Италијанска песма о заузећу Београда 1789. године.* — С. Матић: *Допуна Вуковој биографији Стефана Јовановића.* — Душан К. Петровић: *Неколико података о Вишњићевој песми „Почетак буне против дахија".* — Владан Недић: *Две народне песме у запису из 1823. године.* — Д. К. Петровић: *Два писма Милице Стојадиновић-Српкиње.* — Милана Бикицки: *„Слога" и „Нада", листови ђачких дружина карловачких и новосадских ђака.* — *Оцене и прикази.* С. Матић: *Др Радмила Маринковић, Српска Александрида.* Историја основног текста (Издање) Филолошки факултет Београдског универзитета. Монографије, књ. XXXVI, Београд 1969, 348 стр. + 56 снимака. — С. Матић: *Djenana Buturović, Epska tradicija istočne Hercegovine.* Posebni otisak iz Glasnika Zemaljskog muzeja, Sarajevo, 1968. — С. Матић: *Djenana Buturović, Narodne pjesme muslimana u Bosni i Hercegovini.* Iz rukopisne ostavštine Koste Hermana. Redakcija, uvod i komentari, — Sarajevo, 1966. — Бошко Новаковић: *Слободан Ж. Марковић: Књижевни покрети и токови између два светска рата,* издање „Обелиска", Београд 1970. — Милорад Живанчевић: *Нова фототипска издања.* — Уредништво: *Из Уредништва.* [Младен Лесковац: Опроштај *Уредништва од Теодоре Петровић*].

Књига двадесета. Свеска друга. Садржај: Светозар Матић: *Из историје „Женидбе краља Вукашина".* — Владан Недић: *Сељак из Рудничке нахије, певач Вука Караџића.* — Божидар Ковачевић: *Prolegomena Zephariana* (Грчко-турско описаније Јерусалима са Жефаровићевим гравирама. — Џефаровић, Зефар, Дзефар. — Ђорђе Жефаровић. — Данило Жефаровић. — Виктор Леополд Зефаровић. — Јосип Иванов Зефаровић). — Милорад Живанчевић и Лазар Чурчић: *Доситејеве басне у илирском издању.* — Др Живојин Петровић: *Две београдске године Змајеве.* — Светозар Матић: *О чистоти нашег књижевног језика* (белешке). — Живојин Бошков: *Књижевни лик патријарха Рајачића.* — др Снежана Кићовић-Пејаковић: *Лаза Костић и енглеска књижевност.* — Франц Штефан Енгел: *Опис краљевине Славоније и војводства Срема* (IV). Превела с немачког Вера Стојић. — *Ситни прилози.* Божидар Ковачевић: *Шта управо значи Singidunum?* — Божидар Ковачевић: *„Писа Вукашин..."* — Средоје Лалић: *Документи о оставци на војну службу Симеона Пишћевића.* — Душан К. Петровић: *Неколико прилога о Давидовићевим новинама.* — Душан К. Петровић: *Писмо Димитрија Миладинова директору Карловачке гимназије Јовану Пантелићу.* — Божидар Ковачевић: *Балзакови пашеноzи — Јован Ризнић и Стефан Ћирковић.* — Божидар Ковачевић: *Поводом „Успомена" Милана Б. Милићевића.* — Божидар Ковачевић: *Л. К. Лазаревић у бугарском рату.* — Божидар Ковачевић: *Две сличне збирке: „Силуете" Милана Савића и Милана Јовановића Стојимировића.* — Мирка Зоговић: *Ставови Драгише Станојевића о превођењу „Бијесног Роланда".* — Др Гаврило Ковијанић: *Нови подаци о сукобу Буре Јакшића с Јованом Цветановићем, кметом јагодинским.*

Књига двадесета. Свеска трећа. *Регистар првих двадесет годишта Зборника Матице српске за књижевност и језик* (1953—

—1972). Израдила Милица Бујас. — Милица Бујас: [*Предговор*]. — *Садржај по писцима.* — *Предметни регистар.* — *Списак илустрација и факсимила.*

Зборник за филологију и лингвистику

Матица српска. Књижевно одељење. ЗБОРНИХ ЗА ФИЛОЛОГИЈУ И ЛИНГВИСТИКУ XV/1, XV/2. Уредништво: др Милка Ивић, др Павле Ивић, др Војислав Илић, др Јован Кашић, др Александар Младеновић. Главни и одговорни уредник: др Павле Ивић. — Нови Сад, Штампа: Издавачка установа „Научно дело", Београд. 1972 [1973]; стр. 268 + [1] и 245 + [2]; 23,8 × 16,7.

Тираж: 900. Брошурано. Цена: 40,00 динара по свесци.

[Књига] XV/1. Садржај: Александар Младеновић: *Језик у повељама краља Владислава.* Резюме: Язык в грамотах короля Владислава. — Јован Кашић: *Прилог познавању разговорне лексике (на материјалу из прве половине XIX века).* Zusammenfassung: Beitrag zur Lexik der Umgangssprache. — Јован Јерковић: *Језик писма Буре Јакшића* (II). Резюме: Язык писем Джуры Якшича. — В. П. Гудков: *Чередование Ø // а в склоненим существительных среднего рода сербохорватского языка.* Резиме: Алтернација Ø // а у деклинацији именица средњег рода. — Pavle Ivić i Ilse Lehiste: *Prilozi ispitivanju fonetske i fonološke prirode akcenata u savremenom srpskohrvatskom književnom jeziku.* Summary: Contributions to the investigation of the phonetic and phonemic nature of accents in modern standard serbocroatian. — Драгољуб Петровић: *О говору Змијања* (III). — Asim Peco: *Govor đerdapske zone (fonetsko-morfološke osobine).* Summary: The speech of the Djerdap zone. — Стјепан Секереш: *Говор славонских Срба.* — *Ситни прилози.* Гојко Ружичић: *Један тобожњи заменички облик.* — Eric P. Hamp: Slűh, slûh. — Pavle Ivić: *Beleška o akcentu reči sluh.* — Благоје В. Марковић: *Врака.* — *Хроника.* Давид Шереш: *Енциклопедијски српскохрватско-мађарски речник у завршној фази.* — *Критике и прикази.* — Mil. Pavlović: *Witold Doroszewski, Elementy leksykologii i semiotyki.* Warszawa, 1970. — Mil. Pavlović: *Geografska lingvistika i nastavci južnoslovenskih jezika.* — Павле Ивић: *Sven Gustavsson: Accent paradigms of the present tense south Slavonic.* East and central south Slavonic. Stockholm (Almqvist and Viksell) 1969. *Acta Universitatis Stockolmiensis.* Stockholm Slavic Studies 3. 145 str.

[Књига] XV/2. Садржај: H. Schuster-Šewc: *Status lužičko-srpskog jezika i njegovo mesto u okviru drugih zapadnoslovenskih jezika.* (S gonjolužičkosrpskog prevela: Emilija Kačanik). — Александар Албин: *Прилог проучавању језика првих српских новина.* Summary: The language of the first Serbian newsparer. — Александар Албин: *Икавизми у делима писаца из Војводине у предвуковској епоси.* Summary: Ikavisams in the works of Vojvodina writers in the pre-Vukovian period. — Александар Младеновић: *Филолошке и друге напомене о „Горском вијенцу" и неким Његошевим песмама* [са 5 слика]. Резюме: Филологические и другие примечания к „Горному венцу" и некоторым стихотворениям Негоша. — Јован Јерковић: *Језик писама Јована Јовановића Змаја.* Резюме: Язык писем Йована Йовановича Змая. — Milka Ivić: *Problematika srpskohrvatskog infinitiva.* Резюме: Проблематика сербскохорватского инфинитива. — Љубомир Михајловић: *Дужина српскохрватских речи изражена бројем гласова.* — Драгољуб Петровић: *О говору Змијања* (IV) [са 1 картом]. Резюме: О говоре Змияне. — Mile Tomić: *Antroponimija Karaševaca.* [Резиме]: Antroponimia Caraşovenilor. Nume de familie. — Vesna N. Berić: *Neka zapažanja o fitonimima u srpskohrvatskom jeziku* (Prilog poznavanju pozajmljenica iz nemačkog jezika). Zusammenfassung: Einige Bemerkungen über Phytonima in der serbokroatischen Sprache (Ein Beitrag zur Entlehnungsforschung aus dem Deutschen). — *Хроника.* П. А. Дмитриев: *Юбилей советского слависта.* — *Критике и прикази.* Thomas J. Butter: *Pavle Ivić, Srpski narod i njegov jezik* (Beograd: SKZ, knj. 429, 1971. 327 pages).

Зборник за ликовне уметности

Матица српска. Одељење за ликовне уметности. ЗБОРНИК ЗА ЛИКОВНЕ УМЕТНОСТИ, 9. Matica srpska. Section des artes. Уредништво др Светозар Радојчић, др Миодраг Коларић, др Сретен Петковић, др Дејан Медаковић, др Динко Давидов. Главни уредник др Дејан Медаковић. Секретар уредништва др Динко Давидов. Технички уредник Јован Недељковић. [Илустровано]. — Нови Сад, Штампа: Графичко предузеће „Радиша Тимотић" — Београд, 1973; стр. [6] + 343 + [1] + [98 страна са сликама и 2 прилога са цртежима]; 24,7 × 20.

Тираж: 1.000. Платно. Корице Драган Тодоровић. Цена: 80,00 динара.

Садржај: Светозар Радојчић: *Плоча с ликом владара у крстионици сплитске катедрале.* [Résumé]: La figure d'un souverain sur une plaque de pierre au baptistere de la cathedrale de Split [са 3 слике и 1 цртеж]. — Иван Борђевић: *Стари и Нови завет на улазу у Богородицу Левишку.* [Résumé]: La representation de l'Ancien et Nouveau Testament a l'entree de la Vierge Ljeviška [са 2 цртежа и 4 слике]. — Надежда Давидовић-Радовановић: *Сибила царица етиопска у живопису Богородице Љевишке.* [Résumé]: La personnage de Sibylle, impératrice d'Ethiopie, dans la peinture

murale de la Vierge de Ljeviša [са 3 цртежа и 3 слике]. — Michelangelo Muraro: Pavlo Veneziano in Jugoslavia [са 21 сликом]. — Љиљана Манојловић — Радојчић: *Илустровани календар у Марковом манастиру.* [Résumé]: Menologe illustre au monastere de Marko [са 6 слика]. — Мара Харисијадес: *Два рукописа попа Никодима.* [Résumé]: Deux manuscrits du pope Nicodeme [са 12 слика]. — Бојана Радојковић: *Колајна.* [Résumé]: »Kolajna«, type d'insigne honorifique [са 8 слика]. — Радомир Станић: *Фреске у Доњој испосници св. Саве код Студенице.* [Résumé]: Les fresques de l'Ermitage inférieur de St. Sava pres de Studenica [са 4 цртежа и 16 слика]. — Радмила Михаиловић: *Топографски пејсаж српске уметности XVIII века као политички аргуменат.* [Résumé]: Le paysage topographique de l'art Serbe du XVIIIe siecle en tant qu'argument politique. — Војислав Матић: *Манастир Војловица.* [Résumé]: Le monastere de Vojlovica. [са 15 цртежа и 6 слика]. — Радмила Матејчић: *Српско-православна црква св. Николе у Ријеци.* [Zusammenfassung]: Die serbisch-ortodoxe Kirche Sankt Nikolaus in Rijeka [са 13 слика]. — Бранко Вујовић: *Манастир Фенек.* [Zusammenfassung]: Kloster Fenek [са 8 цртежа и 11 слика]. — Соња Богдановић: *Православност у српском црквеном живопису. Поводом једне старе полемике.* [Résumé]: L'orthodoxie dans la peinture religieuse serbe. A propos d'une ancienne polémique [са 7 слика]. — Бранка Кнежевић: *Натписи на камену из Лапушње.* [Résumé]: Les inscriptions sur pierre du monastere de Lapušnja [са 6 слика]. — Emilijan Cevc: *Kipar Angelo Putti in njegovo delo na Slovenskem.* [Résumé]: Lo scultore Angelo Putti e la sua opera nella Slovenia [са 14 слика]. — Цвито Фисковић: *Звоник филипинске цркве у Макарској.* [Résumé]: La campanile de l'eglise St. Philippe à Makarska [са 10 слика]. — Лепосава Шелмић: *Бакрорез „Кнез Лазар" Захарије Орфелина.* [Zusammenfassung]: Kupferstich „Fürst Lazar" des Zaharias Orfelin [са 4 слике]. — Anica Cevc: *Sliki Jurija Šubica »Pred lovom« v Ljubljani in v francoskem Niortu.* [Résumé]: Les tableaux de Jurij Šubić »Avant la chasse« a Ljubljana et a Niort en France [са 6 слика]. — Драгутин Тошић: *Коло југословенских ликовних уметника.* [Résumé]: La societé des artistes serbes »Kolo« [са 8 слика]. — Marjan Mušič: *Plečnik in Beograd.* [Zusammenfassung]: Plečnik's Werk in Beograd [са 7 слика]. — Светозар Радојчић: *Уз вест о смрти Франца Стелеа.* — Резимеа превели: Мила Борђевић (1, 2, 5, 13 и 19), Вера Стојић (12, 17 и 20), Мара Кордић (3, 8, 9, 10, 14 и 16), V. Jesenik (18).

Зборник за историју

Матица српска. Одељење за друштвене науке. ЗБОРНИК ЗА ИСТОРИЈУ, 7. Уредништво др Славко Гавриловић, др Никола Гаћеша, др Чедомир Попов, др Сима Бирковић, мр Александар Форишковић. Главни и одговорни уредник др Славко Гавриловић. — Нови Сад, Штампарија „Просвета", Нови Сад, 1973; стр. 241 + [2]; 24 × 16,7.

Тираж: 1.000. Брошурано. Цена: 25,00 динара.

Садржај: *Чланци и расправе.* Берђ Гал: *Југословенски и средњоевропски синдикат железара.* Zusammenfassung: Jugoslavische und mitteleuropäische Gewerkschaft der Stahlwerke. — Тодор Стојков: Светозар Прибићевић у политичкој емиграцији у Чехословачкој (јул 1931 — април 1932). Résumé: Svetozar Pribićević comme émigré politique en Tchécoslovaquie (du mois du juillet 1931 jusqu'au mois d'avril 1932). — Бранислав Глигоријевић: *Југословенско-румунска конвенција о уређењу мањинских школа Румуна у Банату 1933. године.* Résumé: La Convention yougoslavo-roumaine sur la réglementation des écoles de la minorité nationale Roumaine du Banat en 1933. — *Прилози и грађа.* Борђе Сп. Радојичић: *О царици Јевдокији и о називу царица у титулатури средњовековне Србије.* (Из рукописне заоставштине). — Пеciњачки Срета: *Два прилога из 1735/6. године о ердељско-поморишким избеглицама у Банат.* — Славко Гавриловић: *Привилегија потиског диштрикта из 1751. године.* — Срета Пеciњачки: *Индивидуална расподела земље идворским граничарима 1769. године.* — Славко Гавриловић: *Сумарни попис православних карловачке митрополије 1821. године.* — Живојин Бошков: *Нота српске владе (1851) и писмо кнеза Михаила (1853).* — Славко Гавриловић: *Вести о Светозару Милетићу из 1856—1857. године.* — Василије Крестић: *Заплењено писмо Светозара Милетића упућено Лази Костићу.* — Душан Лазић: *Организација полицијско-обавештајне службе „Независне Државе Хрватске". II — Усташка надзорна служба* — (10. IV 1941 — 22. I 1943). — Миле Коњевић: *Мјесто и улога „Хрватске православне цркве" у усташкој политици према Србима.* — *Библиографије.* Боривоје Маринковић: *Литература о српским писцима XVIII столећа. Подаци о Силвестру Поповићу* (1700—1771?), *намеснику манастира Раковца, заборављеном путописцу и живописцу.* — Боривоје Маринковић: *Литература о српским писцима XVIII столећа. Досадашња интересовања за Јована Авакумовића и његово песничко дело.* — *Прикази.* С. Пеciњачки: *Вукоман Шалипуровић, Милешевска штампарија 1544—1557,* Издање новинско-издавачке установе „Полимље", Пријепоље 1972, стр. 76. — Олга Зиројевић: *Kapini Devri Budin Tahrir Defteri* (1546—1562), izd. Dr Gyula Kaldy-Nagy, Ankara Universitesi Dil ve Tarih-Cografya Fakültesi Yayinlari: 177, Ankara, 1971, str. 374. — Иван Ерцег: *Willi A. Boelcke, Verfasungswandel und Wirtschaftsstruktur. Die*

mittelalterliche und neuzeitliche Territorialgeschichte ostmitteldeutscher Adelscherr schaften als Beispiel, Würzburg 1969, str. 614. — Иван Ерцег: *Viehwirtschaft und Hirtenkultur,* Akadémiai Kiadó, Budapest 1969, str. 903. — Б. Гавански: *Славко Гавриловић, Прилог историји трговине и миграције Балкан-Подунавље XVIII и XIX столећа,* САНУ, Београд 1969, стр. 323. — Никола Гаћеша: *I. Karaman, Privreda i društvo Hrvatske u XIX stoljeću,* Sveučilište u Zagrebu, Institut za hrvatsku povijest, Rasprave i članci, 1, Zagreb 1972, str. 365. — Арпад Лебл: *Endre Arató, Keleteurópa, története a 19. század első felében,* Budapest, Akadémiai Kiadó, 1971. str. 600. — Мирко Митровић: *Љубомир Дурковић — Јакшић, Југословенско-Пољска сарадња 1772—1840,* Матица српска, Нови Сад 1971, стр. 310. — Коста Милутиновић: *Хрватска политичка мисао XIX и XX стољећа,* Библиотека „Избор", Загреб 1970—1971. — Милица Бодрожић: *Т. М. Исламов, Политическая борьба в Венгрии неканупе первой мировой войны,* изд. „Наука", Москва 1972, стр. 392. — Ранко Кончар: *Hrvoje Matković, Svetozar Pribićević i Samostalna demokratska stranka do šestojanuarske diktature,* Institut za hrvatsku povijest, Zagreb 1972, str. 270. — Смиљана Буровић: *Др Никола Гаћеша, Аграрна реформа и колонизација у Банату 1919—1941.* Институт за изучавање Војводине — Матица српска — Одељење за друштвене науке, Нови Сад 1972, стр 420. — Павел Стојни: *Историјска библиографија Румуније* I, 1944—1969. *Селективна библиографија.* Аутори: Ioachim Grăciun, Gheorghe Hristodol, Marcel Ştirban, Ludovic Bathory, Gheorghe Iancu, Gelu Neamţu, Gheorghe Dumitraşcu. Издање Академије Социјалистичке Републике Румуније, Букурешт 1970, стр. 446. — Сима М. Ћирковић: *Atlas istoric, coordonator* Ş. Pascu, autori: Arbore V., Bercin D., Cupşa I., Florescu R., Giurseu G. C., Mureşan C., Pall F., Pascu Ş., Tudor D., Zorin Z., Editura didactica şi pedagogică, Bucureşti 1971, p. 199. — *Часописи.* Славко Гавриловић: *Agrártörténeti szemle,* изд. MTA Budapest 1971, бр. 1—2, 3—4. — Тадија Гросингер: *Südost-forschungen Internationale Zeitschrift für Geschichte Kultur und Landeskunde Südosteuropas.* München 1971, Band XXX. — Мирко Митровић: *Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду, књига* XIV/1, XIV/2 (1971). — Мирјана Јовановић: Регистар. — Исправка.

Зборник за историју

Матица српска. Одељење за друштвене науке. ЗБОРНИК ЗА ИСТОРИЈУ, 8. Уредништво др Славко Гавриловић, др Никола Гаћеша, др Чедомир Попов, др Сима Ћирковић, мр Александар Форишковић. Главни и одговорни уредник др Славко Гавриловић. — Нови Сад, Штампарија „Просвета", 1973 [штампање завршено 1974]; стр. 241 + [1]; 24 × 17.

Тираж: 1.000. Брошурано. Цена: 25,00 динара.

Садржај: *Чланци и расправе.* Људевит Холотик: *Словачки политички покрет од октобарске дипломе до аустро-угарске нагодбе* (1860—1867). — Zusammenfassung: Die slowakische politische Bewegung vom Oktoberdiplom bis zum österreichisch — ungarischen Ausgleich (1860—1867). — Миле Коњевић: *Самостална демократска странка и споразум од 8. октобра 1937. године.* Summary: The Independent Democratic Party and the 8 oktober 1937 agreement. — Звонимир Голубовић: *Саветовање чланова КПЈ у Турији и његов значај за даљи развитак НОБ у Бачкој.* Zusammenfassung: Die Beratung der Mitglieder der kommunistischen Partei Jugoslawiens in Turija und deren Bedeutung für die weitere Entwicklung des Volksbefreiungskampfes in der Batschka. — *Прилози и грађа.* Срета Пецињачки: *Подаци о приходима и расходима Банатске администрације у првој половини XVIII века.* — Срета Пецињачки: *Извештај из 1774. године о немачким школама XII немачко-банатске регименте.* — Славко Гавриловић: *Мисија грофа Ј. Мајлата међу Србима и Румунима 1808. године.* — Никола Гавриловић: *О једном непознатом наставнику француског језика код угарских Срба са почетка XIX века.* — Славко Гавриловић: *Подаци о Црногорцима у Пероју из 1841. и 1844. године.* — Др Љубомир Недељковић: *Подаци о Кости Јовановићу — Батуту учеснику у српском покрету 1848—1849. године.* — Мр Ранко Кончар: *Новосадска резолуција из 1932. године.* — Душан Лазић: *Организација полицијско-обавештајне службе „Независне Државе Хрватске".* — *Библиографија.* Боривоје Маринковић: *Литература о српским писцима XVIII столећа. Белешке о Христифору Жефаровићу (под. XVIII столећа — 1753) и његовој „Стематографији"* (1741). — *Прикази и белешке.* Павел Стојни: *Camil Muresan, Ianci de Hunedoara, Ed. II-a, revazuta si adaugita.* (Камил Мурешан, Јанко Хуњади, II допуњено издање). Editura stiintifica, Bucuresti 1968, стр. 245. — Душан Берић: *Коста Милутиновић, Војводина и Далмација 1760—1914,* Нови Сад 1973, стр. 394. — др Никола Гаћеша: *Далмација 1870. Радови са знанственог скупа у поводу стогодишњице побједе Народне странке на изборима за Сабор Далмације,* Шибеник—Задар студени 1970, Задар 1972. — Берђ Гал: *Kemény G. Gábor, Mocsáry Lajos: A népek barátságáért,* Politikai-könyvkiadó — Bukurest 1972, str. 262. — Берђ Гал: *Сенћанске свеске.* Dobos János, *Сенћански комунисти 1919—1944.* — Zentai kommunisták 1919—1944; Сента 1969, стр. 145. Tripolszky Géza, *Zentáról Hangonyig (Од Сенте до Хангоња),* Сента 1970, стр. 78. Székely Ilona, *Halálra itélve* (На смрт осу-

ben), Сента 1971, стр. 64. Katona Pál, *Meggyőződésből tettem* (Из уверења сам чинио), Сента 1972, стр. 69. — Славко Гавриловић: *Др Велимир Михајловић, Грађа за речник страних речи у предвуковом периоду* (Од времена пре Велике сеобе до Вуковог Рјечника 1818. године), I том (А—Љ), Нови Сад 1972, стр. 347. — *Часописи.* Тадија Гросингер: »*Századok*«, Budapest 1971, бр. 1—6. — Павел Стојни: *Studii de istorie a Banatului*, св. 1, Timişoara 1969, str. 200; св. 2, 1970, стр. 263. — Тадија Гросингер: *Südost-forschungen* XXXI/1972. — Мирко Митровић: *Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду књига* XV/1, XV/2 (1972). — Мирко Митровић: *Зборник за славистику Матице српске* I—III (1970—1972). — *Научни скупови.* Бран. Вранешевић: Шести конгрес историчара Југославије. — Мирјана Јовановић: Регистар.

Зборник за славистику

Матица српска. Књижевно одељење. ЗБОРНИК ЗА СЛАВИСТИКУ, 4. Уредништво др Милосав Бабовић, др Милорад Живанчевић, др Јан Кмеђ, др Јоже Погачник. Главни и одговорни уредник др Милорад Живанчевић. Секретар Уредништва Мирјана Бошков. — Нови Сад, Штампа „Форум", 1973; стр. 218 + [4]; 24 × 15,5.

Тираж: 1.000. Брошурано. Цена: 40,00 динара.

Садржај: *Студије и расправе.* Нада Борђевић: *Допринос Јозефа Добровског упознавању Европе с нашом културном традицијом.* Resume: Přínos Josefa Dobrovského seznámení Evropy s naši kulturní tradici. Résumé: L'apport de Joseph Dobrovski tendant a faire connaitre a l'Europe notre tradition culturelle. — Степан Мишанич: *Спільні риси сербського епосу про Старину Новака та опришківського фольклору про Олексу Довбуша.* Резиме: Заједничке црте српског епоса о Старини Новаку и карпатског фолклора о Олекси Довбушу Summary: Common features of Serbian epic lore on Starina Novak and Carpathian folklore on Oleksa Dovbuš. — Jakša Ravlić: *Stjepan Ivičević i narodni preporod u Dalmaciji.* Резюме: Степан Ивичевич и народное возрождение в Далмации. Summary: Stjepan Ivičević and the national revival in Dalmatia. — *Прилози и грађа.* Влођимјеж Кот: *Пољске драме на сцени Српског народног позоришта у Новом Саду у XIX веку.* — Владета Р. Кошутић: *Кошутићева оцена преводилачког рада Јована Максимовића.* — Гаврило Ковијанић: *Винаверове невоље због превода Мицкјевичевих Књига народа пољског.* — Ю. К. Бегунов: *Народное сказание о чае и самоварах.* — *Библиографија.* Miroslav Rankov: *Slovenica u srpskim književnim časopisima između dva svetska rata.* — *Прикази.* Josip Tandarić: *Slovo.* Časopis Staroslovenskog instituta »Svetozar Rittig«, Zagreb. Uredio: Josip Hamm (od br. 13: Vjekoslav Štefanić). — Ivanka Petrović: *Cyrillomethodianum,* vol. I. Thessalonique 1971, str. VIII + 227. — Лазар Ђурчић: *Mladen Bošnjak, Slavenska inkunabulistika,* Zagreb, vlastito izdanje, 1970, str. 195. — Борђе Живановић: *Juljan Krzyżanowsky,* Dzieje literatury polskiej od początków do czasów najnowszych. PWM, Warszawa 1969, str. 680. — М. Ж.: *Danica ilirska* 1835—1849. Reprint-izdanje. Urednik Ivo Frangeš. Tehnički urednik Mladen Kuzmanović. Likovna oprema Boris Dogan. Tisak »Ognjen Prica«. Karlovac. Knj. I—V. Liber, Zagreb 1970—72. — Василије Калезић: Зарубежные славянские литературы. XX век. Москва 1970. — Марија Митровић: Pisma slovenske »moderne«. Zbrala, uredila in spremno besedo napisala Marija Bošnik. Monumenta litterarum slovenicarum, 10. Mladinska knjiga. Ljubljana 1971. — Радомир Ивановић: Zoran Gavrilović: Uočavanja. Američka i jugoslovenska misao o književnosti između dva rata. Prosveta, Beograd 1970. — Страхиња К. Костић: Guttenberg-Jahrbuch 1972. Begründet von Aloys Ruppel. Herausgegeben im Auftrag der Gutenberg-Gesellschaft von Hans Widmann. Mainz 1972. — *Хроника.* Ј. К.: Поводом смрти Радована Лалића. — Сарадници IV књиге Зборника за славистику.

Рад Матице српске

РАД МАТИЦЕ СРПСКЕ, број 7. Чланови уредништва: Сава Јосић, др Божидар Ковачек, Павле Малетин, Миливој Николајевић, Бошко Петровић. Главни уредник Павле Малетин. Одговорни уредник Бошко Петровић. Технички уредник Лаза Атанацковић. — Нови Сад Штампа: „Просвета", Нови Сад, 1973; стр. 98; 24 × 16,7.

Тираж: 1.500. Брошурано. Цена: 2,50 динара. Чланови Матице српске добијају бесплатно.

Година 3, 1973, број 7.

Садржај: На 147. годину од оснивања. [Павле Малетин]: *Свечана седница Матице српске 1973.* Др Јоже Погачник, ванредни професор Универзитета у Новом Саду: *Словеначко-хрватска сељачка буна 1572—73. као књижевни мотив. Песник Љубомир Симовић примио Змајеву награду за 1972. годину.* — Р. Мићић: *Биографија и библиографија Љубомира Симовића.* — П. М.: *Преглед важнијих одлука Управног одбора у првом полугодишту 1973.* — *Извештај Управног одбора о раду Матице српске* од 1. I до 31. XII 1972. године. — *Завршни рачун Матице српске и задужбина за 1972. годину.* — Др Бошко Ковачек: *Рад Библиотеке Матице српске у 1972. години.* — Миливој Николајевић: *Рад Галерије Матице српске у 1972. години.* — Сава Јосић: *Издавачко предузеће Матице српске у 1972. години.* — *Универзитетска књижара у Но-*

вом Саду. — Хроника. Ж. Б.: *У неколико речи. — Изложбе књига Библиотеке МС* [Текуће стране периодичне публикације у Библиотеци Матице српске; Петефи на српскохрватском; Књижевност народности Војводине у социјалистичкој Југославији; Књижевно дело Радоја Домановића; „Петар Прерадовић 1818—1872"]. — А. Тишма: *Нове књиге у издању Матице српске.* — [И. Т.]: *Поклони књига Библиотеци МС,* од 1. децембра 1972. до 15. јуна 1973. — *Из историје Матице српске.* Павле Малетин: *Књижевно одељење. О издавачкој, књижевној и научној делатности Матице српске од 1826. до 1914. године.*

Рад Матице српске

РАД МАТИЦЕ СРПСКЕ, број 8. Чланови уредништва: Сава Јосић, др Божидар Ковачек, Павле Малетин, Миливој Николајевић, Бошко Петровић. Главни уредник Павле Малетин. Одговорни уредник Бошко Петровић. Технички уредник Лаза Атанацковић. — Нови Сад, Штампа: „Просвета", 1973; стр. 90; 24 × 16,2.

Тираж: 1.500. Брошурано. Цена: 2,50 динара. Чланови Матице српске добијају бесплатно.

Година 3, 1973, број 8.

Садржина: *Позив на 117. редовну скупштину Матице српске... — Извештај Управног одбора о раду Матице српске у 1968—1973. години. — Прилози извештају Управног одбора I. Научноистраживачка делатност 1968—1973. Књижевно одељење. — Одељење за ликовне уметности. — Одељење за друштвене науке. — Одељење за природне науке. — Рукописно одељење. — Научни скупови и саветовања. — Предавања на катедри Матице српске. — Преглед послова у којима је Матица сарађивала са домаћим установама* (1968—1973). *— Преглед послова у којима је Матица сарађивала са иностраним установама* (1968—1973). *— Конгреси и научни скупови на којима су учествовали Матичини представници.* — II. *Издавачка делатност 1968—1973.* — III. *Награде Матице српске.* — IV. *Остали послови. — Приходи и расходи Матице српске за редовне делатности 1968—1972. — Расположива наменска средства* 1968—1972. — *Приходи и расходи задужбина 1968—1972. — Рачун изравнања задужбина 1968—1972. — Извештај Надзорног одбора о материјално-финансијском пословању Матице српске у 1968—1972. години.* — Др Божидар Ковачек: *Рад Библиотеке Матице српске 1968—1972.* — Миливој Николајевић: *Рад Галерије Матице српске у 1968—1973. години.* — Сава Јосић: *Рад Издавачког предузећа Матице српске у 1968—1972. години. — Информација о предлогу измена и допуна Статута Матице српске. — Предлог измена и допуна Статута Матице српске. — Статут Матице српске* (Пречишћени текст). *— Умрли чланови и чланови сарадници (1968—1973). — Стални чланови-сарадници. — Предлог за избор чланова-сарадника и нових сталних чланова-сарадника. — Предлог за пријем нових редовних чланова.*

РАЗНО

Иконе српских цркава у Мађарској

ИКОНЕ СРПСКИХ ЦРКАВА У МАЂАРСКОЈ. [Каталог]. [Илустровано]. — Нови Сад, Штампарија Српског народног позоришта, 1973; стр. [16 + 7 са илустрацијама + 1]; 22,6 × 16,3.

Тираж: 10.000. Брошурано. Цена: бесплатно.

Садржај: Почасни одбор. — Организациони одбор. — Носилац пројекта изложбе. — Стручни сарадници. — Миливој Николајевић: [*Изложбу „Иконе српских цркава у Мађарској" Галерија Матице српске остварује...*]. — Др Динко Давидов: *Иконе српских цркава у Мађарској.* — Лепосава Шемлић: *Опис садржаја изложбе.* — Љиљана Живановић: *Конзервација материјала. — Каталог изложених радова.* — [Илустрације].

A magyarországi szerb templomok ikonjai

A MAGYARORSZÁGI SZERB TEMPLOMOK IKONJAI. [Katalog]. [Илустровано]. Magyarra forditotta *Dr. Németh Géza.* — Újvidék, Az újvidéki Szerb Népszinház nyomdája, 1973; str. [24]; 22,5 × 16,2.

Тираж: 1.000. Брошурано. Цена: бесплатно.

Садржај: Tiszteletbeli bizottság. Szervező bizottság. A kiállitás tervezöje. Szakmunkatársak. — Milivoj Nikolájevics: [*A Matica Srpska képtára a »Magyarországi szerb templomok ikonjai« c. kiállitást...*]. — Dr. Dinko Davidov: *A magyarországi szerb templomok ikonjai.* — Leposzava Selmics: *A kiállitás tartalmának leirása.* — Lyilyána Zsivanovics: *Az anyag konzerválása.* — A kiállitott müvek katalógusa. — [Ilustracije].

Матица српска. Каталог издања 1973—1974. КАТАЛОГ НАШИХ ИЗДАЊА. (Стање: октобар 1973). — Нови Сад, Штампарско предузеће „Будућност", 1973; стр. 28; 24 × 11.

ПОКЛОНИ КЊИГА БИБЛИОТЕЦИ МАТИЦЕ СРПСКЕ

ОД 1. ЈАНУАРА ДО 31. МАЈА 1974. ГОДИНЕ.

АМБАСАДА ВЕЛИКЕ БРИТАНИЈЕ, Београд: 1. Britain 1974. An official handbook. London, 1974.

Часописи и новине: 1. *British Book News.* 1973, br. November-December; 1974, br. January-May; 2. *The Economist.* 1974. br. 6802—6821.

АМБАСАДА ЈАПАНА, Београд: часописи: 1. *Japon Illustrated.* The Japon Times Qurterly Magazine. 1973, br. 4; 1974, br. 1.

АМБАСАДА КРАЉЕВИНЕ ХОЛАНДИЈЕ, Београд: часописи: 1. *Septentrion.* Revue de culture neerlandaise. 1973, br. 2, 3.

АМБАСАДА МАЂАРСКЕ, Београд: часописи: 1. *Этюды о Венгрии.* Ежегодник. 1973, том 8; 2. *Венгерские новости.* 1974, бр. 1—3.

АМБАСАДА НР КИНЕ, Београд: часописи и новине: 1. *China Pictorial.* 1974, br. 1—4; 2. *China Literature.* 1974, br. 1—4; 3. *China Reconstructs.* 1974, br. 1—5.

АМБАСАДА СЈЕДИЊЕНИХ АМЕРИЧКИХ ДРЖАВА, Београд: 1. *The World Almanac and Book of Facts;* 1974. New York, 1974.

Часописи и новине: 1. *The Atlantic.* 1973, br. 6; 1974, br. 1—3; 2. *Harper's Magazine.* 1973, br. 1482—1483; 1974, br. 1484—1486; 3. *Newsweek.* 1974 br. 1—20, vol. 8; 4. *Time.* 1974, Vol. 103, br. 1—20; 5. *Pregled.* 1974. br. 1—4.

Др БЕРИСЛАВ БЕРИЋ, Нови Сад: 1. Миладин Свињарев-Величковић: *Анчине жртве.* Нови Сад, 1923.

БИБЛИОТЕКА ДОМА СОВЈЕТСКЕ КУЛТУРЕ, Београд: 1. V. Jevsejev i S. Samsonov: *Student u zemlji Sovjeta.* Pod opštom redakcijom V. Žitnjova. Moskva, 1972; 2. Georgij Libman: *Naučno-tehnički progres u zemljama SEV.* Iskustvo, problemi, perspektive. Moskva 1973; 3. V. I. Morozov: *Međunarodne ekonomske organizacije Socijalističkih zemalja.* Moskva, 1972.

БИБЛИОТЕКА ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА, Нови Сад: 1. *Bilten prinovljenih knjiga.* 1974, br. 1 2, 4; 2. *Bilten.* Univerzitet u Novom Sadu. Pravni fakultet. 1974, br. 1.

БИБЛИОТЕКА СРПСКЕ АКАДЕМИЈЕ НАУКА И УМЕТНОСТИ, Београд: 1. *Примљене књиге.* 1973, св. 2, 4—5.

БИБЛИОТЕКА ФИЛОЗОФСКОГ ФАКУЛТЕТА, Нови Сад: 1. Ankica Vasić: *Doktorske disertacije u biblioteci Filozofskog fakulteta:* Istorija. Novi Sad, 1973.

Часописи: *Bilten prinovljenih knjiga.* 1974. br. 1—4.

МИЛАНА БИКИЦКИ, библиотекар Библиотеке Матице српске, Нови Сад: 1. Милана Бикицки: *„Слога" и „Нада", листови ђачких дружина карловачких и новосадских ђака.* Нови Сад, 1972. (сепарат); 2. Vladimir Matković i Vjekoslav Sinković: *Teorija informacije.* Dio I. Zagreb, 1970.

Др СЛАВКО БОРОЈЕВИЋ, професор Универзитета, Нови Сад: 1. Slavko Borojević: *Po šumama i gorama.* Sisak, 1967; 2. *Svjetlo Banije.* Banija u narodnooslobodilačkoj borbi. Sjećanja i zapisi. Zagreb, 1972.

ХЕЛГА БРАУМ, Марбург: 1. Helga Braum: *»Lexikalische Untersuchungen zum Werk Lukijan Mušickis«*. Ein Beitrag zur Erforschung der Anfänge der serbischen Literatursprache. Marburg, 1974. (doktorska disertacija).

Др мед. МИЛОРАД Д. ВЕЛИСАВЉЕВ, Нови Сад: 1. *Споменица здравствене деце Војводине 1872—1922—1972.* Нови Сад, 1973; 2. Milorad D. Velisavljev: *Klinički leksikon.* (Znaci-simptomi-bolesti-sindromi). Knj. I—III, Novi Sad, 1971—1973.

Др ВУК ВИНАВЕР, научни саветник Института за савремену историју, Београд: 1. Vuk Vinaver: *Jugoslávia és Magyarország a Tanácsköztársaság idején.* Budapest, 1972. (separat); 2. Вук Винавер: *Комунистичка партија Југославије и Мала антанта (1920—1938).* Београд, 1971. (сепарат); 3. Вук Винавер: *О југословенско-мађарској тргонини. (1933—1941).* Нови Сад, (сепарат); 4. Вук Винавер: *Публицистичка делатност Беле Линдера и југословенско-мађарски односи. 1922—1935.* Нови Сад, 1971. (сепарат); 5. Вук Винавер: *Стефан Првовенчани у традицији Првог српског устанка.* Београд, 1957. (сепарат); 6. Вук Винавер: *За некои мегународни аспекти на македонското национално прашање (1938—1941).* Скопје, 1971. (сепарат).

РАЈКО ВРАНЕШЕВИЋ, Нови Сад: 1. Сава Димитријевић: *Електрогена теорија о постанку бенигних и малигних тумора.* 1950; 2. Сава Димитријевић: *Лирске песме.* Пљевља, 1953; 3. Сава Димитријевић: *Лирске песме.* 1950; 4. Сава Димитријевић: *Песме патриотске, лирске и дечије.* 1950.

ВУКОВ И ДОСИТЕЈЕВ МУЗЕЈ, Београд: 1. Јелена Шаулић: *Доситеј и његови следбеници.* Изложба музеја. Београд, 1973.

Др ЖИВОЈИН ГАВРИЛОВИЋ, професор универзитета, Нови Сад: часописи: 1. *Glasnik antropološkog društva Jugoslavije.* 1973, sv. 10.

Др СЛАВКО ГАВРИЛОВИЋ, професор универзитета, Нови Сад: 1. Славко Гавриловић: *Ситне вести у вези с Доситејем и његовим делима.* Нови Сад, 1973. (сепарат).

ГРАДСКА НАРОДНА БИБЛИОТЕКА И МУЗЕЈ, Смедерево: 1. *Рукописне и штампане књиге од XV до XVIII века.* Каталог изложбе. Смедерево, 1974.

Др ВЛАДИМИР ГРУЈИЋ, професор, Београд: 1. Vladimir Grujić: *Vasa Pelagić o prirodnim činiocima zdravlja i vaspitanja.* Beograd, 1972. (сепарат); 2. Владимир Грујић: *Велика школа у Београду.* (Прве фазе развоја). Београд, 1971.

БЕРБ ДАНИЕЛ, библиотекар у пензији, Будимпешта: 1. Dániel P. Géza: *Année sainte et jubilaire.* Annés de renouvellement spirituel. Ergoldsbach, 1974; 2. Dániel P. Géza: *Heiliges Jubeljahr.* Jahr der geistigen Erneuerung, Ergoldsbach, 1974; 3. Dániel P. Géza: *Jubilarna sveta godina.* Godina duhovnog obnovljenja, 1975. Ergoldsbach, 1974; 4. Dániel P. Géza: *Jubileumi szentév.* A lelki megújulás éve. Ergoldsbach, 1974; Dániel Géza: *Magyar családok naptára* 1974. München, 1974; 5. Dániel Géza: *A rózsafüzér vagy szentolvasó.* Ergoldsbach, 1974; 6. Dániel P. Géza: St. *Gerhard von Csanád.* Jubiläumaschrift zur Tausendjahrfeier. München, 1974.

ЧЕДОМИР ДЕНИЋ, Нови Сад: 1. Чедомир Денић: *Доситеј Обрадовић и породица Видак.* Београд, 1973. (сепарат); 2. Чедомир Денић: *Српско позориште у Митровици средином XIX века.* Нови Сад, 1972. (сепарат).

РАДИВОЈЕ ДМИТРАШИНОВИЋ, Нови Сад: 1. Radivoje Dmitrašinović: *Savest u žicama.* Beograd, 1973; 2. Boško Novaković — Radivoje Dmitrašinović: *Iskre u tami.* Zemun, 1963.

ДРЖАВНА ЦЕНТРАЛНА БИБЛИОТЕКА ДНР КОРЕЈЕ, Пјонјанг, Кореја: 1. Kim Il Sung: *Education, literature and Art Schuld Contribute to Equipping People.* Pyongyang, 1974; 2. Kim Il Sung: *The Korean Revolutionaries Must Know Korea Well.* Pyongyang, 1973; 3. Kim Il Sung: *Let us further consolidate and develop the great successes achieved in the building of a Socialist Countryside.* Pyongyang, 1974; 4. Мать Кореи. *Биографическая повесть.* Пхеньян, 1973; 5. Kim Il Sung: *New Year Address.* Pyongyang, 1974; 6. Kim Il Sung: *On Improwing the*

press and students' education. Pyongyang, 1974; 7. *South Korean Reality.* Pyongyang, 1973 (сепарат); 8. *The Truth about the abduction and detention of Kim Dal Jung, a democratic personage of South Korea.* Pyongyang, 1973.

Часописи и новине: 1. *Demokratic People's Republic of Korea.* Illustrated monthly. 1973, br. 205—207; 1974, br. 210; 2. *Korea Today.* Monthly Journal. 1973, br. 205—207; 3. *The Pyongyang Times.* 1974. br. 1—21; 4. *Новая Корея.* 1974, бр. 1—3.

ДРУШТВО ЗА РУМУНСКИ ЈЕЗИК, Зрењанин: 1. *Contribuţii la istori culturală e românilor din Voivodina* I. Zrenjanin, 1973.

Др ЉУБОМИР ДУРКОВИЋ-ЈАКШИЋ, научни саветник Универзитетске библиотеке, Београд: 1. Љубомир Дурковић-Јакшић: *Искрице о Његошу.* Београд, 1973. (сепарат); 2. Љубомир Дурковић-Јакшић: *Сарадња Југословена и Пољака у Паризу 1848—1849. године.* Београд, 1972. (сепарат); 3. Љубомир Дурковић-Јакшић: *Учествовање пољских официра у српском покрету у Војводини 1848—1849.* Нови Сад, 1972. (сепарат).

БРАНКО БУРИЋ, професор, Земун: 1. Branko Đurić, Živojin Ćulum: *Fizika.* Deo I—V. Beograd, 1969—1972.

Др ДРАГОЈЕ ЖАРКОВИЋ, професор универзитета, Нови Сад: 1. Miloš Stojanović: *Bibliografija radova prof. dr Dragoja Žarkovića.* Novi Sad, 1973; 2. Dragoje Žarković: *Ekonomska efektivnost tehnike.* Novi Sad, 1973. (сепарат); 3. Dragoje Žarković: *Planiranje privrednog razvoja Pokrajine,* Novi Sad, 1973. (сепарат).

Др МИЛОРАД ЖИВАНЧЕВИЋ, професор универзитета, Нови Сад: 1. Милорад Живанчевић: *Је ли Василије Суботић сарађивао у Гајевој „Даници"?* Нови Сад, 1973. (сепарат).

Др ВИДА ЗЕЛЕНИ, Праг: 1. Иван Мажуранић: *Смрт Смаил-аге Ченгића.* Београд, 1885.

ЛАЈОШ ЗИЛАХИ, књижевник, Њујорк: 1. Радослав Братић: *Смрт спаситеља.* Београд, 1973; 2. Lajos Zilahy: *Las cárceles del alma.* Buenos Aires, 1961; 3. Zilahy Lajos: *Ami a romok alatt s ami a romok felett van.* (Fotokopija časopisa »Hid«, 1942, br. 28).

ИНСТИТУТ ЗА ХУНГАРОЛОГИЈУ, Нови Сад: 1. Lebl Árpád: *Bánát magyar nyelvű polgári társadalom tudománya a századforduló idején 1880—1918.* Újvidék, 1973.

МИЛАН ЈЕЛКИЋ, Ириг: 1. Henry Debraye: *Autour de la Jougoslavie.* Grenoble. 1931.

Мр ек. МИОДРАГ Б. ЈОВАНОВИЋ, Ниш: 1. Miodrag Đ. Jovanović: *Oporezivanje ličnog dohotka iz radnog odnosa.* Doktorska disertacija. Niš, 1973.

ВАСА КАЗИМИРОВИЋ, уредник, Беч: новине: 1. *Danas.* Unabhängige und überparteiliche Zeitung. Beč, 1974, br. 1—17.

Др ДРАГИЦА КАЋАНСКИ, научни сарадник, Биолошки институт Универзитета, Сарајево: 1. *Biogeografska analiza entomofaune planina Maglić, Volujak i Zelengora.* Sarajevo, 1970. (сепарат); 2. Dragica Kaćanski: *Dinamika populacija simulida* (Diptera *simulidae).* Sarajevo, 1968. (сепарат); 3. Dragica Kaćanski: *Fauna Plecoptera u području planine Maglić, Volujak i Zelengora.* Sarajevo, 1970. (сепарат); 4. Dragica Kaćanski: *Fauna simulidae (diptera) u tekućicama na području planina Maglić, Volujak i Zelengora.* Sarajevo, 1970. (сепарат); 5. Dragica Kaćanski: *Idioekološke razlike vrste Leuctra hippopus Kempny i Leuctra hippopoides* Kaćanski et Zwick (plecoptera). Beograd, 1971. (сепарат); 6. Dragica Kaćanski: *Die Larven von Brachyptera graeca Berthélemy und B. tristis* (Klopálek). 1971. (сепарат); 7. Dragica Kaćanski: *Larveni stupnjevi Simulium ornatum Meigen* (Diptera, Simuliidae). Sarajevo, 1966. (сепарат); 8. Dragica Kaćanski: *Leuctra signifera Jahoriensis* n. ssp., eine neue Plecopteren-subspecies aus Jugoslawien. 1972. (сепарат); 9. Dragica Kaćanski und Peter Zwick: *Neue und wenig bekannte Plecopteren aus Jugoslavien.* 1970. (сепарат); 10. Dragica Kaćanski i Đ. Kosorić: *O ishrani potočne pastrmke* (Salmo trutta m. Fario L.) iz nekih tekućica jadranskog sliva u SR Bosni i Hercegovini. Sarajevo, 1970. (сепарат); 11. Dragica Kaćanski: *Plecoptera sliva gornjeg toka reke Bosne.* Sarajevo, 1971. (сепарат); 12. Dragica Kaćanski: *Über den*

Fund einiger Plecoptera — Arten in Jugoslawien. Sarajevo, 1972. (сепарат); 13. Dragica Kaćanski: *Uber den Fund einiger Simulliden-Arten* (Diptera) *in Griechenland.* Sarajevo, 1971. (сепарат).

Часописи: 1. Рибарски лист, 1955, бр. 4.

СТЕНЛИ Б. КИМБОЛ, Филаделфија: 1. Stanley B. Kimball: *The Austro-Slav Revival:* A Study of Nineteeth — Centuri Literary Foundations. Philadelphia, 1973.

ДУШАН КОВАЧЕВИЋ, Женева: 1. *Conférence diplomatique sur la réaffirmation et le développement du droit international humanitaire applicable dans les conflits armés.* Genève 20 février — 29 mars 1974. Liste des délégués. Genève, 1974; 2. *Projets de Protocoles additionnels aux conventions de Genève du 12 août 1949.* Genève, 1973; 3. *Progets de Protocoles additionnels aux Conventions de Genève du 12 août 1949.* Commentaires. Genève, 1974.

Др БОЖИДАР КОВАЧЕК, управник Библиотеке Матицег српске, Нови Сад: 1. Dragiša Živković, Božidar Kovaček, Miodrag Kolarić: *Književnost sa osnovama umetničkog obrazovanja.* Za I razred ekonomske i drugih stručnih škola. Beograd, 1973.

Др СТРАХИЊА К. КОСТИЋ, професор универзитета, Нови Сад: 1. Страхиња К. Костић: *Орфелин и Терезијанске школске реформе.* Нови Сад, 1973. (сепарат).

Др АНДРИЈА В. ЛАИНОВИЋ, професор универзитета, Скопље: 1. Андрија Лаиновић: *Југославика у библиотеци за савремену међународну документацију у Паризу.* Скопље, 1973. (сепарат); 2. Андрија Лаиновић: *Преписка црногорског књаза Данила са двором Наполеона III.* Врање, 1972. (сепарат).

АКАДЕМИК МЛАДЕН ЛЕСКОВАЦ, председник Матице српске, Нови Сад: 1. Slavko Gavrilović: *Građa za istoriju ćirilske štamparije krajem XVIII veka.* Novi Sad, 1971 (сепарат); 2. Luka Dotlić: *Molijerovo pozorište* (Povodom 300-godišnjice smrti). Novi Sad, 1973 (сепарат); 3. Luka Dotlić: *Pozorišne veze između Srba i Mađara.* Saopštenje podneseno na savetovanju održanom 1972. u Budimpešti i Sentandreji o jugoslovensko-mađarskim književnim i pozorišnim vezama. Novi Sad, 1973 (сепарат); 4. Lazar Čurčić: *Počeci srpskog novinarstva.* Beograd, 1969 (сепарат).

Др АЛЕКСАНДАР МАГАРАШЕВИЋ, професор Правног факултета, Нови Сад: 1. Aleksandar Magarašević: *Međunarodna obeležja saveznih ustavnih amandmana od 1971. godine sa posebnim osvrtom na Ustavni Amandman XXXV Ustava SFRJ.* Novi Sad. 1973 (сепарат); 2. Aleksandar Magarašević: *Osnovna obeležja saveznih ustavnih amandmana od 1971. godine o međunarodnim odnosima sa posebnim osvrtom na Ustavni Amandman XIII Ustavnog Zakona SAP Vojvodine.* Novi Sad, 1974. (сепарат).

Др МИЛЕТА М. МАРКОВИЋ, Загреб: 1. Milton Wright: *Upravljanje samim sobom.* Zagreb, 1968.

МИОДРАГ МАТИЦКИ, Београд: 1. Миодраг Матицки: *Српскохрватска граничарска епика.* Београд, 1974.

Др ДЕЈАН МЕДАКОВИЋ, дописни члан САНУ, професор универзитета, Београд: 1 Дејан Медаковић: *Изучавање српских старина у Мађарској.* Нови Сад, 1974. (сепарат).

БРАНКО МИКАШИНОВИЋ, Њу Орлеанс, Луизиана, САД: 1. Bernard Johnson: *New Writing in Yougoslawia.* Harmondsworth, 1970; 2. Branko Mikašinović: *Introduction to Jugoslav Literature.* An Anthology of Fiction and Poetry. New York, 1973; 3. Trajan Stojanović: *A Study in Balkan Civilisation.* New York, 1967.

Др КОСТА МИЛУТИНОВИЋ, научни саветник Историјског института, Нови Сад: 1. *Библиографија научних радова* др Косте Милутиновића. Пожаревац. 1961. (сепарат); 2. Коста Милутиновић: *Милета Јакшић.* Нови Сад, 1935. (сепарат); 3. Коста Милутиновић: *Томас Карлајл.* Нови Сад, 1932. (сепарат).

ОБРЕН МИЛУТИНОВИЋ, књижевник, Београд: 1. Обрен Милутиновић: *Лавиринт.* Београд, 1974; 2. Обрен Милутиновић: *У кругу мисли.* Афоризми. Београд, 1973.

Др ЖИВОМИР МЛАДЕНОВИЋ, научни сарадник, Београд: 1. Живомир Младеновић: *Рукописи народних песама Вукове збирке и њихово издавање.* Београд, 1973.

МУЗЕЈСКО ДРУШТВО ХРВАТСКЕ, Загреб: 1. *Muzeji Jugoslavije.* Beograd, 1962;

Часописи: 1. »*Muzeji*« god. 1951—1957, br. 6—12; 1960, br. 13; 1962, br. 14, 15; 1963, br. 16—17; 1965, br. 18.

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА СР СРБИЈЕ, Београд: 1. Vilma Đonlić, Emilija Rosić: *Vodić kroz arhivske fondove.* Sremski Karlovci, 1972; 2. *Књига у развоју савременог друштва.* Београд, 1973; 3. Vladimir Mošin, Mira Grozdanović-Pajić: *Agneau pascal.* Beograd. 1967; 4. *Предлог активности поводом свечаног отварања Народне библиотеке СР Србије.* Београд, 1973.

НИКАНОР, епископ бачки: Никанор, епископ бачки: Герман Анђелић. *Митрополит-патријарх српски од 1882—1888.* године. Нови Сад, 1974.

ЈЕЛЕНА НИКОЛИЋ, библиотекар Библиотеке Матице српске, Нови Сад: 1. Јелена Николић: *Регистар. Библиографија радова „Рада војвођанских музеја"* св. 11—20. Нови Сад, 1971. (сепарат); 2. Јелена Николић: *Садржај Зборника Матице српске* — Серија Друштвених наука, св. 1—10. Нови Сад, 1957. (сепарат); 3. Јелена Николић: *Садржај Зборника Матице српске за друштвене науке,* св. 11—20. Нови Сад, 1958. (сепарат); 4. Јелена Николић: *Садржај по писцима Зборника Матице српске.* Серија друштвених наука, св. 21—30. Нови Сад, 1961. (сепарат); 5. Јелена Николић: *Зборник Матице српске* Серија друштвених наука, св. 1—20. Садржај по струкама. Нови Сад, 1961. (сепарат); 6. Јелена Николић: *Зборник Матице српске* Серија друштвених наука, св. 21—30. *Садржај по струкама.* Нови Сад, 1961. (сепарат); 7. Јелена Николић: *Зборник Матице српске за друштвене науке,* св. 31—40. *Садржај по струкама.* Нови Сад, 1965. (сепарат).

ВЛАДИМИР ПАВИЋ, Задар: 1. Владимир Павић: *Гласови у водњавом простору.* Задар, 1972.

НИКОЛА Ф. ПАВКОВИЋ, професор универзитета, Београд: 1. Nikola F. Pavković: *Pravo preče kupovine u običajnom pravu Srba i Hrvata.* Studija iz pravne etnologije. Beograd, 1972.

Инж. ИВАН ПАВЛОВИЋ, Нови Сад: 1 *Емилија Ирхарт најчувенија авијатичарка.* Земун, 1939; 2. Forrai Miklós: *Fallalla.* 30 madrigál reneszánsz és barokk mesterek müveiből. Budapest, 1939; 3. Виталије М. Габоров: *Нижа геодезија.* I. Нови Сад, 1939; 4. Kerényi György: *Nyugati kórusok.* Budapest, 1939; 5. Branko Kovač: *Crtanje strojeva sa slikama i normama.* Zagreb, 1934; 6. *Rendtartás az ipari középiskola és az ipari leányközépiskola számára.* Budapest, 1941; 7. Бошко Р. Станојловић: *Булио Дует. Човек, учитељ и претеча.* Земун, 1939; 8. *Tanításterv és általános útmutások a gépipari középiskola, a vegyiipari középiskola és az ipari leányközépiskola számára.* Budapest, 1940; 9. *Венгерский статистический справочник.* 1959. Будапешт, 1960.

Часописи: 1. *Glasnik Saveza trezvene mladeži.* 1929, br. 3; 2. *Бачка дружина.* 1923. бр. 1; 3, *Техничар.* Год. 1973, бр. 8, 9; 1938, бр. 1, 2, 3; 1939, бр. 1—3, 5—9; 1940, бр. 4.

Др ДРАГОЉУБ ПЕТРОВИЋ, доцент универзитета, Нови Сад: 1. Драгољуб Петровић: *Једна незапажена расправа о говорима Црне Горе.* Титоград, 1972. (сепарат); 2. Драгољуб Петровић: *Микротопонимија Горњих Пјешиваца и Броћанца.* Нови Сад, 1972. (сепарат; 3. Драгољуб Петровић: *Микротопономастика Никшићког поља.* Нови Сад, 1966. (сепарат); 4. Драгољуб Петровић: *Неке вокалске и консонантске карактеристике пјешивачког говора.* Нови Сад, 1967. (сепарат); 5. Dragoljub Petrović: *Prilog karakterizaciji razlika između ekavskog i ijekavskog tipa srpskohrvatskog književnog jezika.* Novi Sad, 1970. (сепарат); 6. Драгољуб Петровић: *Прилог познавању акценатског система у пјешивачком говору.* Нови Сад, 1966. (сепарат); 7. Драгољуб Петровић: *Прилог познавању говора у околини Ријеке Црнојевића.* Титоград, 1972. (сепарат); 8. Драгољуб Петровић: *Прилог познавању муслиманских говора западне Босне.* Нови Сад, 1970. (сепарат).

Др ЈОЖЕ ПОГАЧНИК, професор универзитета, Нови Сад: 1. Jože Pogačnik:

Zgodovina slovenske pripovedne proze. (Prag), 1966. (сепарат).

ПОКРАЈИНСКИ ЗАВОД ЗА ИЗДАВАЊЕ УЏБЕНИКА, Нови Сад: 1. Anyanyelvünk. *Magyar nyelvtan* az általános iskolák 8. osztály számára. Novi Sad, 1973; 2. Ivan Bandić—Bosiljka Čanak: *Matematika.* A felnőttképzés III. és IV. évfolyama számára. 2 kiadás. Novi Sad, 1973; 3. Bosnyák István: *Magyar irodalmi olvasókönyv.* A szakmunkásképző iskolák harmadik osztálya számára. Novi Sad, 1973; 4. Vladimir Đurić—Miodrag Rajičić: *Zemepis sveta.* Pre 2. ročnik gymnázia. Novi Sad, 1973; 5. Erdélyi László—Süli Izabella: *Magyar irodalom könyve.* A szakiskolák IV. osztálya számára. Novi Sad, 1973; 6. Radu Flora—Tanasije Iovanov: *Floarea din vis.* Manual de limba română pentru clasa a VI-a a şcolii elementare. 2. ediţia. Novi Sad, 1973; 7. Đorđe Grubač: *Dejepis* pre 7. ročnik základnej školy. Novi Sad, 1973; 8. Đorđe Grubač: *Dejepis* pre 8. *ročnik základnej školy.* Novi Sad, 1973; 9. Đorđe Grubač: *Történelem.* Az általános iskolák 7. osztálya számára, Novi Sad, 1973; 10. Milorad Janković: *Ecologia.* Manual pentru clasa a III-a de liceu secţiile umană şi reală. Novi Sad, 1973; 11. Милорад Јанковић: *Екологија.* Учебник за 3 класу гимназиї дружтвено-язичного и природно-математичного напрямy. Нови Сад, 1973; 12. Cveja Jovanović—Slobodan Đukić—Božidar Zlatić; *Társadalmi ismeretek.* Az általános iskolák 4. osztálya számára. Novi Sad, 1973; 13. Cveja Jovanović—Slobodan Đukić—Božidar Zlatić: *Vlastiveda* pre 4. ročnik základnej školy. Novi Sad, 1973; 14. Ján Kmet: *Slovenská literatúra* pre 1. a 2. ročnik gymnázia s vyučovacím jazykom slovenským. 15. Đorđe Knežević—Bogdan Smiljević: *Dejiny najnovšej doby* pre IV ročnik gymnázia. Novi Sad, 1973; 16. Борбе Кнежевић—Богдан Смиљевић: *Историја најновшого часу* за 4 класу гимназиї. 17. Anđelko Kuzmanović—Miloš Vučković: *Cunoştinţe despre natură şi societate pentru* clasa a III-a elementară. Novi Sad, 1973; 18. Анђелко Кузмановић—Милош Вучковић: *Познаване природи и дружтва* за 3 класу основней школи. Нови Сад, 1973; 19. Anđelko Kuzmanović—Miloš Vučković: *Poznávanie prírody a spoločnosti* pre 3 ročník základnej školy. Novi Sad, 1973; 20. Anna Majerová: Zlatá brána. *Čitanka* pre 1. ročnik základnej školy. Novi Sad, 1973; 21. Jovan Đ. Marković—Vladimir Đurić: *Geografia* Iugoslaviei. *Manual* pentru clasa a IV-a de liceu. Novi Sad, 1973; 22. Mihailo Marković: *Logica* pentru *clasa* a III-a de liceu. Novi Sad, 1973; 23. Vukašin Marković, Dušan Ilić, Milun Ljuštanović: *A technikai képzés alapjai.* Az általános iskolák 8. osztálya számára. Novi Sad, 1973; 24. Miodrag Milošević: *Gazdasági földrajz.* A szakiskolák I. osztálya számára. Novi Sad, 1973; 25. Miodrag Milošević, Milutin Mihailović: *Zemepis* pre 8. ročník základnej školy. Novi Sad, 1973; 26. Stanko Prvanović: Matematica. *Manual* pentru clasa a III-a elementară. 2. ediţia. Novi Sad, 1973; 27. Ika Raičević—Nada Lukić: *Cunoştinţe despre societate.* Manual pentru clasa a V-a a şcolii elementare. Novi Sad, 1973; 28. Ика Раичевић—Нада Лукић: *Познаване дружтва.* Учебник за 5 класу основней школи. Нови Сад, 1973; 29. Ika Raičević—Nada Lukić: *Társadalmi ismeretek.* Az általános iskolák 5. osztálya számára. Novi Sad, 1973. Ika Raičević—Nada Lukić: *Vlastiveda.* Učebnica pre 5. ročník základnej školy. Novi Sad, 1973; 31. Borivoje N. Rašajski: *Algebra.* A gimnáziumok I. osztálya számára. 2. kiadás. Novi Sad, 1973; 32. Sárosi Károly: *Tanuljunk magyarul!* A szerbohorvát anyanyelv. 3. osztályos tanulók részére. 4. kiadás. Novi Sad, 1974; 33. Siniša Stanković: *Biológia.* Pre 1. ročník gymnázia základná stavba rozmnožovanie vývin organizačne typy rastlín a živočíchov. Novi Sad, 1973; 34. Siniša Stanković: *Biológia.* A növenyek és állatok testfelépítése, szaporodása, fejlődése és szervezeti típusai. A gimnáziumok I. osztálya számára. Novi Sad, 1973; 35. Szarvas János: *Tulipántos láda.* Anyanyelvápolási tankönyv a szerbhorvát tagozatok 6. osztályba járó magyar tanulók számára. Novi Sad, 1973; 36. Zorka Stevanović—Smiljka Pišteljić: *Biológia.* Az emberi test felépítése, élettana és egészségtana. Az általános iskolák 8. osztálya számára. 6. kiadás. Novi Sad, 1973; 37. Sreten Šljivić, Dragiša Ivanović, Boris Markov: *Fyzika* pre 1. ročník gymnázia. Novi Sad, 1973; 38. Zagorka Šnajder—Vesna Tomašić: *Ábrázoló geometria.* A gimnáziumok természettudományi-matematikai tagozatának III. osztálya számára. 2. kiadás. Novi Sad, 1973; 39. Radmila Žeželj—Aleksandar Leko: *Kémia* a szakközépiskolák számára. Novi Sad, 1973; 40. Vajda József: *A magyar irodalom könyve* a szakiskolák I. osztálya

számára. Novi Sad, 1973; 41. Evgenije Derkačev—Nevenka Balog: *Talajtan.* A mezőgazdasági szakiskolák II. osztálya számára. Novi Sad, 1974; 42. V. Đurić—Miodrag Rajičić: *Geografia lumii.* Manual pentru clasa a II-a de liceu. Novi Sad, 1974; 43. Цвеја Јовановић, Слободан Букић, Божидар Златић: *Познаване дружтва* за 4 класу основней школи. Нови Сад, 1974; 44. Maria Kardeslisová: *Naša reč.* Cvičebnica slovenského jazyka pre 2. ročník základnej školy s vyučovacím jazykom slovenským. 3. vydanie. Novi Sad, 1974; 45. *Prilog unapređivanju marksističkog obrazovanja i vaspitanja u osnovnoj i srednjim školama.* Novi Sad, 1974; 46. Pavle Radoman: *Fejlődéstan.* A gimnáziumok társadalmi és nyelvi tagozatának III. osztálya, valamint a gimnáziumok természettudományi és matematikai tagozatának IV. osztálya számára. Novi Sad, 1974; 47. Павле Радоман: *Органска еволуция* за 3 класу гимназиї дружтвено-язичного напряму и 4 класу гимназиї природно-математичного напряму. Нови Сад, 1974; 48. Зорка Стевановић и Смилька Пиштелић: *Биология, анатомия* и *физиология* човека зоз гигиєну. За 8 класу основней школи. Нови Сад, 1974; 49. Zolnai-Lelle: *Kémia.* A felnőttképző általános iskolák 4. évfolyama számára. Novi Sad, 1974.

ПОКРАЈИНСКИ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКУ, Нови Сад: 1. *SAP Vojvodina između XIV i XV konferencije SK 1968—1972.* Novi Sad, 1973.

ПОКРАЈИНСКИ КОМИТЕТ САВЕЗА КОМУНИСТА САП ВОЈВОДИНЕ, Нови Сад: 1. *Aktuálne ideovo-politické otázky pri uskutočnovaki politiky spoločensko-hospodarskej stabilizacie.* Novi Sad, 1973; 2. *Актуални идейно-политични питаня у витворйованю политики дружтвено-економскей стабилизации.* Нови Сад, 1973; 3. *Problemele ideologice si politice actuale cu privira la realizarea politicii de stabilizare social-economica.* Novi Sad, 1973; 4. *A társadalmi-gazdasági szilárditási politika megvalósitásával kapcsolatos időszerii eszmei-politikai kérdések.* Novi Sad, 1973.

ПОЉОПРИВРЕДНИ ФАКУЛТЕТ, Нови Сад: 1. *II skup svinjogojaca* 1970. Poljoprivredni fakultet, Novi Sad. 29. IX—2. X 1970. Novi Sad, 1970. (69 сепарата).

ДРАГОМИР ПОПНОВАКОВ, библиотекар Библиотеке Матице српске, Нови Сад: 1. Dragomir Popnovakov: *Sat u srcu.* Novi Sad, 1972.

ВЛАДА ПОПОВИЋ, публициста, Нови Сад: 1. Vlada Popović: *Deset priloga za portrete vojvođanskih glumaca.* Novi Sad, 1973. (сепарат).

ПРОСВЕТНИ РАДНИЦИ. ТРЕЋА ГРУПА НАГРАДНОГ СТУДИЈСКОГ ПУТОВАЊА „ВУКОВИМ ПУТЕМ": Вук Стефановић-Караџић: *Мала простонародна словено-сербска песнарица.* Виена, 1814, фототипско издање, Београд, 1958. год.

ВЛАДИМИР Д. РАДАШИН, професор Више педагошке школе, Нови Сад: 1. Vladimir D. Radašin: *Osnovi moralnog vaspitanja.* Novi Sad, 1970.

РЕПУБЛИЧКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ, Београд: 1. *Активности и резултати рада на остваривању задатака из Писма.* Београд, 1974; 2. *Друштвено-економски развој СР Србије у 1974. години.* Београд, 1974; 3. *У сусрет Десетом конгресу СК Југославије и Седмом конгресу СК Србије.* Београд, 1973; 4. *Устав СР Србије. Устав САП Косова. Устав САП Војводине.* Београд, 1974.

Др АВРАМ САДИКАРИО, професор, педијатар, Скопље. 1. Аврам Садикарио: *Очи и корења.* Скопје, 1974; 2. Аврам Садикарио: *Ни крик ни самина,* Скопје, 1973.

Др ЈОАНИС ТАРНАНИДИС, Теолошки факултет, Солун: 1. Jean Tarnanidès: *Dositej Obradović et le monde grec.* Thessaloniki, 1973. (сепарат); 2. Jean Tarnanidès: *Orfelinovo žitije Petra Velikog. 1772—1972.* Édition de la »Biblioteka Matice srpske«, Novi Sad. *Thessaloniki,* 1974. — Notices bibliografiques. (сепарат); 3. Jean Tarnanidès: *Le rappel de la prise de Belgrade de 1521 par les Turcs et les »Brèves hroniques«.* Thessaloniki, 1974. (сепарат).

Др ЈОВАН Ф. ТРИФУНОСКИ, професор универзитета, Скопље: 1. Jovan F. Trifunoski: *Les Chops en Macédoine.* Beograd, 1973. (сепарат); 2. Јован Ф. Трифуноски: *Надгробни споменици у Кумановском крају.*

Београд, 1973. (сепарат); 3. Јован Ф. Трифуноски: *Народна предања у Кумановском крају*. Београд, 1972. (сепарат); 4. Jovan F. Trifunoski: *Naseljavanje nomadskih stočara u Makedoniji*. Sarajevo, 1973. (сепарат); 5. Jovan F. Trifunoski: *Odumiranje sela u slivu Radike*. Sarajevo, 1973. (сепарат); 6. Јован Ф. Трифуноски: *Кумановска област*. Сеоска насеља и становништво. Скопје, 1974.

УДРУЖЕЊЕ ИЗДАВАЧА И КЊИЖАРА ЈУГОСЛАВИЈЕ, Београд: 1. *Izveštaj o izvršenju programa izdanja izdavačkih preduzeća i ustanova za 1972. godinu*. Beograd, 1973.

Др ИШТВАН ФРИД, библиотекар Националне библ. Сеченьи, Будимпешта: 1. István Fried: *Die Fragen des Überganges vom Klassicismus in die Romantik in der Dichtung von Mickiewicz, Macha, Prešern und Vörösmarty*. Budapest, 1973. (сепарат); 2. István Fried: *Karl Georg Rumy und Veimar*. Debrecen, 1970. (сепарат); 3. István Fried: *Franz Kafka und die Ungarn*. Debrecen, 1972. (сепарат); 4. Fried István: *Rumy és Ján Kollár kapcsolatai*. Budapest, 1967. (сепарат); 5. Fried István: *Rumy Károly György, a kultúrközvetitő*. 1828—1847. Budapest, 1964. (сепарат); 6. Fried István: *Székács József és a szerb népköltészet*. Budapest, 1972. (сепарат); 7. Fried István: *Szlovacistikánk* 25 éve. Budapest, 1971. (сепарат); 8. István Fried: *Die ungarische literarische Volkstümlichkeit und die slowakische Volklore*. Budapest, 1971. (сепарат).

Др ГЕОРГИЈЕ ХУЖВИК, Будимпешта: 1. Wienerné Bakoss Margit: *Milyen legyen a magyar asszony kézimunkája?*. Budapest, 1937.

И. Троицки

Чл. 3

ЦИЉЕВИ МАТИЦЕ СРПСКЕ су: неговање, развијање и популарисање науке, књижевности, уметности и културе уопште, као основних потреба социјалистичког друштва.

Чл. 4

У остваривању својих циљева Матица српска обавља ове задатке:
— изучава књижевност и књижевну и културну историју и помаже развој савремене књижевности;
— организује и обавља научно проучавање, нарочито од интереса за Војводину, у свима областима духовног живота (лингвистика, славистика, друштвене науке, историја, природне науке, историја уметности и др.);
— сарађује са друштвима, установама и појединим научним и културним радницима у земљи и иностранству;
— издаје „Летопис Матице српске", зборнике научних радова, друге публикације и дела из области науке, књижевности и уметности;
— популарише науку, књижевност и уметност;
— оснива културне и уметничке установе и предузећа.

(Из Статута МС)